

dolenjka, d.d.
NOVO MESTO

UGODNO - V SUPERMARKETU, NOVI TRG 5

- jogi rjuhe froitr 90x200 cm 1.999,20 SIT/kom
- jogi rjuhe froitr 180x200 cm 2.939,30 SIT/kom
- posteljna garnitura zmečkanka 140x200 cm 3.722,20 SIT/kom
- brisače froitr 50x100 cm 499,90 SIT/kom
- kuhinjske krpe vafel 50x70 cm 257,40 SIT/kom

Na zalogi velika izbira konfekcije, perila in nogavic.
Plačilo na pet čekov.

DOLENJSKI LIST

Št. 39 (2614), leto L • Novo mesto, četrtek, 30. septembra 1999 • Cena: 210 tolarjev

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

Cviček v Champagni Predstavitel v Franciji

Tone Hrovat, predsednik državnega sveta, je organiziral predstavitel cvička v Reimsu (Champagne) v Franciji v okviru svetovnega tekmovanja v oranju. V ponedeljek, 13. septembra, je na slovenskem večeru najprej spregovoril naš kmetijski minister Ciril Smrkolj, sledila je večerja z dolenjsko hrano in seveda s cvičkom. Večerje so se udeležili gostje iz 32 različnih držav sveta. Že pred njenim pričetkom je Tone Hrovat v pozdravnem govoru predstavil cviček, pa tudi govoril za njim, novomeški župan dr. Tone Stare, ki je predstavil Dolenjsko, je dal velik poudarek temu vinu. Ob tej priložnosti je mestna občina Novo mesto izdala kratek promocijski material o cvičku v angleškem jeziku. Organizacija in postavitev scene je vodila ekipa srednje kmetijske šole iz Novega mesta, za dobro razpoloženje pa je poskrbel 13-letni harmonikar Janez Lekše iz Škocjana.

K. M.

Za brezplačno brošuro
in cenik pokličite:

061-716-800

VELUX®

STREŠNA OKNA

Strešna okna VELUX lahko kupite v trgovinah z gradbenim materialom po Sloveniji.

Košarka

Pokal Saporta

KRKA: RADNIČKI BEOGRAD

Novo mesto,
športna dvorana Marof,
torek, 5.10.1999, ob 19. uri

Pokrovitelj: INTEL SERVIS

Žreb vstopnic: 1. nagrada Mobicuk (Kobra)

JUBILEJNO SREČANJE FILATELISTOV - Filatelistično društvo Novo mesto je ob 50-letnici obstoja društva v konferenčni dvorani Hotela Krka minulo soboto organiziralo že 20. jubilejno mednarodno srečanje filatelista, numizmatikov in kariofilov, ki so se ga udeležili filatelisti iz Slovenije, Hrvaške in Srbije. Sicer pa novomeško društvo šteje kar 130 članov, nekaj celo iz tujine. Ob 50-letnici delovanja je društvo izdalo zbornik, spominski ovitek z Jakčevo sliko in znamko, ki je žigosan s spominskim žigom ob 50-letnici društva. Ob nedavnem izidu znamke, posvečene 100-letnici rojstva Božidarja Jakca, pa je društvo izdalo dve razglednici, opremljeni z znamkami in žigom, sredi julija ob praznovanju slikarjeve obletnice rojstva pa tudi spominski ovitek s portretom Božidarja Jakca in priložnostnim žigom. (Foto: J. Domžij)

SPORNO NAGRAJEVANJE

Labodove delavke planile pokonci

Labodov direktor mag. Andrej Kirm je septembra dobil 5,7 milijona tolarjev bruto prejemkov, kar je plača za triletno delavkino delo - Razpršeni in zmedeni notranji delničarji

NOVO MESTO - Za danes je sklicana skupščina delničarjev novomeškega Laboda. Največji Labodovi lastniki so njeni zaposleni, upokoenci in bivši zaposleni, ki imajo skoraj 47,5 odst. delnic. In prav med zaposlenimi je pred skupščino močno završalo.

Konec prejšnjega tedna je prišlo na dan, da je predsednik Labodove uprave in generalni direktor mag. Andrej Kirm 18. septembra dobil 5.700.000 tolarjev bruto prejemkov, kar je zneslo 2.300.000 tolarjev neto. Ob plači za avgust, ki mu gre po individualni pogodbi, to pa so 4 povprečne slovenske plače plus 4 povprečne Labodove plače, je dobil še 1.550.000 tolarjev neto za uspešno poslovanje Laboda v lanskem letu.

Razburjene delavke novomeškega Labodovega obrata, ki za trdo garaško delo ne dobijo toliko v treh letih, so planile pokonci in hotele kar takoj štrajkati. Sindikalisti so jih pregovorili, češ da to ne bi bilo smotno in da bi z

• **DENAR V SKLAD** - Medtem ko izredne seje nadzornega sveta ni bilo, pa se je v tork zjutraj sestel Labodov svet delavcev. Na seji je direktor mag. Andrej Kirm potrdil, da je septembra dobil 5,7 milijona tolarjev bruto prejemkov in da od tega nagrada za lansko poslovanje znaša 1.550.000 tolarjev neto. Vendar, je poudaril, to ni nagrada, marveč mu to pripada po individualni pogodbi. Hkrati je oznanil, da bo ta denar nakazal v sklad za pospeševanje inovacij v Labodu. Člani sveta menijo, da bi se moralo dobro poslovanje firme poznati pri vseh delničarjih in zaposlenih, ne pa samo pri nekaterih.

divjo, nenapovedano stavko povzročile več škode, kot naredile koristi. Hotele so h generalnemu direktorju, ki pa ga v petek ni bilo v službi. Zato so zahtevale, da se stvari razčistijo na izredni seji nadzornega sveta in sveta delavcev, in to pred današnjo skupščino delničarjev. Zanimivo je, da je skupščina (prepozno) sklicana prav v času, ko je v Labodu kolektivni dopust. V lanskem letu je

imel Labod (okoli 1.380 zaposlenih) 79,5 milijona tolarjev dobička, leto poprej pa dobrih 50 milijonov tolarjev. Na zadnji seji Labodovega nadzornega sveta - bila je 12. avgusta letos - so sprejeli tudi tale sklep: Generalnemu direktorju in pomočniku generalnega direktorja opravi knjigovodska služba obračun plače v skladu z določili 9. in 10. člena individualne pogodbe, medtem ko se jima glede na dejanski rezultat poslovanja družbe udeležba na dobičku delniške družbe ne izplača.

(Nadaljevanje na 2. strani)

50 LET POSAVSKEGA MUZEJA - Kot je na slavnostni akademiji ob 50-letnici Posavskega muzeja v Brezicah poudaril krški župan Franci Bogovič, ta ustanova prerašča v kulturni center Posavja. Zaradi izjemnih dosežkov na tem področju je občina Krško muzeju podelila zlato plaketo. Tudi sicer je bila akademija priložnost za izmenjavo čestitk in zahval za sodelovanje. Slovesnost, ki se je udeležil tudi minister za kulturo Jožef Školjč, je z ubranimi glasovi popestril Slovenski oktet. (Foto: B. D. G.)

OB 90-LETNICI ROJSTVA

Odkrili spominsko ploščo dr. Mikužu

Lik in delo enega najvidnejših slovenskih zgodovinarjev je predstavil dr. Božo Repe

RIBNICA - V počastitev 90-letnice rojstva prvega profesorja za narodno in občo sodobno zgodovino na Ljubljanski univerzi dr. Metoda Mikuža so v nedeljo na Mikuževi hiši na Žukovem nad Velikimi Poljanami odkrili spominsko ploščo.

Župan Jože Tanko je omenil, da je dr. Mikuž redno bral Dolenjski list, saj se je počutil Dolenjca in ga je zato zanimalo vse, kar se je tu dogajalo. "Kljub očitkom nekaterih, da dolenjsčina preveč rine v ospredje, jo je govoril vse življenje z obrazložitvijo, da se je je naučil kot otrok od matere, ki je bila doma z ribniškega konca in da drugače ne zna govoriti," je povedal in izrazil obžalovanje, da dr. Mikuža, ki je od leta 1968 do smrti leta 1982 ustvarjal na Žukovem, ni poznal tudi osebno. Da nista imela osebnega stika, je obžaloval tudi dr. Božo Repe, ki je danes eden od treh redno zaposlenih profesorjev, ki so nasledili dr. Mikuža, moža, ki je prvi v Jugoslaviji ustanovil stolico za zgodovino NOB in začel na njej predavati že leta 1947.

"Njegov Oris zgodovine Slovencev in stari Jugoslaviji, pet knjig Pregleda zgodovine NOV v Sloveniji, dva pregleda obče zgodovine od konca I. do kon-

ca II. svetovne vojne in dve knjigi Sveta po II. svetovni vojni, so bila temelj in izhodišče za nadaljnja preučevanja novih generacij zgodovinarjev," je ob navedbi Mikuževih najpomembnejših del povedal dr. Repe. Poudaril je, da je Mikužovo stališče, da za znanstveno prouče-

VIPAP VIDEM

Čaka potrditev popravljenega načrta sanacije

Manj za ekologijo, a več za posodabljanje

KRŠKO - Proizvodnja celuloze in papirja v Krškem je spet na prelomnici. Vodstvo tovarne je prejšnji teden najavilo, da bo poslej razvoj usmerilo predvsem v časopisne in ne več toliko v grafične papirje. S tem bo zmanjšalo potrebo po naložbah v ekološko sanacijo od 100 na 40 do 45 milijonov mark. Pravijo, da lahko le na ta način zagotovijo obstoj proizvodnje v Krškem.

Spremembo v načrtu ekološke sanacije do leta 2003 bo moralo potrditi ministrstvo za okolje in prostor, kar naj bi storilo že do konca septembra. Vodstvo podjetja se je pretekli petek o tem pogovarjalo tudi z ministrico za gospodarske dejavnosti dr. Teo Petrin. Od leta 1997 so v ekološko sanacijo vložili 2,1 milijarde tolarjev; od tega letos že 1,2 milijardi in do konca leta še 600 milijonov tolarjev. Sorazmerno z zmanjšanjem naložb v ekološko sanacijo naj bi v tovarni povečevali naložbe v sodobnejšo tehnologijo.

Po novem programu bo prva na vrsti naložba v belinico, ki naj bi jo začeli konec februarja in jo usposobili do junija naslednjega leta. Sodobnejši in ekološko manj oporečen način beljenja vlaknin naj bi stal 1,1 milijarde tolarjev. Do 1,5 milijarde tolarjev naj bi vložili v izgradnjo 1. etape čistilne naprave, ki naj bi začela obratovati v letu 2002. Decembra 2002 ali v začetku leta 2003 naj bi se lotili 2,8 milijarde tolarjev vredne naložbe v kogeneracijsko enoto in v prehod od premoga na zemeljski plin.

B. D. G.

Berite danes

stran 3:

• **Prisilna poravnava v topliškem Boru**

stran 4:

• **Ljudje ob meji najbolj občutijo**

stran 6:

• **Spletke za fasado podpore obrti?**

stran 7:

• **Sedanji program bi Vipap pokopal**

stran 11:

• **"Po obravnavanju zapornikov smo Evropi lahko zgled"**

stran 18:

• **Avto priletel med goste Megličevih**

stran 24:

• **Požarjeva Mimika ima že 100 let**

NOV ODGOVORNI UREDNIK STUDIA D

NOVO MESTO - Prejšnji teden je na novomeškem radiu Studo D prišlo do pomembne kadrovske zamenjave. Direktor Uroš Dular je čez noč odstavil dolgoletnega odgovornega urednika Jožeta Muso in na njegovo mesto postavil dosedanjega dolgoletnega glasbenega urednika Rasta Božiča.

Jesenski kmetijski-obrtniški sejem v Komendi od 1. do 4. oktobra 1999! Vabljeni! Konjeniški klub Komenda

ODKRILI SPOMINSKO PLOŠČO - Prof. dr. Mikuža, njegovo delo in pomen je predstavil prof. dr. Božo Repe. (Foto: M. L.-S.)

OB MEDNARODNEM LETU STAREJŠIH

Zoper zmotne predstave

Statistika uvršča med staro prebivalstvo ljudi, ki so dopolnili 65 let. Življenjska doba se predvsem zaradi odprave številnih nalezljivih bolezni, izboljšanja higienskih in bivalnih razmer, boljše prehrane ter razvoja medicine vse bolj podaljšuje, po drugi strani pa se zmanjšuje tudi rodnost. V Evropi računajo, da bo čez dobrih 20 let že skoraj četrtino prebivalstva starejšega od 65 let. Podobno kažejo napovedi tudi za Slovenijo. Staranje prebivalstva je svetovni izziv, od tega, kako bodo družbe nanj odgovorile, pa je odvisen tudi njihov nadaljnji razvoj. V nekdanih kmečkih družinah so bili starejši člani spoštovani, prav tako je bil jasen njihov status, v industrijski družbi pa je status ljudi določen z zaposlitvijo. Z izgubo statusa so ob pomembnem viru samopotrjevanja in tako odrinjeni na rob družbenega dogajanja.

Ena največjih ustaljenih zmotnih predstav o starejših je prav gotovo ta, da so za družbo le ekonomsko breme. To ne drži, saj jih veliko še naprej opravlja plačano delo, večina pa pomaga svojim družinam, varuje vnuke, vodi gospodinjstva in marsikje mladim pomaga tudi finančno, deluje pa tudi v številnih društvi in prostovoljnih organizacijah. S svojim delom veliko prispevajo k blaginji družbe, a je to žal vse prevečkrat neopaženo. Pomagajo, ker si želijo, da bi bili koristni in da bi bilo mladim lažje in lepše v življenju. Jim znamo za to vsaj kdaj pokazati hvaležnost?

JOŽICA DORNIŽ

Jutri bo oblačno vreme z manjšimi padavinami, v soboto in nedeljo pa suho in vetrovno.

F-16 HRUMELI NAD POSAVJEM IN DOLENJSKO

Kljub zapletom, ki so nastali v zvezi s preletmi madžarsko-slovenske meje, so napovedana nizozemska letala F-16 v ponedeljek le prihrumela nad Posavje in Dolenjsko, kjer so sodelovala na skupni vojaški vaji nizozemske in slovenske vojske, v kateri so poleg nadzvočnih lovcev v vaji Odločen odgovor 99 sodelovali še pilatusi PC-9 in helikopterji slovenske vojske. Scenarij vojaške vaje je predvideval, da morajo protiletalske sile OZN zaščititi vojaško letališče Cerklje in zračne koridorje za prelete in pristanke letal s humanitarne pomočjo. Nizozemski F-16 in slovenska letala in helikopteri so v vaji igrali napadalce.

(Ne)plačan čas za malico?

Na delovnih mestih že dolgo ni več tako, kot je bilo nekdaj, od pravic delavcev, ki so bili formalno menda še preveč zaščiteni, pa je v praksi ostalo bore malo. Predlog novega zakona o delovnih razmerjih bo vse skupaj še zaostрил. O ideji, ki jo prinaša predlog novega zakona, da se čas, ki nam ga odmerjajo za malico, ne bi več štel v delovni čas, smo med drugim povprašali tudi podjetnico, ki ima 12 zaposlenih. "Razumem delavce, a za podjetnike sta prevoz na delo in malica precejšen strošek. Če bi rekla, da podpišem predlog, bi jih imela po objavi vseh 12 za vratom," je dejala. In tako njene izjave in fotografije ne objavljamo. Tako je to v življenju. Kar je za delavca nujno potrebna pravica, je za podjetje strošek. Trg je že pokazal, da ne priznava socialnega sočutja, saj se konkurenca ne ozira na take stroške. Brezčutno varčevanje in stiskanje na vsakem koraku - to je tisto, kar nam prinaša Evropa. Marsikdo je na to pozabil, ko je hlepel po evropskem standardu in redu. O tem, ali bo prav, če čas za malico ne bo več štel v delovni čas, in bomo torej na dan imeli plačanih le 7 ur in pol, smo ta teden spraševali naše bralce.

ANTON MEGLIČ, upokojenec iz Trebnja: "Upam, da ne bodo ukiniteli pridobljene pravice delavcev še pri malici. Če se delavci ne bodo redno prehranjevali tudi med bolj ali manj napornim delom, ne bodo tako uspešno dosegali norme in opravljali dela, zaradi katerega so v službi. Naposled pa bi se izostanek malice kmalu poznal na zdravju delavcev. Tega ne smemo pozabiti!"

MIRKO KRAGL, vodja krojilnice v sevnjski Lisci: "Nekaj toplega bi vsekakor moral vsakdo pojesti med delovnim časom. Če ne bi bilo več zagotovljene malice med delom, je vprašanje, kako bi se zaposleni prehranjevali in ali ne bi porabili še več časa, če bi moral vsak zase iskati malico zunaj podjetja. Nekateri pa bi morda pri tem celo varčevali na račun pijače in cigarete!"

RUDI LEVSTEK, ličar iz Kočevja: "Če bi bile plače dobre, bi se šlo, če ne bi dobili plačanih tistih pol ur za malico. Na žalost pa so takšne plače, da nekaterim ne omogočajo več niti najosnovnejšega. Delavci danes nimajo nobenih pravic. Več ali manj je vse zasebno in če karkoli rečeš, si že slab delavec in ti ponudijo knjižico. Zato bi povsod moral biti sindikat, da bi bil delavec vsaj malo zaščiten."

STANE MESOJEDEC, elektrotehnik iz Dobrepolja: "Z ukinitvijo plačila za malico se ne strinjam. Razlog za to je, da bi bilo potrebno za isto plačilo delati dalj časa, saj bi se s tem verjetno podaljšal delovni čas. Delavec danes nima praktično nobene pravice več. Pri zasebnikih sindikatov sploh ni, kjer so, pa so tudi samo formalno. Predvsem na tem področju bi morali zadeve urediti!"

ROMAN MOLAN, predsednik sindikata Pergam v tovarni Vipap Videm Krško: "Za delavce je to popolnoma nesprejemljivo in bo postopoma onemogočilo polni odmor za malico. V naši tovarni morajo mnogi že zdaj malicati na delovnem mestu. Če čas za malico ne bo plačan, bomo delali samo 7,5 ure na dan. To bi bilo izvedljivo, če bi se uradno zmanjšal delovni čas s plačano malico."

SLAVICA UREK, prodajalka iz Kapel: "Mislim, da ni rav, da prihađa do takega zmanjševanja pravic. Tisti, ki delajo na normo, čas, ki ga izgubijo za malico, itak nadoknadijo z delom. Morda se bo zgodilo, da sčasoma ljudje niti jedli ne bodo na delovnem mestu, kar bi gotovo povzročilo padec storilnosti. Mislim, da bi moral pourni odmor za malico ostati še naprej plačan."

JANKO MORAVEC, zaposlen v KZ Železnina Vinica iz Podklanca: "Spremembe zakona o delovnih razmerjih in s tem v zvezi čas za malico me zanima, ker spadam med zaposlene, po drugi strani pa tudi ne, ker vedno delam sam v eni izmeni, dopoldne ali popoldne, in pravega časa za malico sploh nimam. Največkrat ne jem nič, včasih kakšen sendvič. Mislim pa, da čas za malico mora ostati."

MIŠO BENČINA, podjetnik iz Novega mesta: "Pridobljenih sindikalnih pravic ne bi smeli krstiti in mednje sodi tudi plačana polurna malica. Le zadovoljen in zdrav delavec bo firmi prinašal denar, še več, delavcem, predvsem tistim, ki delajo v težjih delovnih razmerah, bi morali priznati še kaj več. Tako kot npr. v Krki, kjer delavce pošiljajo tudi na poseben rekreacijski dopust."

MARKO TURK, zaposlen v fotokopirnici Iris v Črnomlju: "Pravica do malice mora ostati vsakemu delavcu, in sicer v okviru delovnega časa. Kako pa naj dela lačen?! Pri nas vedno gledamo, da ima vsak priložnost iti malicat. Če v eni izmeni delata dva, gre malicat eden, nato še drugi. Kadar je na delu samo eden, za pol ure zapremo fotokopirnico. To se mi zdi prav in pošteno."

PIC TUDI URADNO ODPRT - Otvoritev in predstavitev PIC se je poleg županov občin podpisnic Memoranduma o skupnem sodelovanju udeležil tudi državni sekretar Jože Smole. (Foto: M. L.-S.)

Vzajemnost in ne konkurenčnost!

Ob otvoritvi PIC-a Kočevske predstavili sklad

KOČEVJE - Podjetniški informacijski center Kočevske (PIC) je pričel z delom že januarja letos, uradno pa so ga odprli prejšnji tork v navzočnosti državnega sekretarja ministrstva za malo gospodarstvo in turizem **Jožeta Smoleta**.

Direktorica PIC-a **Milena Glavač** je med projekti, ki jim jih je do sedaj že uspelo uresničiti, na prvem mestu omenila garancijski sklad za območje občin Kočevje, Kostel, Osilnica in Loški Potok. Omenjene občine so na osnovi podpisa Memoranduma o skupnem sodelovanju že v začetku letošnjega leta pristopile k oblikovanju garancijskega sklada za pospeševanje razvoja malega gospodarstva. Pristojno ministrstvo je delovanje sklada na območju omenjenih občin podprlo, je povedala, vendar ne kot samostojnega sklada, ampak kot samostojne enote v okviru garancijskega sklada za Dolenjsko.

"Združevanje v garancijski sklad še ne pomeni, da center v Kočevju ne bo deloval samostojno ali da bo podrejen centru v Novem mestu," je povedal Smole in dodal, da je cilj vzajemnost, da se vzpostavi partnerstvo in ne konkurenčni odnos. Čeprav je lahko konkurenca dobra, se bo potrebno izogniti podvajanju projektov, je povedal, zato bo center v Kočevju delal tudi projekte za Novo mesto oziroma tiste, ki jih tam ne bodo. Vsote sredstev, ki bo letos na voljo za garancijske sklade, ni želel razkriti. M. L.-S.

• Na slavnostni seji so predstavili tudi pripravo na nacionalno uvedbo zdravstvene kartice, ki jo bomo na Dolenjskem in v Beli krajini prejeli prvi po pilotni uvedbi v Posavju. Prve kartice, ki bodo nadomestile zdravstveno knjižico, bodo zavarovanci začeli prejemati na dom po 15. oktobru.

Neurejena meja posega v stoletno sožitje sosedov

Meddržavna pogodba s Hrvaško bi bila veliko olajšanje za vse, ugotavlja Robert Somensary, komandir policije

KOČEVJE - Delavci kombinirane policijske postaje Kočevje opravljajo poleg splošnih nalog tudi naloge pri varovanju mednarodnega mejnega prehoda Petrina. Letos ga je prečkalo okrog 150 tisoč vozil, kar pomeni, da se je v treh letih pretok ljudi čez ta mejni prehod ustalil.

Posebno pozornost namenjajo varovanju zelene meje, ki se ob Kolpi razprostira od bližine meddržavnega prehoda Podplanina do vasi Dol (60 kilometrov). Pomembno jim nudijo posebne policijske enote, vodniki službenih psov, konjeniki; po potrebi s helikopterjem opravljajo ogled tudi iz zraka.

"V enem primeru nezakonitega prečkanja državne meje, ki ga je kar nekaj, je šlo za organizirano obliko prehajanja meje, kjer je osumljenec za plačilo opravljal to dejavnost in bil zaradi tega predan v nadaljnji postopek", je povedal **Robert Somensary**, komandir policijske postaje Kočevje. Ob državni meji se poleg uradno določenih mest za prehode nahajajo tudi viseči mostovi, po njih pa je dovoljeno prehajanje le krajevnim prebivalcem. V skladu z meddržavnim sporazumom kamniti most v Mirtovičih lahko prehaja-

Labodove delavke planile pokonci

(Nadaljevanje s 1. strani)

V 9. členu individualne pogodbe stoji: "Stimulativni del plače direktorja izhaja iz uspešnosti poslovanja družbe, ki se celovito odraža v donosnosti kapitala družbe. Kot poglobitveni kriterij ocenjevanja uspešnosti poslovanja se smatrajo še: izboljšanje gospodarskega položaja družbe v primerjavi s preteklim obdobjem; dobiček in donosnost kapitala družbe glede na dejavnost, v katero se le-ta uvršča." 10. člen pravi: "Če je gospodarska družba v zadnjem poslovnem letu poslovala z višjo donosnostjo od 3%, se direktorju družbe osnovna plača poveča za 10%."

Donosnost kapitala pa je po podatkih iz poslovnega poročila za lansko leto znašala 3,04%, se pravi za 4 stotinke odstotka več, kot je potrebno, da se po zgornjem členu direktorju poveča osnovna plača za 10 odst.

Na vprašanje, če bo sklical zahtevano izredno sejo Labodovega nadzornega sveta, je predsednik sveta mag. **Janko Arah** v ponedeljek v telefonskem pogovoru odgovoril, da do njega tak zahteva ni prišla, pa tudi sicer za to ne vidi potrebe. "Izplačana nagrada direktorju je v skladu z individualno pogodbo in zakonom." Razložil je, da glede na uspešno poslovanje firme pripada direktorju 10-odstot-

no povečanje plače za nazaj za celo lansko leto, saj je sprotne plače samo akontacija. Tako se štiri stotinke odstotka direktorju Kirmu prinesle 1,5 milijona tolarjev neto.

A se o uspešnosti Labodovega poslovanja in direktorjevi zaslugi zanjo zastavlja nekaj vprašanj. Pa ne na prvem mestu tisto o 4 stotinkah odstotka "naduspešnosti", ki se jih da po potrebi dobiti z računovodsko telovadbo. O uspešnosti poslovanja nasploh se sprašujejo delničarji, ki doslej od te uspešnosti niso dobili še niti tolarja dividende. Polovica prikazane dobička iz leta 1997 je na predlog uprave ostala nerazporejena, druga polovica pa je šla v rezerve. Predlog uprave za današnjo skupščino je, naj tudi lanski dobiček ostane nerazporejen. Se pravi spet nič za dividende.

Druge vprašanje, ki se zastavlja ogorčenim zaposlenim, je, kako si lahko direktor da izplačati tako visoko nagrado za uspešnost, ko gre po njihovem prikazani dobiček tudi na račun tega, da so bile zaposlenim kratene pravice iz kolektivne pogodbe. Ne samo da so regres za dopust dobivali po mesečnih obrokih skoraj celo leto, da ne dobivajo v celoti povračila za prevoz na delo, celo plače lani niso dobivali take, kot bi jih po kolektivni pogodbi morali. Če bi

firma tako kot za izpolnjevanje direktorjeve individualne pogodbe skrbela za izpolnjevanje kolektivne pogodbe delavcev, gotovo donosnost ne bi bila taka, da bi lahko direktorju za nazaj za lansko leto povečali plačo za 10 odst.

Nadalje se zaposleni sprašujejo, kakšna je to uspešnost, če je bila takrat, ko so certificate zamenjali za Labodove delnice, delnica vredna 1000 tolarjev, danes pa jih neki (še) ne povsem odkriti motneži kupujejo po 350 tolarjev.

Se tudi to, da je mešana firma na Češkem, katere 51-odstotni lastnik je Labod, naredila za 120 milijonov tolarjev izgube, šteje za uspešno poslovanje? Ob tem, da je češka partnerica obogatela, izguba pa je ostala Labodu. In ob tem, da je skupščina na Češkem vodil direktor Kirm. Bodo 120 milijonov tolarjev izgube (toliko znaša uradna, dejanska pa je, tako vedo povedati v Labodu, še veliko večja) naložili na plačo že tako preobloženih in zgaranih delavk, ki so hkrati tudi največje lastnice Laboda?

Če bi notranji delničarji, se pravi zaposleni, stopili skupaj in nastopili enotno, bi bili prava moč. Tako pa so, razpršeni in zmedeni, samo primeren objekt manipulacije. Se bo to potrdilo tudi na današnji skupščini?

ANDREJ BARTEL

OB 1. OKTOBRU

Staranje prebivalstva kot izziv

Svetovni dan in mednarodno leto starejših je novomeško območna enota ZZZS obeležila s slavnostno sejo območnega sveta zavoda - Starejši deležni premajhne pozornosti

NOVO MESTO - Ob 1. oktobru, svetovnem dnevu starejših in mednarodnem letu starejših, je novomeška območna enota Zavoda za zdravstveno zavarovanje sklicala slavnostno sejo območnega sveta zavoda. Pogovora o staranju svetovnega prebivalstva, ki je eden največjih izzivov, s katerim se sooča svet, pa so se udeležili predstavniki upokojenskih društev, od županov pa le škofjanski župan Janez Povšič, medtem ko ni bilo nobenega direktorja doma za starejše občane.

Na območju novomeške območne enote ZZZS, torej v dolenjskih in belokranjskih občinah, živi 12 odst. ljudi, starejših od 65 let, za celotno Slovenijo pa ta delež znaša 13 odstotkov. Po predvidevanjih pa naj bi delež starejših od 65 let leta 2040 znašal že 20 odst. Direktorica novomeške območne enote zavoda **Suzana Jarc** je poudarila, da zavod starejših ljudi ne obravnava kot zavarovance, ki povzročajo večje stroške, ampak kot skupino, ki ji je potrebno posvetiti posebno pozornost in zanjo pripraviti posebne programe.

Že do sedaj so dajali velik poudarek enakim možnostim uveljavljanja pravic iz zdravstvenega zavarovanja, ki temeljijo na najširši

solidarnosti vsega slovenskega prebivalstva. V prihodnje bo zavod prenesel prostovoljno zavarovanje na novo vzajemno zavarovalno družbo "Vzajemna". Omo-gočala pa bo medgeneracijsko izravnano - posebno obliko vzajemne pomoči med mlajšimi in starejšimi, zato bo zavarovanje dostopno tudi starejšim.

Zavod zagotavlja zavarovancem tudi pravice do zdravljenja in nege na domu, vendar so zaenkrat v prednosti zavarovanci, ki bivajo v domovih, kjer imajo zagotovljeno tudi zdravstveno oskrbo, medtem ko imajo starejši, ki živijo doma, manj možnosti za uve-

lavljanje te pravice. Zato so na zavodu pripravili predlog za uvedbo posebnega zavarovanja za dolgotrajno nego, ki bo zajela vse zavarovance, ki so je potrebni, ne glede na to, kje živijo. Po zakonu o socialnem varstvu so nego na domu dolžne zagotoviti občine, vendar so jo ponekod uspeli organizirati le preko javnih del.

Predstavniki upokojenskih društev so opozorili na različne probleme, s katerimi se srečujejo starejši. Ugotovili so, da so starejši deležni premajhne pozornosti družbe, država bi morala poskrbeti za njihovo večjo socialno varnost, še vedno je premajhna pove-zava med humanitarnimi organizacijami in strokovnimi službami, večjo pozornost pa bi morala družba nameniti tudi medgeneracijskemu povezovanju, predvsem seznanjanju otrok s socialnimi vrednotami že od osnovne šole naprej.

J. DORNIŽ

Uradna resnica o "privilegiranih pokojninah"

Ljudje nasedajo govoricam in manipulaciji

LJUBLJANA - Že poleti so "privilegirane pokojnine" dodatno segregale naše politično ozračje pa tudi v jesenski parlamentarni razpravi o pokojninski reformi bodo ostale ena glavnih predvolilnih tem Socialdemokratske stranke Slovenije.

Pokojninski sistem je zapleten in možnost manipulacij neizmerna. Takšna je tudi zgodba o privilegiranih, ki so jih socialdemokrati našli kar 116 tisoč in bodo menda državo letos stali 40 milijard tolarjev. V resnici pa so v tem podatku vključene zelo različne stvari: od dajatev skupinam, ki jim posebno varstvo zagotavlja ustava, kot so veterani, vojni invalidi, žrtve vojnega nasilja, do prispevkov, ki jih država daje iz proračuna kot delodajalec. To se v kritikah kajpak zamolči in vse skupaj označi kot "statusne privilegije".

Ljudi najbolj bojejo v oči najvišje pokojnine, zato so v Zavodu za pokojninsko in invalidno zavarovanje Slovenije javnosti posredovali zadnje izračunane podatke o njihovi višini. Najvišja možna starostna pokojnina za 40 oziroma 35 let pokojninske dobe je v juliju letos znašala 278.311,78 tolarjev. Po podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije je bilo v letošnjemu juliju do zneska pokojnine v tej višini upravičenih 73 upokojencev. Pri podrobnih analizah podatkov o dejanskih izplačilih pokojnin tem upokojencem pa je bilo ugotovljeno, da je bil le trem od njih naveden znesek pokojnine tudi dejanski izplačan; vsi drugi so bili zaradi obračunane akontacije davka deležni nižjih izplačil.

Od časa do časa, zlasti po objavi različnih številk v sredstvih obveščanja, nekateri ljudje objavljene številke preverjajo na zavodu. Pri tem pa, kar je nadvse zanimivo, že na samem začetku dvomijo, da bodo dobili prave podatke, ker naj bi šlo za "privilegirane pokojnine", ki naj bi bili skrbno varovana skrivnost. Večina se s pojasnili ne zadovolji.

Pa ne gre pri tem za nikakršno zavajanje! Ljudje pač bolj verjamejo govoricam kot resničnim podatkom. Kolikšne najvišje pokojnine, torej ni prav nobena skrivnost. Statistični podatki o tem so dostopni vsakomur. Zavod je dolžan v skladu z ustrezno zakonodajo varovati le osebne podatke.

VINKO BLATNIK

STOLČKI - Novomeška občinska koalicija močno spominja na borilsko areno. V njej, ob njej, nad in pod njo stalno poteka ljut boj za položaje in stolčke. Nekateri koalicijski gospodje so celo javno povedali, da jim je sedanja občinska funkcija samo čakalnica do bodoče varne in dobro plačane službe. Kaj je slajšega kot kruh brez motike? Bomo videli, če bo naval na te občinske firme še tako velik, če bodo po zgledu države tudi v občini razumno omejili direktorske plače in ne bo več mogoče, da bi imel direktor občinskega stanovanjskega podjetja večjo plačo kot župan.

OBVOZNIČKA - Še lep čas bomo morali čakati, da bodo sevrno novomeško obvoznico skropili z blagoslovljeno vodo. Na gradbišču se vozijo pesek. A najzahtevnejši del, viadukt Bezgavec na samem začetku trase, je že v lokalni uporabi. Vozniki iz bližnjega barakarskega naselja v Zabjaku se s svojimi konjskimi vpregami podajajo po bližnjici čez ta viadukt. Drzni vozniki očitno samo preizkušajo njegovo trdnost. Pa še najkrajša pot do Dinosa pelje ravno tu.

PORODNIŠNICA - Če bi navadni občan tako zapustil svojo lastnino in s tem povzročal škodo sosedom, kot to že leta v Novem mestu počne država, bi mu državne institucije že zdavnaj dale "ventilato". Kar bi bilo tudi prav. Gre za zapuščen stavbo stare novomeške porodnišnice v enem najlepših predelov starega mesta. Zanikrna država je svojo lastnino nemarno prepustila podganam, klošarjem in neusmiljenemu času. Še največ koristi je od tega, da prelepo dvorišče nekdanje bolnišnice cesarice Elizabete, ene najlepših v tedanji Avstro-ogrski, uporabljajo za divje parkirišče. Ni pa bati, da bi voda zaradi zamašenih jaškov zalila kakšno ministrski klet v Ljubljani. Sosedje se naj pa izselijo, če jim ni kaj prav! Država, to je Ljubljana!

Ena gospa je rekla, da imata novomeška porodnišnica in Studio D nekaj skupnega: v eni in drugi ustanovi je prišlo do zamenjav na nepravem koncu.

SHEN QI Z NOVO INŠTRUKTORICO

NOVO MESTO - Shen Qi je v naši državi prisoten že skoraj devet let, leto in pol pa tudi v Novem mestu. V tem času je kar lepo število bolnikov ozdravelo in zazivilo popolnoma novo življenje. Shen Qi dvorana na Kočevarjevi v Novem mestu danes zapira svoja vrata, vendar ne za dolgo, že naslednji dan bo ponovno začela delovati, tokrat pod vodstvom inštruktorice Darje Kovarčič. Dvorana je odprta vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih. V začetku bo potekal en tretina dnevnno, in sicer od 19.30 do 20.45, kasneje pa jih bo več.

V času od 13. do 20. septembra so v novomeški porodnišnici rojili: Petra Breznik iz Trebnjega - Maja, Melita Pečjak z Otočca - Žiga, Damjana Mlakar iz Narpelja - Špelo, Amalija Grahek z Zajčjega Vrha (Črnomelj) - Gašpra, Sonja Mustafić z Mirne - Benjamina, Branka Može iz Dobriča - Nastjo, Šemsa Redžić iz Kanižarice - Aledina, Valerija Vidmar z Dvora - Natalijo, Nataša Eržen iz Šmarjeških Toplic - Aljaža, Bojana Papež iz Podgozda - Zana, Franciška Renuša iz Črnomlja (N. m.) - Evo, Tatjana Rifelj z Malega Slatnika - Zalo, Majda Gazvoda iz Dobriča - Majo, Bernarda Serčelj iz Žužemberka - Jana, Silva Per z Velikega Slatnika - Miho, Tanja Jakš-Gazvoda iz Sentjerneja - Domna, Marjeta Kovšček z Malega Cirknika - Janja, Maja Praznik iz Velikega Lipovca - Matevža, Lidija Piškur iz Čužnje vasi - dečka, iz Novega mesta: Mira Setina, Belokranjska cesta - Špelo, Irena Čarman, Aškerčeva ulica - Jana, Gordana Pejić, Seidlova cesta - Davorja, Mateja Rems, Mestne njive - Špelo, Andreja Čuk, ulica Slavka Gruma - Ano, Marija Sinkovec, Ulica stare pravde - deklko. Čestitamo!

POKUŠNJA MESNIH IZDELKOV - V novem Mercatorjevem centru v Novem mestu na Cikavi bodo redno skrbeli tudi za degustacije najrazličnejših izdelkov, tako se je prejšnji teden s svojimi mesnimi izdelki predstavila tudi Kmečka zadruga Sevnica (na fotografiji). Do sedaj so jih bolj poznali kupci v Posavju, še posebej po okusnih hrenovkah, zadnje čase pa so se lotili tudi izdelave suhomesnatih izdelkov, predvsem salam, in s svojimi izdelki prodirajo tudi izven Posavja. (Foto: J. Dornič)

USPEH MARTINA GAŠPERJA - Konec avgusta in v začetku septembra je v Budimpešti potekalo evropsko tekmovanje srednjih kemijskih šol pod naslovom Grand Prix Chimique, ki se ga je udeležilo 24 dijakov iz devetih evropskih držav. Slovenijo so zastopali Lidija Kovačič, Slavko Klobčar in Martin Gašper, dijaki kemijske šole iz novomeškega šolskega centra. Martin Gašper, dijak 4. letnika, je prejel posebno nagrado za najboljšo organsko sintezo tekmovanja, v končnem seštevku pa se je uvrstil na sedmo mesto, Lidija Kovačič je dosegla 13. in Slavko Klobčar 14. mesto. Na fotografiji so v šampanjski kleti, kjer so se na (zabavnem) tekmovanju v razvrščanju šampanjca prav tako dobro izkazali. Prvi z desne Martin Gašper, zadaj mentorica Matejka Kure, v sredini vodja slovenske ekipe Jelka Sodja - Božič in poleg Lidija Kovačič. Udeležbo na tekmovanju so podprli MO Novo mesto, novomeški Lions club in Krka. (Tekst: J. Dornič)

SREČANJE STAREJŠIH LOVCEV - Ko rukajoči glasovi ostrorogih jelenov, ki s klicanjem na rukališča naganjajo pojačanje se košute, prevevajo gozdove Brezove rebri, vodstvo Lovske družine Novo mesto sleherni leto septembra pri lovski koči pod Srobnikom pripravi srečanje starejših lovcev. Mlajši lovci jih nikakor niso pozabili, saj jim gre zasluga, da so naši gozdovi, njihovi obronki in kulturna krajina naseljeni z zdravo populacijo divjadi. Slovenija, ki predstavlja samo štiri stotine svetovne površine, premore kar dva odstotka vseh vrst živih bitij, ki živijo na Zemlji. Lovski veterani LD Novo mesto, ki so se s svojimi družinami in prijatelji zbrali pri lovski koči, so doživeli obudili spomine na lovske dni. Na spominski sliki so starejši lovci LD Novo mesto s starešino Bojanom Finkom. (B. A.)

Nujna posodobitev Ljubljanske ceste

V KS Bučna vas bodo ob Ljubljanski cesti še letos priključili na kanalizacijo okrog 80 priključkov - Obnova vodovoda - Posodobitev Ljubljanske ceste zahteva velik poseg

NOVO MESTO - V primestni krajevni skupnosti Bučna vas, kjer predstavlja kar 70 odst. mestni del, se je maja letos iztekel krajevni samoprispevek. Za ponovni razpis samoprispevka se vodstvo krajevnih skupnosti ni odločilo, ker je ocenilo, da tako kot v mestnih krajevnih skupnostih tudi pri njih ne bi uspel. In na katerem področju so letos najbolj dejavni?

"Najpomembnejša je gradnja kanalizacije. Letos smo začeli graditi prvo fazo, ki naj bi omogočila priključitev na kanalizacijo naseljem ob Ljubljanski cesti," je povedal predsednik bučenske krajevnih skupnosti Jože Florjančič. Trenutno se pod viaduktom Bezgavec pri Cestnem podjetju gradnja črpalnice, kamor bo speljana celotna njihova kanalizacija, od tam pa bodo odplake prečrpavali v obstoječo kanalizacijsko omrežje. Še letos nameravajo priključiti okrog 80 priključkov. Omenjena dela bodo stala okrog 100 milijonov tolarjev, od tega bo 70 milijonov prispevala novomeška Komunala, 30 milijonov pa novomeška občina, vendar izključno za izgradnjo meteorne kanalizacije. "Na tem delu, kjer je veliko meteorne vode, je izgradnja tovrstne kanalizacije zelo pomembna, problem pa je, ker pri nas še nimamo upravljalca javnih meteornih voda," pravi Florjančič.

Za izgradnjo kanalizacije bodo svoj delež prispevali tudi krajin: za priključek po 65 tisočakov in še 100 tisočakov za gradnjo glavne-

ga voda, sami pa bodo morali poskrbeti tudi za izgradnjo priključka od hiše pa do najbližjega jaška. V naslednjem letu bodo z izgradnjo kanalizacije nadaljevali, sedaj imajo že pripravljeno vso potrebno dokumentacijo za stari del Dolenjih Kamenc, Potočne vasi in del Muhaberja. "Pri tem pa pričakujemo znatnejši delež iz občinskega proračuna, saj gre za gradnjo kanalizacije na mestnem

Jože Florjančič

Prisilna poravnava v topliškem Boru

Izguba se zadnja štiri leta povečuje - Največji upnik je ministrstvo za delo - Tretjina zaposlenih ob delo - Upniki naj bi spremenili terjatve v delnice

DOLENJSKE TOPLICE - Prejšnji četrtek je novomeško sodišče izdalo sklep o začetku prisilne poravnave za tovarno čevljev Bor iz Dolenjskih Toplic, do katere je prišlo na predlog uprave te firme.

Kot je povedal vršilec direktorja Domine Zupančič, ki to delo ponovno opravlja od letošnje pomladi, večje težave v tej tovarni, ki deluje že 52 let, trajajo vsaj zadnja štiri leta. Že od leta 1995 se ne morejo znebiti izgube, ki je za lani znašala za 93 zaposlenih zelo velikih 64 milijonov tolarjev. Za težave, v katere so zašli, v Boru krivijo v prvi vrsti izgubo tržišč, predvsem ruskega, hudo konkurenco, zmanjšala se je prodaja na domačem trgu. Da bi obdržali zasedenost zmogljivosti, so morali povečati izvoz, kjer pa dosegajo precej nižje cene; lani so tako izvozili že 70 odst. svoje proizvodnje in se je izguba še povečala. Lani so izdelali okoli 120.000 parov čevljev, od tega 70 odst. za nemškega partnerja Afis, s katerim sodelujejo že 16. leto.

"Že nekaj časa imamo težave z likvidnostjo, dolg pri dobaviteljih narašča," je povedal Zupančič. Doslej so bili njihovi dobavitelji še kar potrpežljivi, bolj se bojijo, kako bo za naprej. Ustanovili so tudi upniški odbor. Njihov največji upnik je ministrstvo za delo, ki je prispevalo denar za ohranitev delovnih mest. Ta vložek, ki bi ga Bor moral zaradi tega, ker delovnih mest niso ohranjali, ampak celo zmanjševali, vrniti, je ministrstvo pripravljeno spremeniti v delnice in v Boru upajo, da bodo temu zgledu vsaj delno sledili tudi drugi upniki.

Najprej pa morajo pripraviti načrt finančne reorganizacije podjetja, za kar imajo 3 mesece časa. Po tem načrtu za letošnje leto predvidevajo še veliko izgubo, v naslednjem letu pa naj bi že poslovali pozitivno. A za to bodo morali zmanjšati obseg proizvodnje in povečati produktivnost. To

pa pomeni zmanjšanje števila zaposlenih za približno tretjino. "Prizadevali si bomo, da ti ljudje ne bi ostali brezposelni," pravijo v Boru. Med zaposlenimi v tovarni je največ žensk iz Topliške doline, izobrazbena raven pa je nizka. Okoli 15 odst. zaposlenih je invalidov. Temu primerne so tudi plače, veliko jih dobiva najnižjo možno bruto plačo - 72.730 tolarjev. "Najprej bomo za okoli 15

odst. znižali plače režijskim delavcem, za 23 odst. pa tistim, ki imajo individualno pogodbo," pravi Zupančič.

Precej si obetajo tudi od prodaje nove kolekcije čevljev. Za sezono pomlad/poletje 2000 so pripravili 65 novih modelov, na domačem trgu pa so okrepili potniško mrežo. Še najbolj sodelujejo s firmo Borovo trade, ki ima v

• Zaposleni, ki so z upokojenci 60-odstotni lastniki Bora, so z razumevanjem in velikim upanjem sprejeli ukrepe za rešitev firme.

Sloveniji okoli 60 prodajal. Da bi spodbudili prodajo, so cene zmanjšali za petino in jih tako približali izvoznim. Pripravili so tudi novo kolekcijo za nemškega partnerja.

A. BARTELI

Domine Zupančič

Unicefov festival v Novem mestu

"Vsi otroci so naši"

NOVO MESTO - Novomeški regionalni odbor za Unicef in Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto bosta pripravila v soboto, 2. oktobra, Unicefov festival "Vsi otroci so naši otroci".

Festival bo razdeljen v dva dela. Dopoldne, od 10. do 13. ure bodo na novomeškem Novem trgu nastopili: otroška folklorna skupina Kres, Romska folklorna skupina, gostje iz Bihača, Imprologia iz Črnomlja, Solariji z Bizeljskega ter pevec Slobodan Malič in Simon Lešnjak. Dogajanje bodo obiskali tudi cirkusant, čarovnik, gasilci, policist in balonar. Otroci bodo lahko ustvarjali v različnih delavnih in si ogledali pletenje košev in košar. Dogajanje bo spremljal tudi radio Frkolin. Zvečer ob 20. uri pa bo v Kulturnem centru Janeza Trdine koncert, na katerem se bodo predstavili tako domači kot tuji glasbeniki od Irene Vrčkovnik, Džorda Balaševića, Nuše Derenda, Sendi in Faraonov do Marjana Novine in Mačkonov. Koncerta se bodo udeležili tudi ambasadorji Unicefa Milena Zupančič, Tone Pavček in Lado Leskovar. V avli centra pa bo na ogled razstava fotografij Boruta Peterlina.

Vstopnice za koncert (za dijake, študente in upokojence po 800 tolarjev, za ostale pa po 1.500) so naprodaj v prostorih Regionalnega odbora Unicef na Rozmanovi 30, v prodaji pa bodo tudi uro pred koncertom v Kulturnem centru Janeza Trdine. Zbrani denar bo namenjen Unicefovemu demonstracijskemu centru, pilotskemu preventivnemu programu za otroke in mladino.

Suhokranjski drobiž

ODLIČNE GASILKE - Na izbirnem gasilskem tekmovanju dolenske regije v Beli krajini so se med 54 ekip iz vseh dolenskih občin izkazale tudi dekleta in fantje iz Suhe krajine. Odlično tretje mesto, pokal in norma za državno tekmovanje, so dosegle mladinke iz Šmihela pri Žužemberku. Zelo dobro četrto mesto pa so dosegle pionirke iz Žužemberka, medtem, ko so bili pionirji iz Žužemberka deveti.

TRGATEV - Česar ni pobrala toča, so pobrali ta teden vinogradniki. To velja gotovo le za šmarnico, ki so jo potrgali skoraj po vseh vinskih gorah v Suhi krajini.

POLHARIJA - Odprt je lov na polhe. Prva družina polharjev se je že v soboto zbrala nad Šmihelom in pod Plešivico.

POZIV - Občina Žužemberk je poslala društvom in zvežam v občini poziv, naj oddajo vloge za sofinanciranje njihovih programov v letu 1999, ki se žal že izteka (kar je gotovo posledica tudi kasnega sprejema proračuna).

Žužemberk: na vrsti je obnova palacija gradu

Obvestilo odbora

Po južni in zahodni steni obnovljenima v letih 1997 in 1998 letos zaključujemo obnovo severovzhodne obodne stene in jugozahodnega stolpa s podpornim zidom. Tako lahko ugotovimo, da obnova poteka v skladu z načrti in pričakovanji. Na vrsto prihaja obnova starega grajskega jedra (palacija), ki je trenutno najbolj ogroženo. Skupaj z Zavodom za naravno in kulturno dediščino iz Novega mesta se trudimo, da bi tudi ta del čimprej zaščitili pred zrušenjem. Zato bomo že v septembru naročili izdelavo potrebnih načrtov.

Finančno poročilo o dosežkih opravljenem delu bo objavljeno v "Suhočrkanjskem zborniku 2000", ki ga že pripravljamo. Zanj smo že zbrali za 1,5 milijona tolarjev denarja od sponzorjev. Vabimo vse podjetnike, obrtnike, ustanove in posameznike, ki želijo objaviti oglas v zborniku ali pripraviti kak pismen prispevek, naj pokličejo občino Žužemberk (telefon 068/87-018) ali nakažejo denar na občino Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, žiro račun 52100-630-40141 s pripisom "za grad". Izkupiček od prodaje zbornika bo namenjen obnovi gradu. Prispevki posameznikov so tudi vredni, ker dajejo z njimi tudi moralno spodbudo in se istovetijo z našimi načrti.

SLAVKO GLIHA predsednik odbora za obnovo žužemberškega gradu

OPOZORILO ZA NAJEM

METLIKA - Odbor za oživljanje stare Metlike obvešča javnost in vse pristojne, da je v zadnji številki Uradnega lista RS z dne 24.9.1999 na strani 5141 objavljen razpis Servisa skupnih služb Vlade RS za najem "s postopnim odkupom opremljenih poslovnih prostorov v velikosti 700 kvadratnih metrov in možnostjo parkiranja v okolici objekta za potrebe UE Metlika". Odbor upa, da bo pri tem upoštevano njegovo mnenje, da UE sodi v stari del mesta, ker to pomeni ponovno oživetje starega mestnega jedra in reševanje dragocene kulturne dediščine. Po besedah Boža Flajšmana je vtis odbora - lahko se sicer moti - da je razpis pisan na kožo sedanjim lokaciji v novem delu Metlike. Ponudbe je treba vložiti do 19. oktobra.

GASILSKA RAZGLEDNICA

METLIKA - Prostovoljno gasilsko društvo Metlika je že julija praznovalo visok jubilej - 130-letnico delovanja, pred dnevi pa so Metličani izdali posebno razglednico ali karto maksimo v spomin na ta praznik. Za jubilej so izdali poseben poštni žig z metliškimi grbom, napisom "130 let najstarejšega gasilskega društva v Sloveniji", pošto številko in datumom 18.9.1999. Na naslovno stran karte so nalepili gasilsko znamko za 70 tolarjev. Sicer pa je na razglednici, ki jo je oblikoval, založil in izdal Metličan Božidar Flajšman, v gasilski uniformi načelnik metliških gasilcev Josip Flajšman. Slika je slednji leta 1913 podaril Metličanu Ivanu Habjanu.

"IMAVA SE RADA"

ČRNOMELJ - Knjižnica Črnomelj in DPM Črnomelj vabita ob letošnjem tednu otroka pod sloganom Imava se rada v ponedeljek, 4. oktobra, ob 17. uri na ploščad pred kulturnim domom na rajanje z baloni. Na balone, napolnjene s helijem, bodo otroci lahko napisali svoje misli, ki jih želijo sporočiti staršem, prijateljem in drugim. Skupaj jih bodo spustili v zrak. V ZIK - Knjižnici bodo pripravili razstavo knjig z naslovom Imava se rada. Mladi si bodo lahko ogledali knjige, ki jih imajo v knjižnici o spolnosti in z njo povezanih problemih. Razstava bo odprta od 4. do 9. oktobra.

Z ekstemporom v Teden otroka

Vrsta prireditev

METLIKA - V Občini Metlika bo ves mesec oktober potekal program. V petek, 1. oktobra, organizira Občinska zveza prijateljev mladine Metlika 18. eksptempore mladih likovnikov Bele krajine s pričetkom ob 8. uri pri kulturnem domu na Pungartu. Udeležilo se ga bo okrog 55 likovnikov iz vseh belokranjskih osnovnih in srednjih šol ter iz pobratenih občin Ronchi in Wagna. Častni gost srečanja bo priznani slovenski slikar France Slana. Na otvoritvi ektempora bo v nebo poletelo 250 živopisanih balonov z naslovi in sporočili otrok.

Pestro bo tudi v Ljudski knjižnici Metlika, kjer 4. oktobra vabijo na zaključek knjižnega kviza, od 6. do konca oktobra bo odprta razstava na temo otroških parlamentov Imava se rada - Spolnost in AIDS. V tednu otroka bodo ob torkih od 15.30 do 16.30 pravljice za otroke, ki ne obiskujejo vrta. V sredo, 6. oktobra, bosta ob 18. uri v Ljudski knjižnici lutkovni predstavi Štirje fantje muzikantje in Mačkon se uči reči hvala. V sodelovanju z otroškim vrtcem bodo pripravili v četrtek, 7. oktobra, lutkovno igrice Janke, Metka in Pavlina - za otroke iz vrtca dopoldne, za ostale pa ob 16. uri. Za učence 5. razreda bo oktobra organiziran kviz Na cesti nikdar nisi sam pa tudi družinski kostanjev piknik. S trgovinami se bodo dogovorili za akcijo Otrokom prijazne trgovine od 4. do 9. oktobra.

AZIJSKI VEČER

ČRNOMELJ - Klub belokranjskih študentov priredi v petek, 1. oktobra, ob pol devetih zvečer v Mladinskem kulturnem klubu v Črnomlju prvi del predavanja z naslovom Potepanje po Aziji. Na predavanju bosta Jan Dujec in Boštjan Rožič z diapozitivi predstavila svojo pot po Turčiji, Iranu, Pakistanu in Tajski. Po predavanju bo nastopila skupina BCBB, sledil pa bo Jam Session.

Zaživeti morajo še izposojevališča

V Ljudski knjižnici Metlika do 8. oktobra razstava t.i. Zlatih knjig - V ponedeljek zaključek knjižnega kviza - Izposojevališče na Suhorju začasno zaprto - Razpisi tečajev

METLIKA - Od 17. septembra do 8. oktobra je Ljudska knjižnica Metlika prvič pripravila razstavo Zlatih knjig, ki jih imajo kar 91. Obiskovalci so lahko prvi dan svoje izposojene knjige vrnili brez zamudnine, kar je bilo izredno dobro sprejeto. Obisk v knjižnici pa je tudi sicer spodbuden, za kar gre pohvala delovnim knjižničarkam z ravnateljico Anico Kopinič.

V tednu otroka bodo 4. oktobra v metliški knjižnici pripravili zaključek knjižnega kviza France Prešeren in Gorenjska, ki ga bo na Veselici vodil Matjaž Rus. Za zabavni program bo skrbel Hop, Cefizelj. Toni Gašperič bo izžrebal nagradnjo, ki bo sodeloval na zaključnem kvizu v Ljubljani. Prispele je preko petdeset pravilno izpolnjenih glasovnic, sicer pa jih zbirajo še do ponedeljka. Oktobra bodo v knjižnici pripravili razstavo na temo otroškega parlamenta. "Ljudi pa želimo obvestiti tudi o tem, da razpisujemo vrsto tečajev: jezikovnih, računalniških, gospodarskih, tečaj za tretje življenjsko obdobje, novost je seminar solo petja s Sendi. Skupaj z ZIK Črnomelj, Glasbeno šolo Črnomelj in Musico Viva iz Ljubljane vabimo tudi na osnovno šolo za odrasle ter na poseben evropski program," je povedala ravnateljica Anica Kopinič.

V knjižnici že delujejo ure pravljic, in sicer vsako sredo ob 18. uri. So zelo dobro obiskane. Oktobra, v tednu otroka, in decembra, v prazničnem mesecu, pa bodo razveselili tudi z lutkovnimi predstavami in raznimi delavnici. 4. novembra bodo pripravili potopisno predavanje Braneta Kobala.

Kopiničeva je povedala, da morajo marsikaj postoriti še v zvezi s sposojevališči, ki jih imajo na Suhorju, v Radovici in Gradcu. Trenutno je najslabše na Suhorju, kjer je izposojevališče do ureditve zaprto. Poleti je namreč voda zgornjega stanovanca vdrla v knjižnični prostor, tako da so vse knjige - voda jih ni dosegla, pač pa vlaga - začasno preselili na oder kulturnega doma. Krajani zdaj sami obnavljajo knjižnične prostore, kar, upajo, bo končano do konca novembra, ko imajo svoj praznik. V metliški knjižnici želijo, da bi izposojevališča še bolj zaživela tudi s srečanji raznih literarnih ustvarjalcev. Tako v Radovici za jesen že načrtujejo večer z gostom dr. Petrom Kapšem, ki bo predstavil svoje knjige. L. MURN

OBNOVA GRADU NAPREDUJE - Obnova Belokranjskega muzeja v Metliki - gre za streho in ostrešje - po besedah ravnateljice Andreje Brancelj Bednaršek poteka po načrtih. Zaenkrat delavci ni oviralo slabo vreme in upajo, da bo tako tudi v prihodnje, saj bi radi vsaj zunanja dela končali do zime. Pomembna pridobitev gradu bo odprava prostorske stiske, saj bodo z ostrešjem pridobili 700 kvadratnih metrov novih uporabnih površin, ki jih bodo izrabili za depozice, shranjevanje arhivov, razstavnih prostor ipd. Pogodbeni znesek celotne investicije znaša 112 milijonov tolarjev; polovica denarja naj bi prišla iz državnega proračuna, polovico bo prispevala metliška občina. (Foto: L. Murn)

Ljudje ob meji najbolj občutijo

Za boljše odnose med državama novo Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva - Vsa področja delovanja - Prvo srečanje v Vukovi Gorici - Članstvo ne glede na narodnost

VINICA - V teh dneh bo v Vinici ustanovljeno novo Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva Kolpa Vinica, katerega pobudnik je domačin Jože Stegne. "Vidimo, da odnosi med obema državama niso takšni, kot bi morali biti, to pa ljudje ob meji najbolj občutijo. Močnejšo povezanost in boljše odnose bomo dosegli tudi preko našega društva," je prepričan Stegne, predsednik občinskega odbora LDS, ki zastopa slovenski del društva, hrvaškega pa prvi tamkajšnji minister za notranje zadeve Josip Boljkovac.

Pod Stegnetovim vodstvom so že v stari državi organizirali razne prireditve in srečanja pod imenom Bratstvo, ko so se srečevali prebivalci na obeh bregovih reke Kolpe: iz Kočevja, Metlike in Črnomlja ter na drugi strani iz Delnice, Vrbovskega, Duge Rese, Karlovca in Ozlja. V samostojni Sloveniji so že trikrat priredili tovrstno srečanje pod imenom Prijateljstvo, letos je bilo v Vinici. "Novo društvo, ki bo te dni ustanovljeno v Vinici, bo imelo sedež v gostilni Školnik, kjer so med našo osamosvojitveno vojno potekali pomembni dogovori med obema vladama. Delovalo bo na gospodarskem, kulturnem, športnem, turističnem in političnem področju. Veliko občin z obeh strani Kolpe je med seboj pobra-

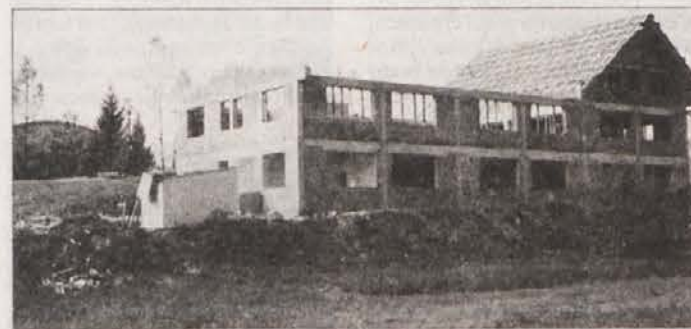
tenih, tu so gospodarske povezave, mešani zakoni, zato menimo, da ima Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva prihodnost. Pri nas sicer deluje veliko hrvaških društev in na Hrvaškem slovenskih, toda ni nobene prave povezave," meni Jože Stegne. Računajo na častno članstvo najvišjih politikov, člani društva pa so lahko Slovenci in Hrvati ne glede na narodnost. Društvo bo organizator raznih prireditev, problemskih okroglih miz itd. "Vladno politiko bomo spomnili na maloobmejni sporazum, ki še ni podpisan. Problemov je dovolj."

Prvo srečanje iniciativnega odbora Društva slovensko-hrvaškega prijateljstva je bilo v petek, 24. septembra, v Motelu Vukova Gorica na Hrvaškem. Jože Stegne in Josip Boljkovac sta predstavila program društva, pozdravni nagovor sta imela veleposlanik RH v Ljubljani Ilica Mastruko in svetovalka veleposlanika RS v Zagrebu Alenka Vipotnik, med gosti sta bila tudi svetovalec za gospodarstvo Marin Žužulj in Martin Mihec. Nekaj gostov se je še pred tem v Črnomlju srečalo s podpredsednikom Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine ter direktorjem Bgrada, d.d., Francem Panjanom, ki je tudi gonilna sila društva, s črnomaljskim podžupanom Andrejem Kavškom ter s predstavnik Dolenjske banke in drugimi. V Vukovi Gorici so pripravili zanimiv program - poleg promocije piva Union, d.d., Ljubljana - nastopili so tamburaši iz Vinice, Andrej Sifer in dvojčici Vlasta in Vesna. Predstavila se je tudi študentka iz Ozlja Andreja Čupor, letošnja miss Kolpe. L. MURN

Pobudnik društva Jože Stegne in Kazimir Malič iz gostilne Školnik, kjer ima društvo sedež.

VABILO NA PLES
BOŽAKOVO - Društvo podeželske mladine vabi v soboto, 2. oktobra, ob 20. uri na ples v dom krajanov na Božakovem. Za zabavo bo poskrbel duo Martini.

NOVA MODA OB STAREM NOVOTEKSU - Med večjimi problemi v KS Vinica je nedvomno nezaposlenost, še posebej odkar v kraju že nekaj let ne deluje več Novoteksova tovarna. Toda dogajajo se neverjetne stvari: ob stari izpraznjeni Novoteksovi stavbi (v ozadju), ki je očitno predraga, da bi kdo odkupil prostore, raste nova tovarna za tekstil - Moda, d.o.o., Vinica. Ljubica Stetj, ki je pred štirimi leti tudi sama kot ena vodilnih delavk ostala brez zaposlitve, zdaj z 20 zaposlenimi šiviljami dela v neki najemni privatni hiši, obenem pa gradi Modo. Gotovo pozitivno, toda obenem ne gre spregledati absurda, da se nova tekstilna tovarna gradi ob stari. Zal to pri nas ni edini tak "pameten" primer. (Foto: L. Murn)

Sprehod po Metliki

LE 3.5 - V Ljudski knjižnici Metlika knjižničarke skrbijo, da se vedno kaj dogaja, in tudi z raznimi prireditvami privabljajo bralce. Kar žalostno pa je dejstvo, da tu in še v treh izposojevališčih dela (pre)malo ljudi - kot je povedala ravnateljica knjižnice, premorejo le 3,5 delavke. Kar predstavlja si, kako to izgleda.

ČAS JE - Zadnja leta ni več vseeno, kdaj potrgaš grozdje, zato vinogradniki vestno poslušajo navodila o času trgatve. "Blagor Metličanom," mi je oni dan rekel prijatelj, "sploh jim ni treba čakati, da strokovnjaki oznanijo prvi čas trgatve po radiu. Ozrejo se po cesti preko Gorjancev ali pa v semiške gorice. Tisto soboto, ko se po cesti proti Semiču valijo kolone pločevine in vse vrvi po gorica okrog, pripravijo sode in brente, naslednjo soboto pa hajd v trgatve! Ve se, da Šokci pospravijo vse zeleno, samo ajdo belo."

Črnomaljski drobir

HRANA NE LE NA PAPIRU - Čeprav obiskovalcev na predstaviti knjige Nerajska hrana avtorice Ksenije Khalil v gostilni Balkovec v Nerajcu ni manjkalo, pa bi jih bilo verjetno še več, če bi ljudje ob prebiranju vabila pomislili, da hrana ne bo le na papirju, pač pa tudi na mizah.

GRAD, KI JE MLAD - Ponavadi za gradove velja, da so zapuščeni in osamljeni, za črnomaljskega pa še zdaleč ne. Grad je dobesedno mlad, pa ne le zato, ker ima svoj bife, kjer se rada zbira mladina, pač pa zato, ker se vsak dan pred njim na avtobusnem postajališču nabere množica mladih, ki prihajajo ali odhajajo iz šolskih klopi. Večno mlad torej.

NI ZANIMANJA - Ko so v Društvu slovensko-hrvaškega prijateljstva pred kratkim zaprosili direktorja najmočnejšega podjetja v Beli krajini za finančno pomoč za izdelavo žiga in table društva, je ta odklonil, češ da ga tovrstno sodelovanje ne zanima. Pa je šlo le za 18.500 tolarjev. Tudi vodilni na črnomaljski občini niso pokazali pravega zanimanja, češ da ni denarja, toda v društvu pravijo, da zaradi tega stvar ne bo propadla in se bodo znašli kako drugače.

PRIJAZNI ODNOSI - Jože Stegne je povedal, da se je ob obisku Boštjana Kovačiča na slovenskem veleposlaništvu v Zagrebu sam prepiral, da tam vladajo prijazni odnosi. V glavnem so zaposleni Stajerci, le veleposlanik je Dolenjec. Ker sta se dva izmed delavcev zanimala za nogometno tekmo med Hrvaško in Jugoslavijo, ki bo 10. oktobra v Zagrebu, jima je šef kabineta ministrstva za notranje zadeve Tihomir Gorše zagotovil vstopnici za to veleposlansko tekmo. Tudi slednji mora paziti na dobre sosedske odnose, saj stanuje blizu slovensko-hrvaške meje.

Semiške tropine

(PRE)TOČEN - Ponavadi, ko občinski mojže medse povabijo kakšnega pomembnega gosta, se že vnaprej ve in računa na njegovo zamudo. Vedno pridejo prav izgovori na gost promet iz Ljubljane in podobno. Toda sekretar Jože Smole, ki je semiško občinsko obiskal prejšnji teden, je bil napovedan za ob 9. uri, kar je vsaj za novinarje dokaj zgodnja ura, toda sekretar je prišel celo malo prej, in to iz Maribora z avtom in brez soferja!

STRAH, DA SE BODO IZGUBILI - V pogovoru s sekretarjem so bili Semičani zelo resni glede prihodnosti manj razvitih regij, kamor se prištevajo. In kot je že dolgo jasno, so se dotaknili vprašanja združevanja, ki se ga očitno povsod bojijo. "V novokranjski meški regiji se bo belokranjska izgubila, to je jasno, zato bi bilo treba taka področja posebej izvesti," je dejal župan. Seveda je ta bojazan po eni strani razumljiva in morda bo rešitev v regionalnem skladu, za katerega so se odločili tudi Semičani.

GORENJCI - V Judovski hiši niso živeli ljudje, so pa, tako so ugotovili arheologi, tam bivali ljudje, in to še v času, ko so si orodje izdelovali iz kamna. Zdaj je jama sestavni del učne poti in dostopna vsakomur, ki si jo želi ogledati. Jama je odprta in na razpolago brez vstopnine. Če se izgubite in se ne spoznate na mah ali položaj sonca, zagotovo veste vsaj nekaj, namreč da niste na Gorenjskem.

NA POGOVORU - Sekretarja Jožeta Smoleta (na levi) sta na občini sprejela semiški župan in podžupan, Janko Bukovec in Anton Malenšek. Slednja sta bila z obiskom zadovoljna, saj je sekretar obljubil finančno pomoč pri dokončanju obrtne cone Vrtača. (Foto: L. M.)

Obrtniki nestrpno čakajo Vrtačo

V Semiču na obisku državni sekretar za malo gospodarstvo Jože Smole - Obljubil pomoč - PSC Vrtača pogoj za razvoj - Oktobra končana prva faza - Skupni stroški preko 131 milijonov

SEMIČ - Občino Semič je prejšnji teden obiskal državni sekretar za malo gospodarstvo Jože Smole. Razvoja malega gospodarstva v občini, ki je še kako odvisen od ureditve Poslovno-servisne cone (PSC) Vrtača, za kar pa občina nima dovolj denarja. Župan Janko Bukovec je na srečanju odkrito povedal, da je prav prošnja za finančno pomoč z njihove strani glavni razlog povabila.

Zdaj v občini dela 105 obrtnikov, redno zaposlenih je 65. "V novi coni vidimo tudi možnost zaposlitve v nekaj letih za 100 do 150 ljudi, kar za našo dolino pomeni zelo veliko," je na pogovoru s sekretarjem poudaril podžupan Anton Malenšek. Za poslovno servisno cono Vrtača je predvidenih 10 ha zemljišč. V prvi fazi urejajo 4,8 ha, kasneje bodo še ostali del. Po 1.420 tolarjev za kvadratni meter je občina odprodala že večino zazidalnih površin, mnogi obrtniki na ureditev že nestrpno čakajo. Župan Bukovec je dejal, da je finančno breme za občino preveliko, zato tudi ministrstvo za malo gospodarstvo in turizem prosijo za denar. Stroški ureditve prve faze cone

(ureditev zemljišča, gradnja cest brez zaključnega sloja, kanalizacije, vodovoda, elektro in telekomunikacijskega voda) znašajo skoraj 107 milijonov. "Začeli smo jo graditi letos julija, končana bo v mesecu dni. Sledijo pa še stroški druge faze - asfaltiranje ceste, ureditev kolesarskih in peš poti ter ureditev zelenice - kar bo stalo dodatnih 24 milijonov tolarjev, tako da je skupni znesek preko 131 milijonov. Občina 42 milijonov ne zmore," je povedal Janko Bukovec.

Državni sekretar Jože Smole ni obljubil do konca letošnjega leta nobene finančne pomoči, ker je denar že razporejen, pač pa takoj po sprejetju novega državnega proračuna. "Manj razvitim regi-

jam je treba zagotoviti poseljenost tudi z razvojem malega gospodarstva. Vsa sredstva država deluje preko razpisov, zato je ena največjih težav podjetništva neobveščenost," je dejal.

Zbrani so si ogledali gradbišče nove semiške obrtne cone. Za letošnji občinski praznik ljudje pričakujejo zaključitev izvajalskih del. Sekretar Smole je obiskal tudi

• S sekretarjem so se občinski mojže pogovarjali še o načrtih za smučarsko središče Rog, v katerega je 18 dolenjskih občin vložilo sredstva in ustanovilo gospodarsko združenje, ki bo naprej vodila projekt razvoja edinega dolenjskega smučarskega središča.

edino večjo gospodarsko enoto v občini Iskro, tovarno kondenzatorjev, kjer ga je s poslovanjem seznanil predsednik uprave Janez Štefanič.

L. MURN

A. KOŠMERI

OB TEDNU OTROKA

TREBNJE - Vzgojno-varstvena organizacija Trebnje je zaprosila za sodelovanje pri urejanju igrišča pri vrtcu. Pri urejalni akciji 28. septembra so sodelovali tudi nekateri vodilni možje trebanjske krajevne skupnosti. Pri tej akciji, ki je uvod v praznovanje Teda otroka, ki ga praznujemo v prvem tednu oktobra, je sodelovala tudi trgovina Tika Alojza Kastelca.

RAZSTAVA MAKET STARIH LADIJ

TREBNJE - V prostorih Galerije v Trebnju bo 29. in 30. septembra ter 1. oktobra in od 4. do 8. oktobra od 14. do 16. ure na ogled razstava maket starih ladij, slik in skulptur v železu Slovenskega društva Triglav iz Splita. Za skupine bo možen ogled tudi v dopoldanskem času s predhodno najavo na telefon 44-102 (Zveza kulturnih društev Trebnje) ali na 44-558 (CIK Trebnje).

DOM POTREBUJE KOMBI IN OZIMNICO

TREBNJE - Dom starejših občanov v Trebnju se je za nabavo opreme zadolžil za 100 milijonov tolarjev. To je po besedah direktorice Majde Ivanov veliko breme, zato bodo še toliko težje prišli do kombija, s katerim bi lahko vozili oskrbovance k zdravniku kar na vozičkih, nujno pa bi vozilo potrebovali tudi za prevoz hrane ostarelim po domovih. Dom potrebuje še ortopedske vozičke. V takšnem položaju, ko nič ne dobijo "na lepe oči" od države, kot številni zmotno mislijo, bi v domu vzeli tudi kaj za ozimnico, če kdo ne ve, kaj in kako z ozimnico ali je ima več, kot bi je potreboval za svoje potrebe.

NEIZKORIŠČEN TIR NA ŽAGO

SEVNICA - Predstavniki sevnike Žage so se oglasili pri sevniskem županu in mu predlagali, da bi ob industrijskem tiru, ki jim je edino ostal od nekdanjih površin, uredili deponijo in nakladanje hlodovine. Do nedavne je za deponijo lesa še služilo zemljišče Slovenskih železnic pod Naseljem heroja Maroka, ob glavni mestni vpadnici, kamor nikakor ni sodilo. Občina bo z odgovornimi na SZ skušala zainteresiranim uporabnikom storitev SZ tudi za nakladanje vagonov na Žagi dogovoriti primerne razmere.

RAD KUHA

TREBNJE - F. P. iz okolice Trebnja je neznanec neprijetno presenetil, ko mu je pred dnevi iz brunarice v Vrhtrebnju ukradel kuhinjski pribor, kozarce, nože in kavo.

Spletke za fasado podpore obrti?

Zolčna polemika o subvencioniranju realne obrestne mere za naložbe v malo gospodarstvo in o garancijskem skladu, ki naj bi ponudil podjetnikom še boljša posojila

SEVNICA - Vprašanje občinskega svetnika Alojza Gučka (SDS), zakaj še ni razpisa za subvencioniranje realne obrestne mere za naložbe v malo gospodarstvo, je sprožil na 8. seji občinskega sveta v Sevnici dokaj žolčno reakcijo občinarjev. Verjetno posebej še zato, ker je Guček podvomil, ali niso dobrih dveh milijonov tolarjev, predvidenih v letošnjem proračunu za ta namen, preusmerili v regijski pospeševalni center.

Župan Kristijan Janež je pojasnil, da je občina želela letos pomagati malemu gospodarstvu preko garancijskega sklada. O modelu in delovanju tega sklada je sevnika občina nedavno pripravila žal izredno slabo obiskano predavanje direktorja Regionalnega razvojnega centra Zagorja Toma Garantinija, ker je ta novost, uveljavljena po vzoru iz tujine, ugodnejša, kot so bančna posojila s subvencijami. Garancijski sklad je po županovih besedah v domeni Regijskega pospeševalnega centra Posavje, ki naj bi dobil za direktorico Heleno Kožar Zidarič iz Loke, če bosta seveda poleg sevniskega dala soglasje še brežiški in krški občinski svet.

Vodja oddelka za gospodarske dejavnosti Darja Lekše je pojasnila, da je sklad orodje, ki nadomešča subvencioniranje realne obrestne mere. Za garancijski sklad pa naj bi občina zagotavljala toliko sredstev, kot ga je doslej za

Ivan Zajc, tajnik KS Trebnje

Most ni zdržal

Zaselek Kukenberk ostal brez mosta čez Temenico - Obetajo si pomoč

KUKENBERK - Pred dobrima dvema tednoma se je zrušil most čez reko Temenico v Kukenberku. Po besedah tajnika KS Trebnje Ivana Zajca so lani zvozili čez taisti lesen most z železnimi travertini 460 m³ gramoza za posodobitev ceste. Letos bi bilo potrebno le še par "fur", a je most poelzevil že pod težo prvega tovornjaka. O tem so takoj obvestili VGP Novo mesto in občino Trebnje. Občinarji so obljubili, da bodo primaknili za nov most tretjino denarja.

Na svetu KS Trebnje so se med ponujenima inaicama z nosilnostjo 5 ton ali betonski z nosilnostjo 15 ton, odločili za slednjega. Tega bodo zgradili v najkrajšem možnem času, da bodo krajani Kukenberka spet imeli prometno povezavo pa tudi, da bodo lahko kmetje iz Starega trga pospravili pridelke s svojih njiv v tem zaselku in pripravili zemljo za nadaljnjo obdelavo. Izgradnja mostu naj bi stala najmanj 1,5 milijona tolarjev. KS Trebnje bo občinsko upravo zaprosila še za pomoč pri pridobivanju finančne podpore republiške vodne skupnosti.

P. P.

TURNIR SKD CELARJU IN ŽITNIKU

TREBNJE - 6. teniški turnir SKD Trebnje v dvojicah, ki so ga odigrali preteklo soboto v lepem vremenu in prijetnem razpoloženju na igriščih športnega centra Vita na Studencu na obrobju mesta Trebnje, sta zaslužno dobila nekdanji trebanjski župnik Janez Celar in Boštjana Žitnik. Drugo mesto sta si v konkurenci 9 dvojic priborila zakonca Vera in Jože Mihalič iz Radeč, tretje pa Hari Murčehajič in Niko Mijatovič. Vsi sodelujoči so dobili praktične nagrade.

Krajevni svetniki podobni občinskim

Svet KS Trebnje polemčno o ureditvenem načrtu mesta - Za ceste in komunalo načrtuje KS Trebnje za prihodnje leto in za leto 2001 za 139 milijonov tolarjev naložb

TREBNJE - "Kot predsednik sveta krajevne skupnosti Trebnje od krajanov pričakujem, da se bodo znali pravilno odločiti v zadovoljstvo in korist čim večjega števila naših prebivalcev ter da bomo s tem ovrgli vsa natančevanja, ki jih v zvezi s tem širijo posamezniki in nekateri občinski svetniki, ki so glasovali proti sprejetju odloka o ureditvenem načrtu (UN) za center mesta Trebnje in še vedno trmasto vztrajajo, da se ta odlok lahko obravnava šele takrat, ko bo znana dokončna trasa avtoceste čez Trebnje," je dejal Stane Sitar, potem ko so pretekli četrtek na 7. redni seji sveta KS Trebnje določili konkretne zadolžitve in naloge članov skupine za pripravo in izvedbo zbora krajanov. O stališčih bodo seznanili tudi vse občinske svetnike.

Na tem naj bi krajane seznanili s sklepi sveta KS in z roki za sklic zbora, s kronološkim pregledom priprav in izbire izvajalca UN za center mesta Trebnje. Stokovno naj bi predstavili UN in pripombe na javni razpravi. Skupina bo pripravila zloženko, s katero bodo krajane seznanili s cilji zbora krajanov. Svet KS je dokaj hitro sprejel predlog plana del s finančnim načrtom za leto 2000 in 2001. Povsem gladko pa tudi ni šlo, saj so nekateri člani sveta na vodstvo KS naslovili kritiko, da tovrstne zadeve nastajajo v ozkih krogih, iz katerih pa potem veje užaljenost, če so kakšne pripombe. Predsednik Stane Sitar je na očitke odvrnil, da ga ton razprav močno spominja na nedavna dogajanja na občinskem svetu.

Pri načrtovanju del so v krajevni skupnosti upoštevali potrebe mesta pa tudi okoliških vasi in zaselkov. Za ceste in komunalo bodo v letu 2000 porabili 73 milijonov tolarjev. Večji delež (40 milijonov) pojde za ceste. Za

ureditev pločnikov v Trebnju predvidevajo 18 milijonov tolarjev, le milijon manj za asfaltne preplastitve ulic, za nove asfaltne površine pa 5 milijonov tolarjev. Za rekonstrukcijo mrliške vežice predvidevajo 12 milijonov, za sanacijo kulturnega doma 8 milijonov, za izgradnjo kanalizacije na Pristavi 3,4 milijona ter za ureditev zazidalnega načrta in izgradnjo kanalizacije na Cvibljah 5 milijonov tolarjev. Za izgradnjo javne razsvetljave v Cankarjevi in Majnovi ulici naj bi zadoščalo 2,1 milijona tolarjev za postavitev samostojnih omaric za javno razsvetljavo v trafa postajah Odrga, Pristava in Stari trg pa še 1,8 milijona tolarjev.

Za leto 2001 Trebanjci na cestnem in komunalnem področju načrtujejo dela v vrednosti 68,6 milijona tolarjev. Za preplastitve ulic predvidevajo 13 milijonov, za nove asfaltne površine 6 milijonov, za širitev ulice in izgradnjo pločnika v Prešernovi ulici 2,6 milijona ter za izgradnjo semaforja

v Starem trgu, v križišču Jurčičeve, Cankarjeve ulice in Gubčeve ceste 10 milijonov tolarjev. Za drugo fazo rekonstrukcije mrliške vežice in za nadaljevanje obnove kulturnega doma predvidevajo po 8 milijonov tolarjev, za drugo fazo izgradnje kanalizacije na Cvibljah 5 milijonov in za podobna dela na Pristavi 3,4 milijona tolarjev. Tudi izgradnja kanalizacije v Prapročah bi potrebovala vsaj 5 milijonov, pol manj pa izgradnja kanalizacije na Vini Gorici. Izgradili naj bi še javno razsvetljavo v Majnovi in Slakovi ulici. Tako sestavljen in finančno ovrednoten plan dela bodo dostavili občinski upravi za pripravo in sestavo proračuna za leto 2000 in 2001. Pričakujejo pa seveda, da bodo tudi občinski svetniki podprli načrte trebanjskih krajanov.

P. P.

TREBANJSKE MAŽORETE NA EVROPSKEM PRVENSTVU

ZAGREB - Trebanjske mažorete so se preteklo soboto in nedeljo v Zagrebu prvič udeležile evropskega prvenstva mažoret. V hudi konkurenci 60 mažoretnih skupin s 1400 mažoretami iz 11 držav so se trebanjske zelo solidno odrezale. Pridobile pa so tudi veliko izkušnjo, ki jim bodo še zlasti dobrodošli na evropskem prvenstvu prihodnje leto na Češkem.

BOJANCA DOBIVA VSE VEČ OBČUDOVALCEV - Ob potoku Blansčice, v Blance preko Pokleka in Zgornje Blance do kmetije Požunovih je možen dostop z avtom do najbližjega izhodišča za ogled dveh slapov: Bojance in Pekla. Do obeh je približno 20 minut hoje. Do 15 m visoke Bojance (na posnetku) spremlja obiskovalca pester rastlinski in živalski svet s širokolistno lobodiko, tiso, lepljivo kaduljo, potočnim rakom, rosnico... Na poti do 17 m visokega slapa Pekla pa se obiskovalec sreča tudi z opuščnim mlinom. Prof. biologije in kemije Dušan Klenovšek s sevniske osnovne šole, ki je že dobro raziskal Slap Ubijavnik (6,8 m) in težko dostopni slap Bojavnik (16,8 m), je bil preteklo nedeljo prijetno presenečen nad velikim številom obiskovalcev slapov pod Bohorjem, zlasti Bojance. (Foto: P. P.)

AKCIJA PRI TVD PARTIZANU - Marljivi člani sevniskega ŠD Partizan se trudijo, da bi čimprej končali z obnovo igrišča pred domom TVD Partizan, na katerega so že namestili 4 koše, največji zalogaj pa bodo tribune. Očitno teh ne bodo postavili še v začetku oktobra, kot so načrtovali, zanesljivo pa jih bodo do občinskega praznika. Tudi v soboto so na delovni akciji nameščali mrežo, barvali kovinske konstrukcije, pri čemer so jim poprej že pomagali delavci, zaposleni pri javnih delih. (Foto: P. P.)

Trebanjske iveri

OTROCI IN POLITIKA - Za polemične tone na zadnji seji sveta KS Trebnje sta poskrbela zlasti Božo Kravcar in Pavel Rot. Oba politika sta podvomila, da člani sveta KS v resnici vedo, o čem se pogovarjajo, da poznajo ureditveni načrt (UN) mesta. Kravcar je zatrdil, da se nihče ni pogovarjal s prizadetimi, in je vprašal, če so ti dali soglasje. Sitar in Alojz Zupančič sta odločno zavrnila take očitke kot očitno zavajanje, češ da se je arhitekt Ravnikar pogovarjal z Opatom in ostalimi. Janez Zajc je povedal, da po njegovem mnenju za to ni bilo potrebno nobeno soglasje, "saj tako ne bi bilo nikoli nič sprejetega." Sicer umirjeni Rot je vzklikal: "Saj nismo otroci! Vsak ima pravico povedati svoje." Zvonka Falkner pa se je postavila v bran predsednika: "Težko je biti dober za krajane in za svetnike. Najlažje je napadati."

SE METELKO O STRELU - Malce kasno se je naš bodički v tej rubriki, objavljeni pod naslovom "Priča proti Strelu?" in "Ali je Strel dal največ?" odzval Jože Metelko. Meni, da mora kot član gradbenega odbora pojasniti nekatere stvari ob polemiki o Martinu Zidanu. Metelko piše, da ne drži, da je Priča proti Strelu, saj ima Strel z ostalimi sosedmi več ali manj dobre odnose. Ne drži tudi, da je dal Strel največ za asfaltno cesto - dal je natanko toliko kot vsi drugi in kot je bilo dogovorjeno na sestanku vseh stanovalcev in ob podpisu pogodb, kar je tudi dokumentirano. Ker pa ni hotel doplačati razlike za naknadno dogovorjeno traso med sosedji (gre za približno 60 m!), nima asfalta po svoji parceli.

Sevniški paberki

TROJKE - Sevniški župan Kristijan Janež je na nedavnem vseslovenskem srečanju SLS v igri trojk izpadel že v prvem krogu. Podžupan Andrej Stricelj pa je lani v Velenju, kot se ni imel te funkcije (mimogrede: za to dobi manjši honorar, kot dobijo sejnine novomeški svetniki!), na srečanju LDS v Velenju v tej košarkarski igri zmagal. Ali je nosil Janež kot nekdanji učitelj športne vzgoje in župan pretežno (dvojno!) breme ali pa je imel Stricelj boljša soigralca in slabše nasprotnike, ostaja uganka.

ODSTOP - Dr. Miroslav Končina, specialist za menedžment, zaposlen na ministrstvu za gospodarske dejavnosti, je pretekli petek ponudil nadzornemu svetu Jutranjke, ki ga vodi sevniki odvetnik in občinski svetnik Franc Pipan, nepreklicen odstop na delovno mesto direktorja Jutranjke, na katero ga je taisti nadzorni svet šele nedavno imenoval. Dr. Končina nam je sicer navedel poglavitne razloge za ta korak, pri čemer izjemno poudarja pomen stroke, ki mora med drugim tudi prenesti politiko iz tega drugega največjega sevniskega podjetja. A ker je želel, da bi bila ta njegova odločitev pojasnjena čim natančneje, avtorizirana in da bi z njo seznanili tudi Pipana, in ker nam je gospod Pipan že v ponedeljek nejevoljno odvrnil, bo imel čas za pojasnitev dogajanja na nadzornem svetu šele v sredo, takrat pa je Dolenjski list že natisnjen, še čakamo na ta trenutek.

KARATE - Sevniki karate klub se mora, potem ko je Stilles enostransko odpovedal sponzorsko pogodbo, še bolj potruditi z marketinškimi potezami. Vprašanje pa je, ali je tako obpleteno mesto s plakati kluba, ki vabi k vpisu novih članov, korak v pravo smer, še zlasti, ker so prelepli druge, še aktualne plakate.

RAZMIŠLJAJMO GLASNO O PROMETU

SEVNICA - Društvo Zagon iz Tržišča in sevniki občinski odbor za preventivo in vzgojo v prometu prireditve v petek, 8. oktobra, ob 9. uri pred osnovno šolo Sava Kladrnika javno prireditve Razmišljajmo glasno o prometu. Pričakujejo, da bo na prireditvi, ki naj pripomore k osveščanju predvsem za večjo varnost otrok v cestnem prometu, večina učencev sevniske šole in vsaj dva avtobusa učencev z drugih šol. Povabili so tudi dijakine srednje šole Sevnice. Prvi del prireditve bo končan okoli 11. ure, nakar bo slabo uro zabavala zbrane skupina 12. naspotje. Ob ponovitvi dnevne prireditve ob 13. uri pričakujejo, da bodo prišli svoje in druge otroke poslušati tudi starši.

DVE VELEPOSILANCI - Za vrhuncem slavnostnega trenutka ob zagonu novega stroja za rezanje papirja sta poskrbeli češka in nemška veleposlanica na Slovenskem (na sliki, desno za njima izvršilni direktor in predsednik uprave Vipapa Vidma Oldrich Kettner). Stroj je v družbi mož iz podjetja dobavitelj s pritiskom na gumb zagljal predsednik nadzornega sveta Vipapa Vidma in hkrati visoki predstavnik praške Investicijske in poštne banke Josef Horak. (Foto: B. D. G.)

NEPRIVLAČNA PODOBA BIZELJSKEGA - Središče Bizeljskega že tri leta zapored kaže približno takole podobo. Trenutno so z deli zaključili, cesto zasfaltirali in stroje pospravili s cestišča, vendar pa se že v naslednjem letu obetajo nova dela na odseku od gostišča Šekoranja proti Bistrici ob Sotli. Bizeljanci upajo, da se jih bo Direkcija za ceste usmili in razpisala dela za cel preostali kilometer ceste hkrati. (Foto: B. D. G.)

Na Bizeljsko gre cesta po metrih

Po treh letih so na Bizeljskem zaključili petstoti meter prenovljene regionalke - V krajevni skupnosti upajo, da bo preostali kilometer končan v enem kosu

BIZELJSKO - Pred leti so se ljudje vožnji po cesti skozi Bizeljsko izogibali, ker je bila vsa razdrpana; zadnja tri leta ni veliko bolje - cesta je namreč neprestano eno samo gradbišče. Kaže, da bo tudi v prihodnjem letu tako, saj cestarje na Bizeljskem čaka še kar nekaj dela. Kljub vsemu pa so si domačini in popotniki v preteklem tednu malo le oddahnili, saj so delavci Cestnega podjetja Novo mesto potegnili zadnje centimetre asfalta in zaključili spet eno od drobnih etap.

Kot je povedal Zvone Rožanec, vodja gradenj pri Cestnem podjetju Novo mesto, so ravno pretekli četrtek zaključili asfaltiranje in postavili robnike ob cesti. Podjetje je izvajalec rekonstrukcije na bizeljski regionalni cesti, dela pa je pridobil na razpisu v letu 1995, medtem ko je investitor Direkcija za ceste. Po Bizeljskem "razkopavajo" že tri leta, v tem času pa so uspeli dokončati skupno 500 metrov ceste, od tega letos slabih 200 metrov. Direkcija za ceste je v tem letu za posodobitev ceste na Bizeljskem odmerila 30 milijonov tolarjev, po podatkih Cestnega podjetja pa so dela zahtevala še podpis dopolnila k pogodbi za dodatnih 10 milijonov tolarjev.

Zdaj je cesta urejena do križišča pri gostišču Šekoranja: z regulaci-

jo potoka, asfaltom, robniki ter priključki do hiš in drugih objektov ob cesti. Čeprav se domačini že vprašujejo o pločnikih, teh ne gradijo, ker morata zanje poskrbeti občina ali krajevna skupnost. V krajevni skupnosti so razočarani nad počasnim delom, predsednik sveta Rok Kržan pa meni, da izvajalci preveč popuščajo posameznim lastnikom v naselju, zaradi česar cesta ni taka, kot bi morala biti. "V križišču je cesta speljana zelo slabo, čeprav bi morala biti ravno tu širša in tudi s pločniki, ki bi zagotavljali varnost. Menim, da bi si jo moral ogledati republikanski inšpektor za promet. Tudi sicer je v izvedbi več pomanjkljivosti, do križišča pa so asfaltirali šele po posredovanju župana," je povedal Kržan. Krajevna skupnost pričakuje, da bo v naslednjem

PODKUPOVAL POLICISTA

ČATEŽ OB SAVI - Osumljenega 41-letnega E. G. iz Grosuplja so pred dnevi ustavili krški policisti. Ugotovili so, da so na vlečnem vozilu znamke Mercedes Benz nameščene registrske tablice, ki pripadajo drugemu vlečnemu vozilu, enemu vozilu pa je že potekla registracija. Obe vozili sta last osumljenca. Registrska tablica je bila ponarejena. Ko je policist odšel proti avtu, mu je osumljenec ponudil potni list, v njem pa bankovce za 200 DEM. Policist ga je želel vrniti, E. G. pa je vztrajal, naj ga vzame. Policist je nato zasledil bankovce, pa tudi vlečno in priklopno vozilo. Opravljeni so bili razgovori, sledi kazenska ovadba.

MALČKI ZA ZLATI SONČEK - 46 malih šolarjev iz vrtca Najdihojca v Dobovi se je vključilo v oba programa tekmovanja za Zlati sonček. Otroci so najprej obiskali Zvezo za šport občine Brežice, kjer so dobili športne knjižice in propagandni material, nato pa so na mestnem stadionu opazovali športnike pri vadbi. Sami so se preizkusili v teku, skoku v daljavo, igri z žogo in fitnessu. Večina otrok je že osvojila nalepko za kolesarjenje, medtem ko so si za ostale dejavnosti izdelali načrt vadbe in tabelo, v katero bo vsak sam vpisoval opravljene naloge. (Marija Stajnko, VVE Najdihojca Dobova)

VIPAP VIDEM KRŠKO

Sedanji program bi Vipap pokopal

Ob 60-letnici tovarne celuloze in papirja v Krškem pognali nov stroj za rezanje papirja - Predlagajo spremembo razvojnih planov, ki bi prepolovili vlaganja v ekološko sanacijo

KRŠKO - V tovarni, ki je po drugi vojni zaznamovala Krško tako močno, da so ji domačini rekli samo "fabrika", zdaj že celih 60 let izdelujejo celulozo in papir. V družbi Vipap Videm Krško so obletnico obeležili z obetajočim zagonom novega rezalnega stroja in z napovedjo nove razvojne usmeritve, ki se bo od grafičnih obrnila v smer povečevanja proizvodnje časopisnih papirjev in si s tem poskušala zagotoviti pomembno mesto na širšem geografskem prostoru.

V Vipapu Vidmu so pretekli četrtek odkrito povedali, da je po letu 1993, ko je Videm zašel v stečaj, ravno najem obeh proizvodnih obratov omogočil ohranitev proizvodnih sposobnosti in s tem tudi trgov. Investicijska in poštna banka iz Prage, ki je slabi dve leti stoodstotni lastnik podjetja, želi proizvodnjo ohraniti in se obdržati na trgu, kar dokazuje z naložbami v tehnološki razvoj in ekološko sanacijo proizvodnje.

Kot je povedal tehnični direktor Miloš Habrnal, naj bi že do konca tega meseca ministrstvo za okolje in prostor potrdilo popravljeni projekt ekološke sanacije. V

Vipapu Vidmu poudarjajo, da sedaj zastavljenega programa in ekoloških zahtev ne bodo zmogli in da lahko tovarno kar zaprejo, če ne bo prišlo do popravkov. Preusmeritev razvoja iz grafičnih v časopisne papirje bi namreč zmanjšala potrebo po naložbah za zmanjšanje vplivov na okolje. Višino zahtevanih naložb bi tako znižali od 100 na 40 do 45 milijonov mark, hkrati pa povečali naložbe v tehnološke posodobitve (na primer sodobnejši in ekološko manj oporečen postopek pridobivanja vlaknin).

Prečnoredalni stroj, ki so ga poglani pretekli četrtek, je po dolgih

letih prvi večji novi stroj v tovarni in prihaja iz nemške tovarne Jagenberg. Vreden je 5,8 milijona mark, ker so mu dodali še pakirno in transportno linijo pa skupna vrednost naložbe dosega 7,5 milijona mark. S strojem so nadomestili štiri starejše stroje za rezanje papirja, ki so skupaj zmogli razrezati komaj 60 ton papirja na dan, ob tem pa je bil razrez zelo slab. Zmogljivost novega stroja je trikrat večja.

Kot so povedali v Vipapu Vidmu, prodaja razrezanega papirja na evropskem trgu zadnja leta narašča. Trg zahteva veliko točnost razreza, čemur pa Kršani s starimi stroji niso bili kos, še več, ocenjujejo, da v dveh ali treh letih tako slabo razrezanega papirja sploh ne bi mogli več prodajati. Doslej so večino od 200 ton izdelanega papirja na dan prodali v zvitkih in zato tudi manj zaslužili ali pa so nizke cene dosegali zaradi slabega razreza. V tovarni pričakujejo, da se bo prodaja do konca leta povečala za 5 do 6 milijonov mark, učinki posodobitve pa bodo bolj vidni v prihodnjem letu. Naložba v stroj naj bi se povrnila v treh letih.

B. DUŠIČ GORNIK

BARSKIH PLESALK NISO SPREJELI

DOBOVA - Tri romunske državljanke so 27. septembra skupaj z nekim Velenječanom želele prestopiti državno mejo na mejnem prehodu Dobova. Izkazale so se z garantnim pismom konjeniškega kluba Mozirje, ki ne obstaja več. Zaradi nepojasnjenega razloga potovanja so v službenih prostorih na razgovoru povedale, da jim je Velenječan obljubil plačo okrog 500 DEM na osebo, za kakšno delo naj bi šlo, pa niso vedele ali hotele povedati. Pri pregledu prtljage je bilo razvidno, da gre za barske plesalke. Vse so vrnili na Hrvaško.

Če je stranka v koaliciji, je soodgovorna

Združena lista o stanju v brežiški občini

GLOBOKO - V brežiški organizaciji Združene liste socialnih demokratov ocenjujejo, da na volitvah v občinski svet niso dosegli pričakovane. Kot je na srečanju članov pretekli teden povedal Miha Škrlec, ugotavljajo, da se nekatera imena najbrž prepogosto pojavljajo na kandidatih listah. Poleg tega so se spremenile tudi politične razmere v občini in se hkrati oblikovala še lista za krajevne skupnosti, ki je bila na volitvah zelo uspešna. V stranki zato menijo, da morajo v bodoče na listah kandidirati z mlajšimi kandidati ter z novejšimi in bolj "zanimivimi" osebami. To bo v bodoče ena najpomembnejših nalog stranke, saj želi na prihodnjih volitvah dobiti več glasov. Menijo še, da so razmere v občini slabe, ker bi župan moral pooblastiti tri podžupane za posamezna področja dela, pa tega ne stori. Prav tako se ne pripravi dobro za seje občinskega sveta.

Dušan Kumer, glavni tajnik stranke v Ljubljani, je ob tem poudaril, da je stranka soodgovorna za stanje v občini, če je v koaliciji, zato bi bilo treba stanje urediti ali pa tako združbo zapustiti. Člane je seznanil s t. i. tretjo, vmesno potjo med liberalizmom in konzervativizmom, ki jo zagovarja stranka.

B. B. G.

RADIOAMATERJI

KRŠKO - Iz Radiokluba Krško so sporočili, da so uspešno sodelovali na odprtem jesenskem državnem prvenstvu na področju kratkih valov, amaterskega radiogoniometričnega in lov na lisico. Pri pionirjih sta se s 3. oz. 5. mestom izkazala Rok Kerin in Damjan Božič, med ženskami s 1. mestom Cvetka Mavšar, pri juniorjih Peter Kerin in med starejšimi veterani Janez Kuselj. Med radioklubi je krški klub osvojil 4. mesto na državnem prvenstvu in 5. mesto naploh.

O MOŽNOSTI PRENOVE GRADU PIŠECE

PODSREDA, BREŽICE, PIŠECE - Kozjanski park so v dneh od četrta do sobote obiskali bavarski partnerji. Skupina tamkajšnjih županov, okrajnih svetnikov in strokovnih delavcev si je ogledala Podčetrtek, Olimje, Sv. Gore in Podsedro, v petek popoldne pa se je ogledala tudi v Posavskem muzeju v Brežicah, kjer jo je pozdravil župan Vlado Deržič. Vinski kleti so pokušali vina posavskega vinorodnega območja. Del gostov si je ogledal tudi grad v Pišecah, kjer so se jim pridružili tudi predstavniki ministrstva za okolje in prostor, občine Brežice, KS Pišce in drugi. Na okrogli mizi v Podsedri so zatem govorili o bavarskih izkušnjah in o možnostih celovite prenove gradu Pišce z opredeljenim programskim ciljem.

KNJIŽNICA BREŽICE SE PREDSTAVI

BREŽICE - Knjižnica Brežice bo začela v oktobru s strokovno vodenimi ogledi knjižnice. Vsako prvo sredo v mesecu se boste ob 17. uri lahko seznanili z delom knjižnice, postavitvijo gradiva, informacijsko ponudbo in drugim. Prva taka predstavitev bo v sredo, 6. oktobra, ob 17. uri.

OB TEDNU OTROKA

KRŠKO - Zveza prijateljev mladine Krško pripravlja ob tednu otroka celo vrsto prireditev z naslovom Imamo se radi. Program so ustvarili v sodelovanju z društvi prijateljev mladine, vrtci, šolami, Kulturnim domom Krško, Domom starejših občanov in občino Krško. Prireditve bodo v več krajih po občini.

SPET V HOSTO

Združena lista se povezuje z evropskimi socialdemokrati, njen predsednik je politik novega kova, ki mu je Bruselj skorajda drugi dom, stranka pa medtem išče sodobno, tretjo pot v slovenski politiki. Kljub vsemu mnogi stranko še vedno označujejo zgolj kot naslednico partije in njene člane za "ta rdece". V primeru, da jim je zmanjkalo argumentov za izguljeno etiketo, lahko novega dobijo v Brežicah. Tu se člani Združene liste še vedno radi zbirajo v hosti... To, da je tam lovski dom, ki je prijeten kraj za druženje, že ni več pomembno.

Novo v Brežicah

JUBILEJ NOGOMETASEV - Ne da bi o lepem in častiljivem jubileju obvestili javnost, se brežiški nogometaši pripravljajo na počastitev 80-letnice ustanovitve kluba, ki sodi med tri najstarejše v Sloveniji. Kake posebne slovesnosti menda niti niso nameravali prirediti, a jih je na to dolžnost spomnil župan, ki je bil nedolgo tega tudi sam predsednik tega najboljšega nogometnega kluba v občini. Zlobneži pravijo, da bo za nogometaše pravi praznik tistega dne, ko se jim bo dokončno in za vselej uspelo znebiti nadležnih atletov, ki so od časa do časa drznejo pohoditi njihovo skrbno negovano travico.

ZBOGOM KOPRIVE - Podjetnikom iz Slovenske vasi je dovolj čakanja, da bo kdo namesto njih pokosil koprive, posekal grmovje in pokrpal luknje na cestišču in poteh, ki do njihovih lokalov vsak dan pripeljejo na stotine kupcev iz sosednje Hrvaške. Pred dnevi so ustanovili posebno združenje, ki bo na svojo roko poskrbelo za lepši videz tamkajšnjega trgovsko podjetniškega centra, saj od občine ali celo države kaj takega res ne gre pričakovati.

PRIHAJA PRVI KLUBSKI PROSTOR

BREŽICE - Mladinski center Brežice odpira v oktobru klubski prostor v Brežicah, prvi tak, ki bo poleg druženju namenjen tudi gledališkimi predstavami, manjšim koncertom, kavarniškim večerom in razstavam.

V času od 5. do 24. septembra so v brežiški porodnišnici rodile: Nuška Preskar iz Koprivnice - Elvira, Nataša Sagerin iz Zgornjega Obrežja - Urško, Marija Mlakar z Jarčjega Vrha - Eno, Štefka Kovačič iz Spodnjega Starega Grada - Monika, Miroslava Kozole iz Rečtanja - Mateja, Romana Turk z Zdol - Matica, Gijlsime Amiri iz Brežic - Elido, Darja Bedrač iz Raven pri Zdolah - Tamaro, Marjanca Purkat iz Dolenje vasi - Klaro, Olga Burja s Kalc-Nakla - Lovra, Mojca Omerzel z Zdol - Lucijana, Kristina Zorko iz Dvora - Alek, Darja Jezernik iz Sevnice - Tjašo, Natalija Jurič iz Brežic - Niko, Jožica Horvat iz Kunšperka - Aleša, Helena Baškovič iz Sremiča - Urško, Dijana Čosič iz Brežic - Saro, Tanja Hosta z Broda v Podbočju - Ingrid, Elvira Sejaric s Sremiča - Belmina, Vesna Simić iz Krške vasi - Andreja, Bojana Levstik iz Podsrede - Diano-Ino, Vida Mak s Senovega - Marka, Petra Zlender s Plesa - Nataša.

Čestitamo!

KAKŠNI SO TEČAJI?

LJUBLJANA - Banka Slovenije si je sredi julija omislila avtomatski telefonski odzivnik, na katerem lahko izveste, kakšni so tečaji z dnevnih tečajnih list ali pa tudi tečaji tujih valut, ki niso na dnevnih listah, ter povprečne mesečne in letne tečaje. Telefonska številka je (090) 78 00, cena pogovora pa 78,66 tolarja na minuto plus davek na dodano vrednost. Enake informacije je mogoče najti tudi na spletni strani centralne banke na internetu.

POSODOBITEV KMETIJ

RIBNICA - Ministrstvo za kmetijstvo in Sklad za regionalni razvoj in ohranjanje posebnosti sta maja objavila razpis za financiranje razvojnih programov na kmetijah. Na razpolago je bilo 2,5 milijarde tolarjev, prispelo pa je 1.344 vlog s programi za posodobitev kmetij in še 202 vlogi za program Mladi gospodarji. Vsi prosilci skupaj so zaprosili za 7,9 milijarde tolarjev denarja. Strokovne komisije so izbrale kandidate glede na naložbe in tudi po regionalnem ključu, sklad in ministrstvo pa že poskušata zagotoviti dodatna sredstva.

DOBIČEK ZA REZERVE

METLIKA - Kot poroča časnik Finance, so delničarji metliške Beti na skupščini pretekli petek potrdili vse predloge uprave. Odločili so, da nerazporejeni čisti dobiček iz leta 1993, ki ga je bilo konec lanskega leta za 353 milijonov tolarjev, razporedijo v rezerve, lanskoletnega v višini 49 milijonov tolarjev pa ne razporedijo.

Pogrešajo skupni nastop v tujini

Delniška družba Lik iz Kočevja tri četrt svoje proizvodnje izvozi - Trg je dobro sprejel mladinsko sobo - Z opremo za vrtce in šole tudi v Bosno

KOČEVJE - V Liku iz Kočevja ugotavljajo, da so se kupci dobro odzvali na program mladinske sobe, ki so jo poskusno uvedli na domači trg, ker se jim je zdelo, da tu zveza nekaj praznine. Z novimi programi, dizajni in izdelki so se predstavili tudi na ljubljanskem pohištvenem sejmu, ki je po njihovem mnenju predvsem predstavitev in promocija slovenske pohištvene industrije.

Osrednji program podjetja Lik Kočevje je zdaj že znameniti otroški stol Trip-trap, ki ga izdelujejo že od leta 1974, a se še vedno prodaja na tujem in doma. Poleg tega izdelujejo še lepljene plošče, iz teh pa je izdelano tudi njihovo pohištvo. Delajo klasične mize in stole ter različno drugo

pohištvo, odvisno od potreb tujih kupcev. Ta kočevska družba namreč kar 75 odst. vse proizvodnje proda na tuje trge. Potegujejo se tudi za dela v Bosni, kjer nastopajo zlasti s programom pohištva za šole in vrtce.

Kot ugotavlja predsednik uprave delniške družbe Lik Janez Zalar, izkušnje kažejo, da izdelki, ki poberejo nagrade na ljubljanskem pohištvenem sejmu, niso po okusu kupcev in potem ne gredo dobro v prodajo. Po njegovem mnenju je slovenski trg precej premajhen, da bi izdelke razvijali predvsem za domače kupce, zato proizvajalci običajno uberejo drugo pot: razvijejo program za tujino in ga tržijo tudi doma.

lar, izkušnje kažejo, da izdelki, ki poberejo nagrade na ljubljanskem pohištvenem sejmu, niso po okusu kupcev in potem ne gredo dobro v prodajo. Po njegovem mnenju je slovenski trg precej premajhen, da bi izdelke razvijali predvsem za domače kupce, zato proizvajalci običajno uberejo drugo pot: razvijejo program za tujino in ga tržijo tudi doma.

Janez Zalar

"Na pohištvenih sejmih v tujini se sklepajo posli, ljubljanski pa je samo predstavitev domače pohištvene industrije, zato me na njem motijo trgovci, uvozniki in tujci. Če bi želeli tu sklepati tudi posle, bi se morali o tem dogovoriti mi, proizvajalci in trgovci," je povedal Zalar.

Slovenski proizvajalci pohištva na tujem še naprej nastopajo vsak zase, čeprav se že nekaj let vsi zavedajo, da je skupen nastop nujen, in hkrati pogrešajo močno trgovsko podjetje, ki bi njihove izdelke tržilo na tujem, kot sta nekaj počen Slovenijales ali Lesnina. Tudi v kočevskem Liku so prepričani, da se bo treba povezati in skupno nastopati na tujih trgih, ker bo slovenska pohištvena industrija samo tako lahko preživel na evropskem trgu. Kaj bi lahko tako povezovalo vzpodbudilo, še preden bo prepozno, jim še ni znano.

B. D. G.

DOLENJSKI LIST

LETALIŠČE V PREČNI

Podjetja so za mednarodni status

Letališče v Prečni pri Novem mestu deluje že pol stoletja, vendar bi morali nujno urediti njegov status in lastništvo ter velikopoteznejše zasnovati bodoči razvoj

PREČNA - Tako menijo v Aeroklubu Novo mesto, ki deluje na letališču, zato so s pomočjo skupine svetnikov SKD stranke iskali podporo tudi v gospodarstvu. Če bo šlo vse po načrtih, bo letališče v Prečni dobilo občasní mejni prehod in postalo primerljivo s tistim v Slovenj Gradcu ali Sečoveljah. Da bi letališče lahko boljše izkoristili v gospodarske, turistične, kulturne in športne namene, je treba urediti njegov status, lastniške odnose in status Aerokluba.

"Vložili smo zahtevek, naj nam občina dodeli pravico do uporabe površin in z odlokom tudi lastniško pravico na objektih in površinah. Poleg tega mora občina v sodelovanju z ministrstvom za obrambo urediti še vprašanje lastništva nad delom letališča, ki ga je zgradila vojska, a ga brez plačila vzdržuje Aeroklub. Steza je dolga 2 km in letos smo jo že šestkrat kosili," je na ponedeljkovi okrogli mizi povedal predsednik Aerokluba Novo mesto Vojko Grobovšek. "Prečensko letališče je lepo in na razdalji bori 15 km nudi zdraviliški, lovski in kmečki turizem, ribolov, pragozd in še kaj. To je lahko velika priložnost," menijo v klubu.

Sklicatelji k pogovoru niso povabili občinske uprave, čeprav prav ona rešuje status prečenskega letališča, zato je potrebne stopke pojasnil Jože Derganc, šef županovega kabineta, ki je bil prisoten kot predstavnik krajevnih skupnosti. Nujno bo skleniti pogodbo o lastništvu dela premoženja, da ga bo Aeroklub lahko vpisal v zemljiško knjigo, in nato opredeliti funkcionalno zemljišče. Za letališko stezo in komunalne naprave se bo občina morala dogovoriti z ministrstvom za obrambo, ravno zdaj pa pripravlja os-

nove za pogodbo o upravljanju letališča. Izdelati bo treba ureditveni načrt za letališče in se dogovoriti s Skladom kmetijskih zemljišč.

Vojko Grobovšek

Člani Aerokluba želijo, da bi letališče registrirali za mednarodni potniški in blagovni promet. Predstavniki carine je ob tem pojasnil, da s potniškim prometom ne bi smelo biti težav, saj se da organizirati občasní mejni prehod s prihodom carinika na letališče ob poprejšnji najavi prihoda letala. Drugače je z blagovnim prometom. Kot je dejal, je tu potreb-

no več opreme, znanja in prostora, zato take rešitve ni mogoče pričakovati v kratkem.

Za tisto, kar je treba pri prečenskem letališču razrešiti nemudoma, niso potrebne naložbe, ampak le dovolj volje, ki bo premagala birokratske ovire. Za kaj več pa bo

• V Revozu menijo, da bi bilo tako letališče nujno potrebno, zato prizadevanja za mednarodno licenco pozdravljajo. Kot je povedal Anton Repovž, imajo sicer dobro organizirano proizvodnjo, vendar včasih zaradi trenutnih težav pri dobavi materialov. Tudi v Krkinih Zdraviliščih pozdravljajo prizadevanja za razvoj letališča in poudarjajo, da bi se z zdaj z boljšim sodelovanjem dalo narediti precej več (npr. panoramski poleti). Kot pravi v Kolpi iz Metlike, nekateri njihovi partnerji že prihajajo k nam z letali, vendar v Prečni lahko pristajajo le, če se prej oglasijo na drugem letališču, ki ima carino. V Novolesu iz Straže imajo tudi precej potreb po hitrih dostavah, ne vedo pa še, ali bi se to splačalo. Za njihove poslovne partnerje bi bil občasní mejni prehod gotovo dobrodošel.

potrebno pripraviti razvojni projekt, takšen, da bo v njem svoje interese videlo tudi gospodarstvo. Šele potem ga bo, kot smo slišali na okrogli mizi, podprlo.

B. DUŠIČ GORNJK

SODOBNA ELEKTRONIKA

LJUBLJANA - Sejem Sodobna elektronika bo letos odprt od 4. do 8. oktobra, na njem pa bo neposredno razstavljalo 250 podjetij, medtem ko se jih bo še 300 predstavljalo s pomočjo zastopnikov. Spremljale ga bodo strokovne prireditve, s ponudbo mobilne telefonije in zabavne elektronike pa bo zanimiv tudi za širši krog obiskovalcev.

KOLPINA ZGOŠČENKA

METLIKA - Metliška Kolpa je za uporabi svojih izdelkov pripravila zgoščenko, ki nazorno prikazuje izdelke iz programov Kolpa san, Kolpa ker in Kerrock ter njihovo uporabo. Zgoščenko, na kateri vas seznanjajo s ponudbo kopalniškega pohištva, kopalnih kadi in tuš kadi, masažnih sistemov, kuhinjskih pomivalnikov in programom Kerrock, lahko dobite brezplačno.

NAJPREJ MEMORANDUM, NATO DELAVNICA - Predstavniki petnajstih dolenskih, belokranjskih in ribniško-kočevskih občin so 21. septembra podpisali memorandum o sodelovanju pri regionalnih projektih. Spregovoril jim je novomeški župan Anton Starc (na sliki), takoj po podpisu memorandumu pa so v dvodnevni delavnici začeli pripravljati strategijo trajnostnega razvoja Dolenske. Nosilec projekta je Podjetniški center Novo mesto, ki je za to na razpisu pridobil tudi državni denar. Razvojni dokumenti bo izdelan še v tem letu, nato pa ga bodo obravnavali še občinski sveti. (Foto: B. D. G.)

Kje so zdaj dolenski mizarji?

Ljubljanski pohištveni sejem rekorden po številu razstavljalcev

LJUBLJANA - Letošnji pohištveni sejem na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču, ki je za obiskovalce zaprl vrata preteklo nedeljo, 26. septembra, je bil spet priložnost, da se predstavi slovenska pohištvena industrija in se pod drobnogled postavi stanje v slovenski lesni industriji. Sejem, ki je bil tokrat rekorden po številu razstavljalcev (400 iz 17 držav) in po razstavnih površinah, si je ogledalo 75 tisoč obiskovalcev, na poslovni dan pa ga je obiskalo tudi dva tisoč poslovnežev.

Prireditve je bila dober prikaz dosežkov in trenutne zmoglosti slovenskih proizvajalcev pohištva. Pripravljen in postavljen je bil zgledno in tematsko pregledno, dežele partnerice pa so razstavljale ločeno. Med razstavljalci so bila tudi večja podjetja z območja, o katerem piše Dolenski list, ni pa bilo manjših izdelovalcev pohištva, ki jih je na tem območju precej in imajo tradicijo. Mizarji iz drugih koncev Slovenije so jih ob tem prekašali.

V minulem desetletju je propadla skoraj polovica podjetij slovenske lesne industrije, tista, ki so ostala, potrjujejo pomembnost te panoge, ki se naslanja na tradicijo in domače surovine. V Združenju lesarstva pričakujejo podporo dejavnosti, obenem pa se zavedajo, da brez sodelovanja med podjetji ter brez skupnih marketinških in razvojnih projektov v bodoče ne bo šlo. Morda bo k izboljšanju stanja pripomogel novoustanovljeni Razvojni center za pohištveno industrijo.

Proizvodnja v lesnopredelovalni industriji je bila v prvi polovici letošnjega leta precej nižja od

lanske v istem obdobju. V obdelavi in predelavi lesa so proizvedli celo za 7,5 odst. manj, v proizvodnji pohištva in drugih predelovalnih dejavnostih pa za 6,4

odst. manj. Glavni razlog za to, kot ugotavljajo v Združenju lesarstva, je v zmanjšanju naročil za izvoz. Do tega je prišlo zaradi upočasnitve gospodarske rasti v državah Evropske unije. Še zlasti je na našo proizvodnjo vplival položaj v Nemčiji, ki je največji izvoznik naše lesnopredelovalne industrije, pomemben pa je tudi padec povpraševanja v Rusiji in na Hrvaškem.

B. D. G.

STOLI, MIZE, OMARE - Ljubljanski pohištveni sejem je pokazal, kaj zmorejo in premorejo slovenski izdelovalci pohištva. Med manjšimi izdelovalci smo pogrešali dolenske mizarje, medtem ko so se posamezniki z nekaterih slovenskih območij zelo okrepili in si očitno veliko obetajo od nastopa na takem sejmu. Na fotografiji stoli in miza iz podjetja Lik Kočevje. (Foto: B. D. G.)

KAKO KAŽE NA BORZI?

Od jutri se trguje z boni

Ob počasnem sesedanju tečajev v obeh borznih kotacijah se je dogajanje preselilo na trg pooblaščenih investicijskih družb. Vlagatelje so ponovno vzpodbudili posli z zajetimi svežnji delnic NFD I. Najzanimivejša delnica med pidi je v teh dneh Pomurski investicijski sklad, ki je zaradi govorice, da bi lahko postal eden od prvih pidov, ki se bo preoblikoval v vzajemni sklad, postal najdražja pidovska delnica in je z 91 tolarji prehitel doslej najdražjo delnico Triglava Stebra I. Strmo rast sta zabeležili tudi delnici Zvona I in Zlate monete I, ki kot predstavnici polnih pidov edini še nista dosegli cene nad 80 tolarjev, je pa njuna cena v tednu dni porasla za več kot 10 odst. in preseгла 73 tolarjev.

Navdušenje nad pidovskimi delnicami ni obšlo niti tistih, ki imajo v portfelju še precejšen del certifikatov; zanje je potrebno odšteti od 45 do 50 tolarjev. Nekoliko slabše se piše le delnicam, okoli katerih so se v preteklih mesecih napletle posamezne afere (npr. Nikini in Kompasovi skladi), katerih cene se nikakor ne morejo pobrati. Slabo zanimanje je tudi za dolgo pričakovane delnice pidov Trdnjava, Setev in Hram.

Kotirajočim pidom se bodo v kratkem pridružili tudi pokojninski boni. Zanimanje zanje je v teh dneh veliko, saj je okoli 97 tisoč Slovencev prejelo obvestilo, da so namesto uslužbenških certifikatov dobili pokojninske bone. Seveda je trenutno najpogostejše vprašanje, ali jim bo država omogočila, da bone prodajo. Država je glavni pojasnjevanja v zvezi s tem prepustila nič krivim borzno-posredniškim družbam, ki morajo vsem nejevolnejšem pojasnjevati, da navedba na prejetem obvestilu, češ da se z boni že trguje, zaenkrat še ne drži. Pač pa se bo trgovanje z njimi začelo v petek, 1. oktobra, saj je uprava ljubljanske borze sprejela sklep, da se na prosti trg sprejme malo manj kot 72 milijonov pokojninskih bonov z nominalno vrednostjo 100 tolarjev iz naslova uslužbenških certifikatov. Poleg teh se v trgovanje sprejme še za slabo milijardo in pol pokojninskih bonov z odloženim pogojem. Gre za bone, ki so bili izdani na osnovi pravice do zamenjave delnic pidov. Borzna oznaka bonov za potrebe trgovanja bo PBON.

MARJETKA ČIČ
Dolenska borzno-posredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

Škoda v resnici štirikrat večja

Črnomaljska občina ima v rezervah proračuna le dva odstotka povrnitve škode

ČRNOCELJ - Vse kaže, da so bile prve ocene škode zaradi toče in neurja, ki je 1. septembra divjalo tudi po črnomaljski občini, preveč optimistične. Od 50 milijonov je narasla na preko 200 milijonov tolarjev, kar je pokazal šele ogled na terenu.

Komisija za oceno škode je ugotovila, da so vsi vinogradi na območju Belčjega Vrha, Hrasta pri Vinici in same Vinice povsem uničeni, ravno tako tudi celotni pridelek sadja in tudi sadno drevje je poškodovano. Izpad pridelka je ocenjen kot stodonten. Najhuje je za vinogradnike, ki imajo za 48 milijonov škode in seveda v kmetijstvu: koruze je

uničene za 12, sena za 10, različnih poljščin in vrtnin za 5,3 in na travnikih za 2,8 milijona tolarjev. Veliko škode je tudi v gozdovih, in sicer za 15,5 milijona. Posebna komisija je ugotovila, da je neurje povsem uničilo vse pridelke v osmih katastrskih občinah, in sicer v Vinici, Hrastu pri Vinici, na Belčem Vrhu, Stari Lipi, Novi Lipi, Butoraju, Bednui

in Tribučah, delno pa so uničeni pridelki na Goleku, Učakovcih in na Preloki.

Neurje je poškodovalo tudi ceste, komunalne naprave, telekomunikacije ipd. - tu je škoda 30 milijonov tolarjev. Na omenjenem območju menda ni stanovanjske hiše ali gospodarskega objekta, ki ne bi imela poškodovane strehe, okenskih stekel, rolet ali fasade. Za popravilo stanovanjskih, poslovnostanovanjskih, gospodarskih in objektih splošnega dobra bo treba dati 76 milijonov tolarjev. Črnomaljska občina ima v rezervah v občinskem proračunu samo za 2 odstotka povrnitve vse nastale škode.

L. M.

STARI OBIČAJI SE VRAČAJO - Družina Vidic iz Hruševca pri Straži je v petek, 24. septembra, zvečer pripravila ličkanje. Pod njihovim topirjem se je zbralo precej domačinov in prijateljev, ki so pri vsakem storžu pustili po dva ali tri liste, da so lahko možki po dva storža zvezali v par. Pod kupom končnih storžev je gospodar skril nekaj zavikov dobrot, zato je delo potekalo še hitreje. Veliko je bilo smeja in petja, gospodarjev prijatelj Bogdan pa je ličkarje kratkočasil s harmoniko. Gospodarka Stefka in gospodar Pavle sta na koncu vse pogostila z narezkom, domačim kruhom, štrukelji in cvičkom, tako da so se zadržali dolgo v noč. (Foto: H. Murgelj)

Pravi šok šele prihaja

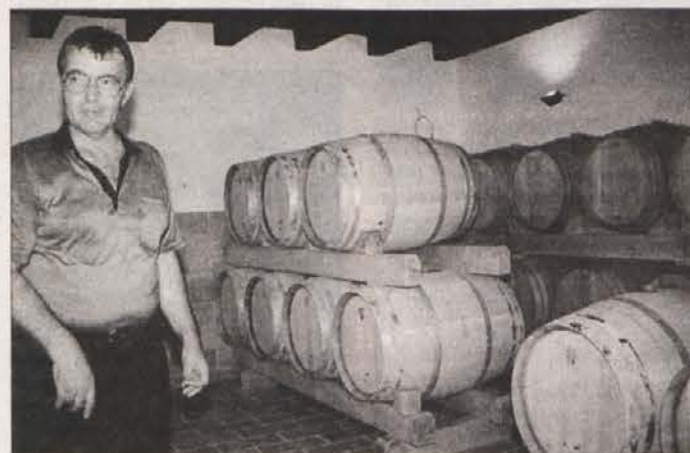
Brez izdatnejše pomoči se bo kmetijstvo sesulo

Dramatični poziv mag. Franca Buta, državnega sekretarja za kmetijstvo in glavnega kmetijskega pogajalca pri vstopanju Slovenije v Evropsko unijo, čes da je prišlo leto resnice za slovensko kmetijstvo in da naj kmetje povzdignejo svoj glas, močno odmeva. Kako ne, ne le poslabšanje, kakršnega že doživlja, slovensko kmetijstvo čaka prava katastrofa, če država ne bo izpolnila svojih obveznosti! V naslednjih treh letih bo morala dokazati, da s kmetijsko reformo misli resno, sicer bodo nadaljnje zmanjševanje zunanjetrgovinske zaščite kmetijstva, ki jo terja podpisani sporazum s Cefto, in seveda načela svobodne trgovine znotraj EU slovensko kmetijstvo dokončno spravila na boben.

Vlada je pred dvema letoma sicer že sprejela obsežen program reforme kmetijske politike, vendar zanj ni imela potrebne proračunskega denarja. Izvedbeni načrt reforme, ki ga je zdaj pripravilo kmetijsko ministrstvo in v katerem so natančno določeni ukrepi in naloge, bo v kratkem prišel v državni zbor. Odločiti se bo treba o velikih denarjih in jih zavestno odtegniti od drugih porabnikov državnega proračuna. Kmetijski program bo mogoče uresničiti le, če bo Slovenija v prihodnjem letu namenila kmetijstvu, živilstvu, gozdarstvu in ribištvu 55,4 milijarde tolarjev, leta 2001 že 60,6 in leta 2002 nekaj manj kot 65 milijard tolarjev. To je za Slovenijo velik denar, brez katerega pa ni mogoče uvesti neposrednih, okoljskih in kmetijskih plačil, ki so temelj nove kmetijske politike. Te milijarde bodo morali dati predvsem slovenski davkoplačevalci, saj od Bruslja ni mogoče pričakovati toliko, kot smo si svoj čas obetali. Nedavna delitev "predpristopnega" denarja EU nas je lahko pošteno streznila.

Kot je znano, bo po vključitvi Slovenije v Evropsko unijo, kar naj bi se zgodilo z letom 2003, tržnoekonomska politika v celoti prešla v pristojnost Bruslja, ni pa še povsem jasno, ali bo EU zagotavljala denar za neposredna plačila tudi novim članicam. Na tako diskriminacijo pa naši pogajalci nikakor ne bi smeli pristati. To je tudi naloga mag. Franca Buta, njegov poziv slovenski javnosti je šele prvi korak.

M. LEGAN

SODČKI SO PRIPRAVLJENI - V novi kleti na Pišnenbregu bodo Istenečevi vreli mošče in šolali penine. Kot poudarja mag. Janez Isteneč (na sliki), tega ne smemo zamenjati s proizvodnjo barrique vin, saj so sodčki že izkoriščeni in torej ne oddajajo okusa in vonja po lesu. (Foto: B. D. G.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Trgatev

Zgodnje sorte grozdja so že potrgane in nadaljuje se trgateg ostalih sort in vsak čas bodo na vrsti srednje pozne sorte. Po izkušnjah vemo, da je vsak letnik drugačen, zato ne moremo in ne smemo kletariti vedno po istem kopitu. Vinogradniki, ki so trgali prejšnjo soboto belo grozdje, razpisani je bil rok za chardonnay, pinot, zeleni silvanec, so ugotovili dva zelo pomembna elementa: visoko sladkorno stopnjo in visoko temperaturo grozdja.

Ravno omenjene sorte so odlično dozorele, pridelali bomo lahko odlična vina. Vemo pa tudi, da je bistveno težje uspešno pripeljati alkoholno vrenje zelo sladkega mošta do srečnega konca. Zelo sladko grozdje ima manj kislin in tako tudi letos kažejo podatki. Samo odlično pripravljen kvasni nastavek bo zagotovil pri moštih s sladkosti 90° Oe in več nemoten potek alkoholnega vrenja. Svetujem vsaj 15 g/hl suhih kvasovk za pripravo kvasnega nastavka. Ne uporabljajte za namakanje kvasovk vode iz vodozoda, kjer je v njej klor. Temperatura "mešanice mošta in vode", v katero vsipljemo suhe kvasovke, naj bo med 30 in 35° C. Počakajmo 15 minut, da se kvasovke napijejo nekaj tekočine in jih šele nato pomešamo. Če kvasovke v teku 15 minut niso pokazale življenja, ne nastajajo lepi mehurji, potem so v večini mrtve in moramo poiskati sveže. Čiste kvasovke se bodo tudi v dobro pripravljenem kvasnem nastavku težko uveljavile, če belega mošta nismo uspeli razsluziti ali smo ga razsluzili premalo ali prepovršno. Z razsluzenjem odstranimo iz mošta tudi veliko divjih kvasovk, ki močno konkurirajo žlahtnim. Ne smemo pozabiti, da je na grozdju štirikrat več divjih kot žlahtnih, torej je bo-

ba za prevlado v moštu neizprosna. V primerih, ko beli mošt ali rdeča drozga začeta lepo vreti, a se vrenje ustavi nekje na polovici in zaznavamo oster vonj, ki nas spominja na kis, potem so v moštu prevladale divje kvasovke. Divje kvasovke so na našo srečo še bolj občutljive na žveplo kot žlahtne. V moštih z visokim sladkorjem in z nižjo kislino imajo pa žlahtne kvasovke konkurenco tudi v bakterijah. Na srečo so bakterije tudi zelo občutljive na žveplo. Letošnji letnik zahteva več žvepla, toda ne z njim pretiravati! Žveplanje mošta in razsluzenje sta dva posega, ki omogočata čistim kulturam kvasovk "čisti teren" za uspešno spreminjanje sladkega mošta v vino.

Modro frankinjo bodo trgali te dni in grozdje iz dobrih leg je kazalo že prejšnji teden visoke sladkorje in srednje visoke kisline. Ker pri pridelavi rdečega vina mošta ne razsluzimo, ostanejo v njem vse divje kvasovke in bakterije. Ali je sploh smiselno, da dodamo kvasni nastavek? Tudi v tej duhi konkurenca se lahko dodane kvasovke uveljavijo, če smo dobro pripravili kvasni nastavek dodali v kad na drozgo na začetku polnjenja kadi z drozgo. Tako smo divje kvasovke, ki prihajajo z razpeljanim grozdom, pričakali s številnimi žlahtnimi kvasovkami, ki smo jim omogočili več časa za razmnoževanje. Postavlja se pa vprašanje žveplanja, saj je žveplo za kvasovke škodljivo. Svetujem, da grozdje pečljamo nad drugo posodo, iz katere jo prečrpavamo ali ročno premečemo v kad na vrenje, šele pol ure po žveplanju, ko se je žveplo že delno nevtraliziralo. Zaradi lažjega in hitrejšega razmnoževanja kvasovk svetujem za bele mošče z visokim sladkorjem in rdečo drozgo drugi dan, ko alkoholno vrenje že poteka, dobro prežračenje.

(Nadaljevanje sledi)
Dr. JULIJ NEMANIČ

Istenečeva klet ima prva pri nas koncentrador

Mošt slajši brez dodajanja sladkorja

STARA VAS NA BIZELJSKEM - V Istenečevi kleti na Bizeljskem poslej niti ob najslabših letinah ne bodo več dodajali sladkorja v mošt niti v zakonsko dovoljenih mejah, saj so se odločili za nakup koncentradorja. To bo drugi v Sloveniji (že nekaj časa ga imajo v kleti Vina Koper), kot je povedal mag. Janez Isteneč, pa je to edina metoda za povečevanje stopnje sladkorja, ki jo dovoljuje Evropska zveza.

Metodo podpira tudi naše ministrstvo za kmetijstvo in za vsak liter tako "zgoščenega" mošta primakne 20 tolarjev. S pomočjo te metode namreč s podpritim pri 20° do 22° Celzija odzvejamo do 20 odst. vode iz mošta. Tako se sladkorna stopnja v moštu poveča brez dodajanja saharoze, hkrati pa se poveča tudi vsebnost ekstrakta. Koncentrador bo dobro služil tudi v drugih fazah proizvodnje penin, kjer bodo sladkor nadomestili s koncentriranim grozdničnim moštom. Napovedujejo, da bodo tako povečali kakovost penin.

Po vzoru znane francoske šampanjske hiše KRUG uvažajo Istenečevi vrenje moštov za svoje najboljše penine v majhnih 225-litrskih lesenih sodčkih. Sode, ki nas že na prvi pogled spominjajo na proizvodnjo barrique vin, so uvozili iz Francije in so že popolnoma izkoriščeni, se pravi, da ne oddajajo več vonja in okusa po lesu. Uporabljali jih bodo za vrenje in šolanje penin.

B. D. G.

BREŽIŠKO KMETIJSTVO NA ŠTAJERSKEM

SLOVENSKE KONJICE - Na 4. sejmu sadja, vina in kruha, ki je potekal od 23. do 26. septembra, so ob pomoči brežiške kmetijske svetovne službe sodelovali tudi nekateri vinogradniki te občine, Sadržarska zadruga Posavje, Društvo kmetič, družba Vilja iz Globokega in turistične kmetije. Pretekli četrtek je na obisk vabila turistična kmetija Kovčič z Drenovca na Bizeljskem, v petek pa je Sadržarska zadruga Po-

savje predstavila ponudbo jabolk in hrušk ter suhega sadja svojih združnikov. Med drugim so obiskovalce seznanili s sorto jabolk topaz, ki je primerna za ekološko pridelavo. Ob sadju se je predstavila tudi vinogradniško-turistična kmetija Balon z Bizeljskega. Veliko zanimanja obiskovalcev so poželi člani vinogradniškega društva Cerklje ob Krki s svojim cvičkom. Članice društva kmetič so razstavile različne kruhe in domača peciva, INO Brežice pa svoje izdelke za kmetijstvo.

MARIJA LEVAK

HELENA MRZLIKAR gospodinjinski kotichek

Otrok naj je, kadar je lačen

Hrana je človeku prvi vir ugodja, izvor tolažbe, zagotovilo varnosti in sprejetosti ter sredstvo stika z drugim človekom. Zato ima razen stvarnega tudi neki čustven pomen. Še kasneje v življenju, saj je sestavni del prvega čustvenega pomena, ki skrbi zanj. Nemalokrat se staršem vsiljujejo vprašanja, ali otrok je preveč, premalo ali celo nepravilno hranjen. V različnih priročnikih so tabele, s katerimi lahko sami preverijo, ali otrokova teža ostaja v normalnih mejah. Otroka je treba nahraniti, kadar je lačen, ne smemo pa zahtevati, da poje prav vse, kar smo namenili za obrok. Treba je dosledno upoštevati otrokovo zmogljivost, koliko naj poje.

V prvih mesecih naj bo otrok dojen! Po petem mesecu starosti mu ponudimo sadno ali zelenjavno kašico, ki pa ne sme nadomestiti mlečnega obroka. Novo hrano vpeljujemo postopoma. Najprej dajemo teden ali dva le zelenjavo, na primer korenčkovo kašo, nato jo zamenjamo z drugo vrsto zelenjave ali sadja. Ob postopnem dodajanju raznovrstne hrane starši

ugotavljajo njeno sprejemljivost in odzivanje nanjo. Po prvih šestih mesecih, ko naj bi bil otrok pretežno dojen ali hranjen s prilagojeno hrano, se pojavi potreba še po drugi vrsti hrane. Ta naj se odlikuje po pestrosti glede okusa, barve in strukture.

Po šestem mesecu starosti lahko otroku popestrimo obrok tudi že z žitnimi izdelki, ki vsebujejo beljakovino gluten (pšenica, rž, ječmen, oves). Če črevesna sluznica ne prenese glutena, se lahko odzove zelo burno, na primer z drisko, napenjanjem ipd. Pred prvim rojstnim dnem naj otrok dobi le v trdo kuhano jajce. Priprava jedi s surovim rumenjakom ni primerna zaradi nevarnosti zastrupitve s salmonelo. Otroku lahko ponudimo trdo hrano, ko se njegova porodna teža podvoji. Na stolček za mizo ga posedemo, ko postane dovolj trden v sedenju. V tej starosti pa še ni časa za polnozrnat izdelke in z veliko vlaknin, ker so zanj težko prebavljivi. Vsa živila razrežemo na majhne koščke ali jih zmekamo v kašo. Hrano ponudimo vedno primerne temperature in gostote.

USPEH ANTONA FILAKA

ČRNOCELJ - 17. in 18. septembra je v Reimsu v Franciji potekalo svetovno prvenstvo v oranju. Anton Filak iz Gribelj je dosegel 20. mesto med 59 tekmovalci iz vsega sveta. V oranju celine je bil 9., v oranju strnišča pa 31. Filak, ki je bil doma drugi in se tako bolje odrezal kot prvouvrščeni slovenski kolega, bo prihodnje leto zastopal našo državo v Veliki Britaniji. Filak so na tekmovalce spremljali navijači iz Črnomlja.

Z NOVOMESKE TRZNICE

V ponedeljek so branjeveke ponujale že prvi letošnji kostanj, in sicer po 300 tolarjev kilogram. Slive so prodajale po 180 tolarjev, grozdje po 200 do 300, jabolka po 80 do 130, hruške po 150, orehe po 1.500, stročji fižol po 300, paradižnik po 250, papriko po 200, fižol po 400 do 500, redkev, kolerabo in korenje po 200, fefrone po 250, čebulo po 150, česen po 400, bučke po 200, solato po 300, radič po 250 do 300, špinačo po 500, ohrovt po 200, jurčke po 1.500, šopek peteršilja po 50, šopek zelene po 100, kozarec vrtnih malin po 300 do 400 in kozarec vrtnih borovnic po 500 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na brežiškem prasičjem sejmu je v soboto iskalo kupce 31 prodajalcev, prasičje pa je domov odpeljalo le 13 kupcev. Po ceni od 300 do 330 tolarjev za kilogram je bilo naprodaj kar 69 pujskov, starih do 3 mesece, prodali pa so jih 27. Od 21 prasičev, starih 3 do 5 mesecev, so jih po 240 do 250 tolarjev za kilogram prodali 16, medtem ko so bili po ceni od 200 do 210 tolarjev prodani samo 3 starejši prasiči.

kmetijski nasveti

AVTOHTONE ŽIVALI

Ogrožene slovenske pasme (1)

Po podatkih mednarodne organizacije za kmetijstvo (FAO) je zdaj na svetu 920 pasem ovc, 787 pasem goveda, 383 pasem konj, 353 pasem prasičev in 351 pasem koz. To je rezultat selekcije, ki jo je opravil človek, nanj pa sta vplivala tudi okolje in naravna odpora. Mnoge pasme so bile v preteklosti opuščene in so za zmeraj izginile, kar je velika škoda, ki se kaže zlasti sedaj, ko dobivata vse večjo vlogo t.i. genski inženiring in širša molekularna biologija. Vsak izgubljeni gen je izguba za celotno svetovno naravno dediščino, zato je to bogastvo treba varovati bolj kot nekoč.

Kaj bo Slovenija prinesla v skupno gensko zakladnico z vstopom v Evropsko unijo? Svoje avtohtone pasme domačih živali, ki jih resda ni veliko, ki pa vendarle dokazujejo, da je tudi naša dežela razpoznavna po lastnem naravnem bogastvu ter lastnem selekcijskem in rejskem delu, ki sega stoletja nazaj in ki je vredno zaradi svoje raznovrstnosti tudi širše pozornosti. Med avtohtonimi slovenskimi pasmami domačih živali si zasluži prvo mesto lipicanski konj, sledijo mu cikasto govedo, bovška ovca, jezerko-solčavska ovca, istrska pramenka, belokranjska pramenka, krško-poljski prasič, štajerska kokoš in med psi kraški ovčar. V štirih nadaljevanjih jih bomo v tem koticu na kratko predstavili; širši zapis o njih je objavljen kot priloga junjske številke Sodobnega kmetijstva, posamične obsežnejše predstavitve pa so seveda tudi v mnogih živinorejskih knjigah in zbornikih. Pomembno se je zavedati, da so po merilih FAO slovenske pasme uvrščene med ogrožene in da smo poleg strokovnjakov in rejcev tudi kot narod in državljani skupno odgovorni za našo naravno in kulturno dediščino, ki nikakor ne sme propasti.

Lipicanski konj

O lipicanskem konju, eni najstarejših pasem konj na svetu, smo na tej strani ob nedavnem mednarodnem zapletu že obširneje pisali, zato le nekaj najvažnejših podatkov.

Inž. M. L.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Krajina kot primarno izhodišče

V Dolenjskem muzeju so odprli pregledno razstavo pastelov dr. Marina Beroviča ob tridesetletnici njegovega slikarskega snovanja - Razstava tudi v galeriji Kralj

NOVO MESTO - Dolenjski muzej je v svojem elitnem razstaviščnem prostoru v Dolenjski galeriji postavil pregledno razstavo izbranih pastelov iz tridesetletnega ustvarjalnega obdobja novomeškega rojaka dr. Marina Beroviča, manjše število pastelov pa je na ogled tudi v Galeriji Kralj. Razstavo so odprli v sredo, 22. septembra, zvečer.

Otvoritevno slovesnost je Berovič zasnoval kot preplet scen-skih učinkov, plesa, glasbe in poezije, pri čemer so mu pomagali prijatelji: plesalka Mojca Pačnik iz Kazine, Ljubljanski godalni kvartet in pesnik Janez Menart, ki je prebral nekaj svojih pesmi, povezanih z ustvarjanjem, med njimi pesem Antena, nastalo na hmeljniškem gradu, in najnovejšo, v javnosti doslej še neprebrano pesem Poslovilna. O razstavi in avtorju je govoril višji kustos Jožef Matijević. Za žlahtnost okusov je po zaključnem ognjemetu poskrbela še sedmerica vrhunskih slovenskih vinarjev, ki so dali v pokušnjo izvrstna slovenska vina, med njimi tudi taka z najvišjimi predikati, ledeno vino in suhi jagodni izbor. Otvoritev je bila tako tudi v tem pogledu izjemno doživetje.

Marin Berovič se je rodil leta 1951 v Novem mestu, kjer je končal gimnazijo, nato pa nadaljeval študij v Ljubljani. Na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo je diplomiral, magistriral in doktoriral. Diplomiral pa je tudi na specialki za restavracijsko in konservatorsko Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani. Visoko strokovno usposobljenost v kemijski stroki je tako združil s poznavanjem slikarskih in drugih

umetniških tehnologij. Zdaj dela kot docent na Fakulteti za kemijo in kemijsko inženirstvo, na Biotehniški fakulteti in na Akademiji za likovno umetnost.

S slikarstvom se ustvarjalno ukvarja že okroglih trideset let in tej obletnici je posvečena tudi novomeška razstava. Resno je začel slikati ob koncu šolanja na novomeški gimnaziji. Kmalu se je usmeril v tehniko oljnega pastela, nato pa v tehniko suhega pastela, ki je postala prevladujoča v njegovem slikarstvu. Berovič je imel do sedaj 32 samostojnih razstav, sodeloval je na 125 skupinskih razstavah doma in v tujini ter v 22 slikar-

skih kolonijah. Njegov najopaznejši restavratorski podvig je nedavno restavriranje kostanjeviške zbirke pastelov Božidarja Jakca.

Berovičovo slikarsko snovanje bi po besedah Jožefa Matijevića lahko označili kot nadaljevanje realistične pleneristične tradicije, ki jo je slikar v časovni odmaknjenosti dodobra posodobil in ji dal svoj osebni pečat. Njegov slog je izrazito osebni in jasno razviden, motivno pestrost, značilno za njegova zgodnejša dela pa je postopoma korenito prečistil in omejil tako, da je v zadnjem obdobju njegovega likovnega ustvarjanja v upodobitvah bolj ali manj le krajina, ki je primarno izhodišče za slikarjev izraz subjektivnega čustvovanja in poglobljena razmišljanja.

M. MARKELJ

Marin Berovič ob svoji sliki z motivom Novega mesta.

JANKU ORAČU NAGRADA NA EKSTEMPORU DOBRNA

DOBRNA - Na 18. ek-stemporu Dobrna, na katerega je organizator povabil šestnajst slovenskih slikarjev, sta sodelovala tudi Janko Orač in Marjan Maznik iz Novega mesta. Ekstempore je potekal od 24. do 26. septembra, ko so odprli razstavo ustvarjenih del. Najbolj-šim trem delom so podelili enakovredne odkupne nagrade. Eno od njih je prejel Janko Orač za sliko Spokojnost stare kavarne.

NISEM SE ŠE SPOMNIL

STIČNA - Slovenski verski muzej in cistercijska opatija Stična vabita na razstavo del slikarja Jožeta Trontlja, zbranih pod naslovom Nisem se še spomnil. Odprli jo bodo v petek, 1. oktobra, ob šestih zvečer.

Mojster Štoviček med nami

Dnevi evropske kulturne dediščine v krški občini posvečeni kiparju Vladimirju Štovičku - Pobuda za postavitev kipa - Koncerti, kiparska delavnica in razstava

KRŠKO - Tukajšnja območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti se je z nizom prireditve vključila v dneve evropske kulturne dediščine, ki so potekali minul teden. Osnovni poudarek so Krščani dali domačemu likovnemu ustvarjalcu in njegovi dediščini, medaljerju in kiparju Vladimirju Štovičku, ki je daroval bogato zbirko svojih del skupaj z ateljejem krški občini.

Umetnik se je rodil v Boštanju pri Sevnici, večino let svojega dolgega in ustvarjalnega življenja pa je preživel v Leskovcu pri Krškem. Za življenja ni bil deležen primerne pozornosti, vendar se mojster v novejšem času vse odločneje zapisuje v slovensko kulturno zavest predvsem s številnimi portretnimi medaljami, plaketami in plastikami, ki tvorijo obsežno galerijo znanih in manj znanih osebnosti, kakršni pri nas ni para. Potrditev Štovičkove umeščenosti v kulturo ožjega in širšega okolja so bili tudi dnevi evropske kulturne dediščine v Krškem.

Slovesna otvoritev je bila v petek, 24. septembra, zvečer v Galeriji Štoviček, v nekdanjem mojstrovem ateljeju, kjer je zdaj urejena stalna razstava. Vodja območne izpostave Tatjana Avsec je v nagovoru opozorila na bogato kulturno dediščino, ki jo ima

krška občina v Štovičkovi zbirki, in dala pobudo, da bi v Krškem postavili doprni umetnikov kip,

ČEŠKE KORENINE - Hči Vladimirja Štovička Vladimirja je pevcem češkega zbora Smetana spregovorila o svojem očetu kar v češčini, jeziku njenih starih staršev.

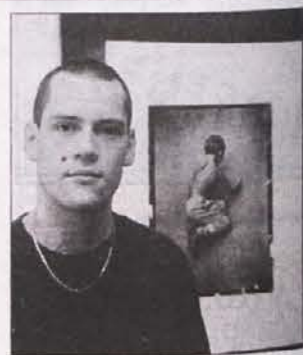
Ujeti igrivi čar otroštva

Borut Peterlin razstavlja nov cikel svojih fotografij v galeriji Krka v Novem mestu

NOVO MESTO - V galeriji Krka je do srede oktobra na ogled zanimiva fotografska razstava, na kateri se predstavlja uveljavljeni ustvarjalec Borut Peterlin iz Straže pri Novem mestu z najnovejšim ciklom fotografij Mali princ. Razstavo so odprli v četrtek, 23. septembra, zvečer. Otvoritevno prireditev je vodila Barbara Barbič Jakše, ki se je tudi pogovorila z avtorjem o njegovem delu, za glasbeno doživetje pa sta poskrbela violinista Marijan Dovič iz Novega mesta in Vlado Batista iz Kopra.

Cikel Mali princ sestavlja 14 fotografij velikega formata. Peterlin jih je izdelal na ne povsem običajen način, saj je fotografski papir naredil sam, tako da je na akvarelni papir ročno nanesel fotografsko emulzijo. Povečave izbranih posnetkov na takem papirju so dobile zanimiv grafični videz, ki ga je avtor na nekaterih fotografijah še dodatno okrepil s praskanjem nanosa. Pri povečavah ni uporabil izrezovanja, ampak so vsi posnetki povečani natanko taki, kot so na negativu, kar je seveda zahtevalo od fotografa natančno oblikovanje posnetka že pri samem snemanju.

Osnovni motiv razstavljenega cikla fotografij so otroci pri igri. Peterlin je fotografiral otroke iz svoje sosesčine. Pogosto je bil z njimi, tako da

Borut Peterlin na svoji razstavi v galeriji Krka.

se niso več zmenili za njegov fotoaparater in so se prepustili igri. Avtor jim je lahko nemoteno s fotografsko kamero sledil v tisti svet, ki je povsem njihov in v katerem otroci polno bivajo, četudi so ves čas v stiku z realnim svetom, "z granitno Zemljo", kot je v Malem princu zapisal francoski pisatelj Saint-Exupéry. Njegova v slovenščino že večkrat prevedena knjiga, ki ima navdušene bralce tako med mladimi kot odraslimi, je bila za Peterlina vir citatov, s katerimi je opremil svoje fotografije. Kljub temu pa ne moremo govoriti o fotografskih ilustracijah Saint-Exupéryjevega Malega princa. Peterlinove fotografije so nekaj drugega, samosvojega, pripovedujejo svojo zgodbo o večnem čaru otroštva.

M. MARKELJ

Nerajska hrana ni bila rajska

Knjiga Ksenije Khalil Nerajska hrana osvetljuje in ohranja delček slovenske dediščine - Kaj so Nerajčani jedli za vsakdanjik, ob velikih delih in za praznik

MALI NERAJEC - Dneve evropske kulturne dediščine je Zavod kulturnih društev Črnomelj obeležil z izidom zanimive knjige Ksenije Khalil Nerajska hrana, ki so jo predstavili minuli četrtek, 23. septembra, zvečer v gostišči Balkovec v Malem Nerajcu. Predstavitve je vodila Jasna Šeruga Murn. V pogovoru z avtorico je razgrnila ozadje nastanka knjige in pomen, ki ga imajo tovrstne knjige za ohranjanje slovenske dediščine. Četudi je Khalilove knjige osredotočena le na prehrano ene od belokranjskih vasi, pa je v mnogočem veljavna kar za celo Belo krajino.

Knjiga je nastala kot plod dela študijskega krožka, ki ga je avtorica vodila v Velikem Nerajcu in v katerem je sodelovalo šest vaščanov, zbrano gradivo pa je Ksenija Khalil dopolnila po priporočilih in nasvetih Marinke Dražumerič z lastnimi raziskavami in študijem strokovne literature.

V pregledno in lepo oblikovani knjigi, za kar je poskrbel Lucijan Reščič, je podan celovit oris prehrane vaščanov Velikega Nerajca v obdobju od dvajsetih do sedem-

desetih let tega stoletja. Knjiga ne podaja le opisa preprostih vsakdanje jedi in tistih, ki so si jih v skromnem in trdega dela polnem življenju Nerajčani privoščili ob praznikih in pomembnih življenjskih mejnikih, ampak oriše tudi zgodovinske, družbene in gospodarske razmere, ki so pogojevale nerajsko prehrano, kuhinjo kot delovni prostor nerajske gospodinjice ter skromno opremo, ki ji je bila na voljo. Pozornost je avtorica posvetila tudi pridobivanju

Ksenija Khalil

hrane. Ker je bilo Nerajčanom kmetovanje glavni vir preživljanja, so jedli in pili predvsem to, kar so sami pridelali ali nabrali. Kupovalo se je zelo malo, le sol, olje in sladkor ter drobne gospodinjske potrebščine. Zato je bila vsakodnevna hrana enolična, skromna in le malo zabeljena. Najpogostejše so uživale mlečne jedi in jedi iz poljščin, kot so žita, krompir, korenja, zelje, repa, fižol, koleraba in korenje. Meso, povečini svinjsko in kokošje, je bilo redko na mizi. Posebno mesto v prehrani je imel kruh, predvsem zmesni, saj so si belega privoščili le ob največjih praznikih, ko so na mizo prilele tudi kvasne potice in še kakšna dobota. Zejo so si Nerajčani gasili z vodo, radi pa so pili tudi vino, ki so ga imeli skoraj na vsaki kmetiji in je bilo obvezno pri večjih delih, ob praznikih in za goste. Do hrane so imeli spoštljiv odnos, še posebno do kruha, jedlo pa se je zmerno.

Za nazornejše razumevanje besedila je v dodatkih zapisanih nekaj primerov današnjih jedilnikov in nekaj opisov jedi, bralcu pa bosta prav prišla tudi slovarček narečnih besed in seznam starih mer. Knjiga je bogato opremljena z barvnimi in črno-belimi fotografijami (posnel jih je Drago Vuica, starejša pa so iz arhiva Vinke Dražumeriča) ter z risbami, jih je prispevala Anđelka Fortuna.

M. MARKELJ

Spomeniki v objektivu

Fotografska razstava na gradu Rajhenburg

BRESTANICA - Na gradu Rajhenburg je na ogled fotografska razstava Kulturni spomeniki v občini Krško, ki sta jo pripravila območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti in Društvo ljubiteljev fotografije Krško z namenom, da tudi na ta način zbudita zanimanje za kulturno dediščino na območju občine in osveščata javnost o njenem pomenu. Razstavo so odprli prejšnji četrtek, 23. septembra, v okviru prireditve ob dnevi evropske kulturne dediščine, otvoritev pa so popestrili nastopi učenci krške glasbene šole.

Na razstavi se z osemindvajsetimi črno-belimi in barvnimi fotografijami predstavlja devet avtorjev: Branko Benčin, Dean Jukič, Vlado Kopal, Miloš Kukovič, Jožica Mikec Verber, Franjo Lovrinec, Blaž Mirt, Nataša Pečnik in Ernest Sečen. Pozornost fotografov so pritegnili znani in manj znani kulturni spomeniki, na film pa so ujeli nekaj zanimivih detajlov in neobičajnih pogledov na spomenike.

RAZSTAVA TANJE PAK

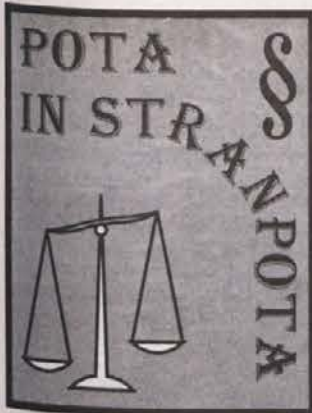
RIBNICA - Danes, 30. septembra, bodo ob 19.30 v galeriji Miklove hiše odprli razstavo del Tanje Pak z naslovom Iskanja. Razstavo bo odprl dr. Stane Bernik, na ogled pa bo do 24. oktobra.

ZAKLJUČEK JESENSKIH SERENAD - Cikel štirih koncertnih večerov Jesenske serenade, ki je izmenjaje potekal na šestih prizoriščih po Sloveniji, je 1. septembra v dvorcu v Goričanah začel Kvartet rogov in ga v petek, 24. septembra, zvečer na gradu Rajhenburg tudi zaključil. Kvartet, v katerem igrajo mladi glasbeniki Katja Papis, Boštjan Lipovšek, Borut Pahič in Primož Zemljak, je svoje prve nastope začel prav na Jesenskih serenadah. Zaključni koncert, ki ga je s poezijo povezovala Iva Babič, je bil zelo dobro obiskan, najbrž tudi zato, ker je eden od članov kvarteta na bližnjem Senovem rojeni Primož Zemljak (na sliki tretji z leve). (Foto: MiM)

ZADNJI LETOŠNJI KONCERT OB SVEČAH - Ansambel Musica Antiqua Slovenica, ki je svoje delovanje posvetil izvedbi stare glasbe, je v četrtek, 23. septembra, zvečer zaključil serijo letnošnjih koncertov ob svečah v Domu glasbene dediščine v Globodolu. Zasedba vrhunskih glasbenikov - Mateja Bajt (kljunasta flavta), Špela Knoll (oboa), Igor Mitrovič (violončelo) in Milko Bizjak (spineta) - je številnim obiskovalcem pripravila prijeten baročni večer. Igrali so namreč skladbe J. B. Loeilleta, J. S. Bacha, M. Naudota, A. Vivaldija in G. Ph. Telemanna. Koncert je potekal pod pokroviteljstvom občine Mima Peč in ministrstva za kulturo. Na njuno pomoč organizator Edition Bizjak, d.o.o., upa tudi prihodnje leto, ko bo zopet pripravil zanimiv program. (Foto: L. Murn)

dežurni poročajo

RAD BI POSTAL GRADBI-NEC - V času od 17. do 20. septembra je neznanec za 170 tisoč tolarjev oškodoval podjetje Begrad, d.d., Črnomelj, ki v Srebrničah izvaja svoja dela. Iz barak je namreč ukradel motorno žago, kotno brusilko, udarni vrtnik in vrtni stroj.

OB VIDEOKAMERO - Neznane si je v prodajalni blagovnice Dolenjka v Črnomlju 20. septembra kar zastoj "spostil" videokamero znamke Sony, vredno preko 106 tisoč tolarjev.

UKRAĐEN AVTO - Od 21. do 22. septembra je neznanec na Višnji cesti na Bizelskem izginil osebni avtomobil znamke Zastava Yugo 55, rdeče barve, reg. št. KK18-17A. Lastnik je oškodovan za 110 tisoč tolarjev.

OB KOLO Z MOTORJEM - Na avtobusni postaji na Selih pri Dolenjskih Toplicah je neznanec ukradel parkirano kolo z motorjem. Lastnik U. S. iz Občje je oškodovan za okrog 50 tisoč tolarjev.

IZ AVTA ODNESEL DENAR - 25. septembra je neznanec na parkirnem prostoru pred vikendom v Herinji vasi vlomil v osebni avto P. S. iz Novega mesta in iz denarnice vzel tolarje in devize v vrednosti 57 tisoč tolarjev.

NA POSTI OB DENARNICO - F. P. je 23. septembra ob 14. uri prišel na sevnjsko pošto, da odpošlje priporočeno pisemsko pošiljko. Na putu pred okencem je pustil denarnico, ko je izpolnil obrazec, pa je ni bilo več. V njej je imel dokumente in okrog 30 tisoč tolarjev.

NEZNANKA ODNESELA 550 DEM - VELIKA VAS - Neznanka se je 25. septembra dopoldne z osebnim avtom neznanke in registrskih števil ter črne barve pripeljala pred stanovanjsko hišo v Veliki vasi in iz hiše, kjer je bil doma le starejši moški, iz hranilne knjižnice vzela 550 DEM in se odpeljala neznankam.

Po dolenjski deželi

BRATOVSKA LJUBEZEN - Bratovska ljubezen kaže lahko kaj čudno podoba, kot se je to zgodilo 26. septembra, ko je prišlo med tremi sevnjskimi brati do hudega pretepa. Dva brata sta se sprla zaradi dela na kmetiji: eden je s steklenico razbil šipo na oknu in hotel je fizično obračunati z drugim, a je ta pobegnil k sosedu in poklical policijo. V tem času se je domov vrnil tretji brat in tudi temu je grozil, da bo vse pobil in hišo pognal v zrak. Prinesel je protiletalski naboj cal. 20 mm, znamke T30 M57. Policista sta morala uporabiti silo, da sta ga lahko odpeljala na policijsko postajo. Naboj so mu zasegli.

BLIŽA SE ZIMA - Jesen je res že tu, vse pa kaže, da ni daleč tudi zima. Trije hrvaški državljani so se nanjo pripravili tako, da so 25. septembra v prodajalni AFP Dobova ukradli puloverja in več trenirk. "Zeblo nas pa res ne bo!" so si dejali in se napotili iz trgovine, toda zraven sprožili varnostni senzor. Založila jih je prodajalka in jim vzela pulover, osumljeni pa so se nato odpeljali z avtom naprej, pa ne daleč: na mejni policijski Obrežje so jim odvzeli še trenirke. Trgovina bi bila sicer oškodovana za okrog sto tisoč tolarjev.

Sploh jih niso povabili zraven!

Neupoštene pripombe sveta glede potniškega prometa v Novem mestu Avtobusna postajališča na voziščih - Krožna vožnja po cesti Ob Težki vodi - Nevarna Kandijska cesta

NOVO MESTO - Prejšnji teden je Novo mesto dobilo javni potniški prevoz, na kar tudi v svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Novo mesto gledajo pozitivno, saj je veliko ljudi, ki nimajo lastnega prevoznega sredstva, zmanjšalo pa se bo tudi število osebnih vozil v središču mesta. Vseeno pa imajo tudi mnogo pripomb in predlogov, kajti po njihovem mnenju za varnost ni najbolj poskrbljeno.

Pripombe so županu Antonu Starcu poslali kar pismo, saj jih z Mestne občine Novo mesto nihče ni povabil na seje občinskega sveta k razpravi o tej pomembni novosti v dolenjski metropoli, o kateri bi verjetno morali kaj reči skupaj. Na prejšnji seji sveta jih je s tem seznanil Milan Bratič iz sekretariata za komunalne zadeve. Tako pa so po besedah predsednika sveta Boruta Šuštaršiča vsaj zaenkrat vse pripombe ostale neupoštene.

In kaj se članom sveta zdi narobe? Ne morejo podpreti predloga, da se avtobusna postajališča označijo oz. uredijo kar na vozišču. "S tem bi bil moten promet posebno na najprometnejših cestah in ob prometnih konicah. Ustavljanje pri vstopanju in izstopanju potnikov pa bi ogrozilo ostale udeležence v prometu, še posebej pešce, ki bodo pred in za avtobusom prečkali cesto, tako da jih ostali vozniki ne bodo videli. Prihajalo bo do prehitvanj v škarje, kajti vozniki za avtobusom ne bodo

hoteli čakati. Predlagamo izdelavo projekta o izgradnji vseh potrebnih postajališč," pravijo. Pred uvedbo javnega potniškega prometa bi bilo potrebno rekonstruirati Kandijsko cesto, ki je najprometnejša, nima pa urejenega pločnika (ob bolnici), ni odvodnjavanja, potrebno bi bilo urediti kolesarski stezi. Odpraviti bi bilo treba ureditev kolesarskih stez ob topliški stezi, ki je nastala z odprtjem novega bencinskega servisa. Kolesarji morajo kar dvakrat prečkati vozišče preko polne neprekinjene črte brez označenega prehoda. Da bi javni prevoz res potekal funkcionalno in zajel čimveč občanov, bi bilo potrebno čimprej urediti tudi cesto Ob Težki vodi, ki povezuje Jedinščico z regrško vasjo. Cesta je preozka že za osebnih vozila, bi pa z njo lahko uredili krožno vožnjo avtobusov.

Članom sveta se zdi tudi nedopustno, da vozila ustavljajo in čakajo na vozišču v križišču Šmihelske ceste z Westrovo ulico ob zavijanju v levo. Zapornice so včasih tudi po pet minut spuščene. Prihaja do prehitvanj v škarje, seveda pa bo to vplivalo tudi na zamudo avtobusov. Predlagajo takojšnjo prepoved zavijanja v levo za vsa vozila, nato pa naj se prouči možnost za ureditev posebnega pasu za zavijanje, tako v levo kot desno. Nikakor pa se ne morejo strinjati, da avtobusi ne vozijo do šolskega centra, ki je največji v Sloveniji. Potrebno je

urediti podhod pod progo ob Šmihelski cesti, ki bi predstavljal bližnjico do šol, pa tudi pločnike za varen prihod dijakov v šolo. Sedaj jo prečkajo na neprimernih delih. "S tako rešitvijo bi se izognili dovozu potnikov po Šegovi ali Cesarjevi cesti, ki sta za avtobusni promet preozki, da o pločnikih sploh ne govorimo. Vse te pripombe imajo namen le zagotoviti večjo varnost. Ker verjetno v letošnjem letu za vse ne bo dovolj sredstev, predlagamo, da se zadeve načrtno uredijo v roku dveh let," pravijo člani sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. L. MURN

NAŠLI INDIJSKO KONOPLJO

TREBNJE, VELIKI OREHEK - 23. septembra so trebanjski policisti v okolici Mirne našli 26 posekanih in delno posušenih rastlin v velikosti od 70 do 160 cm, podobnih indijski konoplji. Rastline so bile odložene pod parcelo T. K. iz Ljubljane, ki so mu policisti že 21. septembra zasegli 47 rastlin indijske konoplje, ki jo je sušil na podstrešju hiše. Istega dne so novomeški policisti odvzeli prostost osumljencu K. R. iz Sevnice zaradi storitve kazniviga dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili. Osumljen je, da je v okolici naselja Veliki Orehek gojil industrijsko konopljo, kjer so policisti posekali 108 rastlin.

ZARADI HEROINA V NEZAVESTI

ŠENTLOVRENC - M. B. iz Trebnjega si je 22. septembra priskrbel 0,2 g mamila heroin in ga odnesel E. V. iz Grosupljega na železniško postajo Šentlovrenc. E. V. si je heroin vbrizgal v žilo, potem pa je padel v nezavest. Z reševalnim vozilom so ga odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer so ga naslednji dan odpustili z zdravljenja. M. B. so policisti ovadili zaradi kazniviga dejanja omogočanja uživanja mamil.

VOZILO UKRAĐENO V NEMČIJI

OBREŽJE - Na mejnem prehodu Obrežje so policisti 22. septembra pri mejni kontroli in preverjanju vozila preko NVO ugotovili, da lastnik vozila znamke Audi A4 ni hrvaški državljani, ampak nemško podjetje, avto pa je bilo ukradeno v Nemčiji. Vozilo in dokumentacija sta bila zasežena.

Zaseg mamil

Pri štirih Sevnčaninih

SEVNICA - Ker se na območju policijske postaje Sevnica pospešeno razvija prevozni promet in proizvodnja mamil, so delavci PP Sevnica in UKS PU Krško opravili več hišnih preiskav, ki so se izkazale za uspešne.

S. D. je sam izročil 15 gramov rastlinskih delcev canabisa, pri I. Z. so našli bilko canabisa, 30 gramov posušenih delcev canabisa ter večjo količino semen istega mamil. Pri M. Š. so našli 75 gramov semen canabisa in "topovski udar", namenjen za vojaške vaje. Zoper vse tri so podali predlog sodniku za prekrške.

Prav tako 17. septembra so opravili hišno preiskavo pri S. K. iz Sevnice, kjer so našli in zasegli naslednje predmete: dva rastlinjaka za gojenje rastlin konoplje, sušilnico za sušenje bilk rastline konoplja, 1706,7 gramov posušenih rastlinskih delcev konoplje, 9,5 gramov semen konoplje, vodno pipo iz rumene kovine za kajenje mamil, 47 rastlin konoplje v plastičnih lončkih, več neonskih žarnic, pretvornikov električnega toka, termometrov, PH tester in alu folijo ter ročno natančno tehtnico. Zoper lastnika predmetov bo napisana kazenska ovadba.

Na cestah še vedno pijani

Poostrena kontrola novomeških policistov - Sevnčan kar 3,21 g/kg alkohola v krvi - Razgrajanja in pridržanja

DOLENJSKA, POSAVJE - Na območju uprave za notranje zadeve Novo mesto je bila v petek, 24. septembra, od 18. do 1.00 ure zjutraj poostrena kontrola prometa. Policisti so ustavili in kontrolirali 139 voznikov. Zaradi storjenih prekrškov so zoper 13 voznikov napisali predlog sodniku za prekrške. Z alkotestom so preizkusili 101 voznika, od tega je bilo sedem pozitivnih, en voznik pa je preizkus odklonil. Na kraju prekrška policisti niso nikogar kaznovali, izdali pa so devet plačilnih nalogov. Začasno so sedmim odvzeli vozniška dovoljenja, iz prometa so izločili eno vozilo.

Da so takšne kontrole potrebne, pove kar nekaj primerov iz preteklega tedna. 21. septembra so policisti nekaj po polnoči v Metliki ustavili 45-letnega voznika J. M. iz okolice Črnomlja. Preizkus z alkotestom je pokazal, da ima v izdihanem zraku 1,01 g/kg alkohola. Prepovedali so mu nadaljnjo vožnjo in odvzeli vozniško dovoljenje. 25. septembra ob 5.45 je 29-letni Z. B. iz okolice Novega mesta na parkirnem prostoru pred gostinskim loka-

lom na Otočcu povzročil prometno nesrečo z materialno škodo. Med postopkom so ga policisti preizkusili z alkotestom, ki je pokazal kar 2,61 g/kg alkohola. Prepovedali so mu nadaljnjo vožnjo, ker pa tega ni upošteval, so ga ponovno ustavili v Karteljevem in ga pridržali. 26. septembra ob 20.30 je 42-letni A. T. iz Cerovca vozil kolo z motorjem od Otočca proti Kronovemu. Zaradi močne vinjenosti je izgubil oblast nad vozilom, padel po vozišču in se hudo telesno poškodoval. Alkotest je v izdihanem zraku pokazal kar 2,21 g/kg alkohola.

Stanje ni nič boljše v Posavju. 23. septembra ob 23.55 so sevnjski policisti odredili preizkus alkoholiziranosti voznika iz okolice Sevnice, ki je pokazal kar 3,21 g/kg alkohola v krvi. 25. septembra ob 23. uri je 48-letni M. V. iz Krškega močno pod vplivom alkohola razgrajal pred vhodnimi vrati stanovanjske hiše na Cesti 4. julija v Krškem. Razbijal je po vratih in močno kričal, tako da je zbudil tam stanujočo lastnico, ki ga je opozarjala, naj odide. Ker ni poslušal niti policistov, je bil pridržan do iztreznitve.

SEJEM ZAŠČITA - PROTECTION

KRANJ - Ministrstvo za obrambo RS in organizator sejma PPC Gorenjski sejem Kranj vabita na 27. mednarodni sejem Zaščita - Protection, ki se je pričel 29. septembra, trajal pa bo do sobote, 2. oktobra.

ZALETET SE JE V DREVO

MALI OBREŽ - 20-letni M. P. iz Dobove se je 21. septembra vozil z avtom znamke Golf proti Podvinju. V desnem nepreglednem ovinku izven naselja Mali Obrež se je zaradi prevelike hitrosti zaletel v drevo. Hudo poškodovanega so odpeljali v bolnico, kjer je ostal na zdravljenju.

POGOVOR Z UPRAVNIKOM ZPKZ DOB JOŽETOM PODRŽAJEM

"Po obravnavanju zapornikov smo Evropi lahko zgled"

V pismu sveta obsojencev v zaporu Dob očitki upravi za nečloveško ravnanje - Anonimneži - "Sveta ni, niti ni potreben!" - Za 300 zapornikov dobro poskrbljeno - Številni načini, da povedo svoje kritike - Prostorska stiska

DOB PRI MIRNI - V Zavodu za prestajanje kazni zapor (ZPKZ) na Dobu pri Mirni trenutno kazen prestajajo tristo zapornikov ne le iz Slovenije, pač pa tudi iz drugih držav. So v štirih oddelkih zaprtega ter dveh odprtega in polodprtega tipa. T.i. "svet obsojencev" zavoda je pred dnevi vzemirjal javnost in še nekatere druge ustanove s pismom, v katerem upravi zaporov očita nečloveško ravnanje, sistematično trpinčenje zapornikov ipd. ter predlaga obisk mednarodne kontrole. Gre za hude obtožbe. Omenjeno pismo je bilo povod za razgovor z upravnikom zaporov na Dobu Jožetom Podržajem.

Verjetno ste pismo sveta obsojencev, za katerim se skrivajo anonimneži, dobili tudi na upravo. Se je to zgodilo prvič ali sploh niste presenečeni nad takšnimi dejanji zapornikov? Svetu menda odrekate legitimnost.

"To pismo ni nič nenavadnega, saj so stalno poskusi posameznikov, ki bi radi dokazali čudne stvari. Naj povem, da sveta obsojencev pri nas ni že od leta 1990, tudi v drugih zaporih je tako. Prej je bil, ker je 12. člen Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij predvideval tudi to možnost. Svet je imel seveda svojega mentorja - delavca zavoda, bilo je jasno, kdo so člani. Z uveljavitvijo socioterapevtskega koncepta, ki temelji na malih skupinah in domskih skupnostih, pa je potreba po takem organu odpadla. Obsojenci lahko neposredno izražajo potrebe, kritike, želje. Zavod je organiziran oddelčno, vsak oddelk ima vodjo in team. Znotraj oddelkov posamezni pedagogi vodijo skupine od 25 do 30 obsojencev. Poleg individualnega dela je zdaj že uveljavljeno skupinsko delo, ki je prostovoljno. Sestajajo se vsak tork popoldne. Vsake tri tedne se dobijo skupaj obsojenci in strokovni delavci z vodjo oddelka. Udeležba obsojencev je 60 do 70-odstotna. Vsakdo ima možnost povedati svoje mnenje, tako dobro kot slabo."

Kaj je po vašem mnenju osnovni motiv pisma obsojencev?

"Gotovo osebno nezadovoljstvo s položajem in statusom, v katerem se znajdejo. Približno vemo, kdo se skriva za pismom, čeprav avtorjev, ki so anonimni, nisimo šli iskat, ker je to nesmiselno in nepomembno. Bistveno je, da navedbe lahko mirno zavrnemo, ker dejanske podlage za tako alarmantno stanje, kot so ga opisali,

ni. Posamezni nezadovoljniji si verjetno obetajo boljši status, želijo zadovoljiti neke trenutne osebne potrebe. Prav gotovo so to posamezniki, ki nimajo prostega izhoda iz zavoda, ker za to ne izpolnjujejo zakonskih pogojev. Podobna je nedavna zgodba o amnestiji: zaporniki so zbrali 280 podpisov, kar je čisto legitimno. To pisanje je verjetno povezano tudi s tem. Zadeva bo verjetno

Jože Podržaj, upravnik ZPKZ Dob

dobila epilogo, kar si tudi želimo, sicer bo nastalo vzdušje nezaupanja, kar ni dobro."

Pravite, da so kritike zapornikov neutemeljene. Pa vendarle gre za hude obtožbe: uporabo prisilnih sredstev, ko to iz varnostnih razlogov sploh ni potrebno, neprijetno delovanje zdravstvene službe zavoda, poudarjanje izključitve iz družbe ipd.

"Vse navedbe so zelo splošne. Glede lisic - v zavodu se praktično sploh ne uporabljajo, le pri spremstvih ven. Toda vklepanj je manj kot pri polovici zapornikov iz zaprtega tipa. Sicer pa so lisice legi-

timno prisilno sredstvo, ki se uporabijo izjemoma, če z drugimi ukrepi koga ni mogoče obvladati. V zaporu dobro deluje socialna služba, ki sodeluje tudi s terenom. Neutemeljene so obtožbe, da zdravstvena služba ignorira zapornikove telesne in duševne okvare, ki ga ovirajo pri njegovi rehabilitaciji. Ravno nasprotno! V ambulantno pride dnevno kar petdeset do šestdeset obsojencev. Res pa je, da bi bilo potrebno glede na število obsojencev, ki so tu potrebni psihiatrične pomoči, to službo okrepiti. Trenutno je na pogodbenem delu le psihiatrinja, ki prihaja v zavod dvakrat mesečno."

Svet obsojencev predlaga obisk mednarodne komisije. Kaj pravite o morebitni takšni kontroli vašega dela?

"Bili bi veseli, če pride. Nazadnje je bil tu pred štirimi leti Komite proti mučenju in poniževalnem ravnanju, ki je najvišji takšen organ v okviru Sveta Evrope in ugotavlja stanje v represivnih institucijah. Pregled je bil temeljit in strokoven, v končnem poročilu pa ni bilo nobene resne pripombe, tako da se, kar se obravnavanja obsojencev tiče, lahko Evropa zgleduje po nas. Res pa je, da za zahodno Evropo zaostajamo v materialnem pogledu: nimamo športne dvorane, kar rešujemo s fitness sobami, in dokler je lepo vreme, s športnimi igrišči. Bivalni prostori so neustrežni, ker je število obsojencev na meji minimalnih prostorskih kriterijev. Gre za prostorsko prenatrpanost, saj imamo tudi sobe z enajstimi zaporniki. Dvakrat letno naredi temeljit pregled tudi varuh človekovih pravic. Vsakič se pogovarja z okrog 70 obsojenci na štiri oči, brez naše prisotnosti. Do sedaj ni bilo ugotovljenih sistematičnih kršitev. Predstavniki Urada varuha človekovih pravic so bili nazadnje pri nas julija, vendar je bil obisk drugačne narave. Za redni pregled ga pričakujemo zdaj jeseni. Enkrat mesečno hodijo na obiske tudi predsednik novomeškega sodišča. Tu je še sodišče

za temeljne človekove pravice v Strasbourgu, Amnesty International, Helsinški monitor. Pravica do pritožbe je gotovo zagotovljena vsem zapornikom."

Nedvomno kriminal pri nas narašča in verjetno je takšen tudi trend rasti števila zapornikov. Ali obsojenci pri vas vseeno lahko uveljavljajo vse svoje pravice in kako nameravate reševati prostorsko stisko v prihodnosti?

"Trend naraščanja števila zapornikov je po svetu splošen, čeprav je po drugi strani Slovenija tudi izjema. Po številu zaprtih na sto tisoč ljudi smo namreč na repu držav. Zapor predstavlja svet v malem, saj se tu zberejo ljudje ne le iz različnih držav in kulturnih okolij, temveč tudi vrste kaznivih dejanj in višine kazni. Le-ta znaša na Dobu povprečno nekaj več kot pet let. Gotovo imamo premalo samskih sob, zato upamo, da bomo naslednje leto nadaljevali z adaptacijami, ko bomo iz velikih sob naredili manjše. Nasploh velja trend gradnje manjših zaporov, kot je naš, za sto do dvesto obsojencev, naš zavod pa z zaporniki in delavci šteje skoraj šest sto ljudi. Ne glede na to prostorsko stisko zaporniki lahko uveljavljajo svoje pravice. Imamo pet garsonjev, ki omogočajo tudi nočne obiske. Obiski so dvakrat tedensko. Vseh obiskovalcev je več kot 1500. Obsojenci imajo v sobah poleg zavodskega tudi svoj televizor in računalnik, vsak dan imajo pravico dve uri preživeti na prostem, vsak drugi dan lahko komurkoli telefonirajo, zagotovljena jim je tajnost pisemskih pošilk. Obsojenci lahko delajo in so za to tudi plačani, so socialno in zdravstveno zavarovani, teče jim pokojninska doba, imajo možnost šolanja (osnovna šola, opismenjevanje Romov, oktobra se začneja triletni program gostinec - živilec). Omeniti velja še uspešno gospodarsko enoto Pohorje, ki deluje v okviru zavoda in je lani prejela certifikat kakovosti ISO 9001, kar je edinstven primer v svetu."

LIDIJA MURN

Inženiring in proizvodnja montažnih objektov

Trimo

PRODAJA IN INFORMACIJE O STREŠNI KRITINI TRIMO
NA NASLOVU PODJETJA ALI NA INTERNETU.

Prijateljstva 12, 8210 Trebnje, Slovenija
Tel.: 068 / 460 200
Faks: 068 / 44 569
http://www.trimo.si
E-mail: trimo@trimo.si

strešna kritina

TPO Dom

Gradnja hiše,
vreča brez dna

Zasijte jo z najboljšim apnom.

BOLJ KO JE APNO KAKOVOSTNO, VEČJI JE NJEGOV PRIHRANEK
PRI GRADNJI. V SCT IAK SE LAHKO POHVALIMO Z IZJEMNO
KAKOVOSTNIM IN NAJBOLJ BELIM APNOM NA TRŽIŠČU. PRI
GRADNJI DVOSTANOVANJSKE HIŠE BOSTE TAKO PRIHRANILI
TUDI DO DVE TONI APNA IN SI HKRATI ZAGOTOVILI KAKOVOSTNO
GRADNJO IN ZIDOVE, KI BODO DIHALI. ZDRAVA LOGIKA.

SCT IAK d.d., KRESNICE 14, 1281 KRESNICE
TEL: 061 877 080, FAX: 061 877 007

logika kvalitete sct industrija apna Kresnice d.d. **iaak**

Če delaš, kolikor hočeš,
in dobiš, kolikor narediš,

to pomeni,

da zaslužiš, kolikor hočeš.
In prav tako je pri nas.

Kaj vam ponujamo?

- zanimivo delo - svetovanje in trženje zavarovanj;
- redno zaposlitev;
- strokovno usposabljanje;
- možnost dobrega zaslužka;
- ustvarjalno in prijazno delovno okolje.

In kaj od vas pričakujemo?

- vsaj 5. stopnjo strokovne izobrazbe;
- delovne izkušnje v prodaji;
- vozniški izpit B-kategorije;
- sposobnost dobrega komuniciranja.

Zavarovalne zastopnike iščemo na območjih:

**Trebnjega, Novega mesta, Krškega, Sevnice,
Brežic in Črnomlja.**

Adriatic
zavarovalna družba d.d.

Pisne prijave s kratkim
življenjepisom in dokazili o
izpolnjevanju pogojev pošljite
v 8 dneh od objave na naslov:
Adriatic zavarovalna družba d.d.
PE Novo mesto
Novi trg 1
8000 Novo mesto

Delovno razmerje bomo sklenili za
določen čas 1 leta s 3-mesečnim
poskusnim delom in možnostjo
zaposlitve za nedoločen čas.

Kandidati boste o odločitvi
obveščeni v 15 dneh po izbiri.

DOLENJSKI LIST

Republika Slovenija
UPRAVNA ENOTA NOVO MESTO

OBVESTILO LASTNIKOM TRAKTORJEV IN PRIKLOPNIKOV O TEHNIČNIH PREGLEDIH IN REGISTRACIJAH

Upravna enota Novo mesto obvešča vse lastnike traktorjev in traktorskih priklopnikov, starejših od 12 let, da bomo organizirali opravljanje tehničnih pregledov, registriranje in podaljšanje registracij na območju Upravne enote Novo mesto po naslednjem razporedu:

PETEK	1.10.1999	Ruperčevrh - Stranska vas	od 14.00 do 17.00
PONEDELJEK	4.10.1999	Straža	od 14.00 do 18.00
TOREK	5.10.1999	Dolenjske Toplice	od 14.00 do 18.00
SREDA	6.10.1999	Uršna sela	od 14.00 do 17.00
ČETRTEK	7.10.1999	Žužemberk	od 14.00 do 18.00
PETEK	8.10.1999	Hinje	od 14.00 do 17.00
PONEDELJEK	11.10.1999	Dvor	od 14.00 do 17.00
TOREK	12.10.1999	Mirna Peč	od 14.00 do 18.00
SREDA	13.10.1999	Šmarjeta	od 14.00 do 18.00
PONEDELJEK	18.10.1999	Škocjan	od 14.00 do 18.00
TOREK	19.10.1999	Šentjernej	od 14.00 do 18.00
SREDA	20.10.1999	Orehovica	od 14.00 do 18.00
ČETRTEK	21.10.1999	Stopiče	od 14.00 do 16.00
ČETRTEK	21.10.1999	Brusnice	od 16.30 do 18.00
PETEK	22.10.1999	Podgrad	od 14.00 do 16.00
PETEK	22.10.1999	Dolž	od 16.30 do 18.00

Navedena opravila bomo izvajali na istih lokacijah kot v mesecu marcu in aprilu.

Lastniki traktorjev in traktorskih priklopnikov morajo imeti s seboj prometno dovoljenje, zavarovalno polico in osebni dokument.

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

FITNES CENTER

V petek, 1. oktobra 1999,
bodo v zdravilišču Dolenjske Toplice
začeli z novo sezono v fitnes centru.

Ta petek, kot tudi vse ostale dni, razen nedelje,
boste lahko vadili
pod strokovnim vodstvom od 18. ure naprej.
Zase boste lahko poskrbeli v programih fitnes
vadbe, aerobike ali vadbe z žogo.

Vsem, ki boste ta dan kupili mesečno
vstopnico za fitnes, bodo podarili eno
biserno kopal.

Kopanje v notranjih termalnih bazenih
in savna -
vsak dan od 7. do 21. ure,
ob petkih do 22. ure.

Informacije 068/65-230, 66-012 **KRKA ZDRAVILIŠČA**

SKYDIVER'S PUB

Podgora 1, Novo mesto

nasproti letališča v Prečni

organizira od 30. septembra do 3. oktobra 1999

OKTOBERFEST '99

Vsak dan od 16. ure dalje živa glasba!

Organizirani prevozi! Inf. po tel. 068/ 322 905.

Program:

četrtek, 30.9., ansambel KRKA in RUBIN

petek, 1.10., TRIO ODMEV in ansambel VASOVALCI

sobota, 2.10., MLADE FRAJLE in ansambel POGUM

nedelja, 3.10., ansambel POLJUB in plesna skupina HARLEKIN

DOLENJSKI LIST

RADIO
UNIVOX

107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

TELEVIZIJA NOVO MESTO

**vaš
kanal**

Rutacid

S prijetnim okusom nad želodčno kislino!

Rutacid

hidrotalcit, žvečljive tablete po 500 mg

Rutacid - Kdaj in zakaj?

Pri zgagi, spahovanju in pekoči bolečini v želodcu nevtralizira presežek želodčne kisline. Magnezijevi in aluminijevi ioni se sproščajo iz mrežno-plastne strukture hidrotalcita postopoma, glede na količino kisline v želodcu, in uravnavajo kislost.

Rutacid - Kako?

Odrasli vzamemo 1 do 2 tableti, običajno eno uro po obroku in pred spanjem oziroma ko se pojavijo težave. Otrok, starim od 6 do 12 let, damo polovični odmerek. Tablet ne pogoltnemo celih, ampak jih dobro prežvečimo.

Tako prijeten okus kot bonbon, a v resnici učinkovita tableta.

Krka, d. d., Novo mesto
Smarješka cesta 6
8501 Novo mesto
www.krka.si

Rutacid dobite v lekarnah brez recepta. Pred uporabo natančno preberite navodila! O tveganju in stranskih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.

Majhna pozornost, veliko presenečenje.

Te prekrasne vrtnice in še veliko drugih dodatkov bo dalo vašemu LX telegramu poseben pečat.

Seznam vseh LX telegramov in dodatkov najdete na vseh poštah in Telefonskem imeniku Slovenije.

POŠTA SLOVENIJE

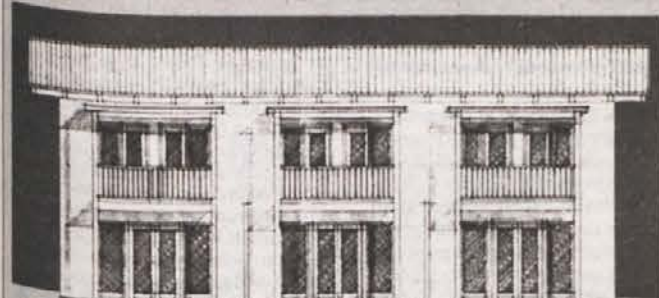
<http://www.posta.si>

e-pošta: info@posta.si

Mušičeva ul. 15
8000 Novo mesto
SLOVENIJA
Tel.: 068/371-220
Faks: 068/371-221

PAM

gradbeno obrtniški inženiring, d.o.o.

Zagotovo si želite svoj dom na odlični lokaciji, kakovostno, klasično zgrajen za primerno ceno!
Za vas gradimo nove enodružinske vrstne hiše.

Prodamo: 1,5-sobno stanovanje - vseljivo takoj.

Oddamo: pisarniške prostore v najem.

Izvajamo: vsa gradbena in obrtniška dela.

Resistec, d.o.o., & Co.k.d.
Krška cesta 8
8311 Kostanjevica na Krki

objavlja prosto delovno mesto
vodje komerciale

Pogoji:

- srednje, višje ali visokošolska izobrazba
- aktivno znanje nemškega jezika
- poznavanje carinskih predpisov
- najmanj pet let prakse na podobnih delih
- znanje dela na računalniku (Windows, Excel).

Delo je za določen čas, z možnostjo kasnejše redne zaposlitve. Nastop dela takoj.

Po dveh letih uspešnega dela zagotovimo stanovanje.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

ČE BI ZNALE, BI TUDI ŽIVALI ZAPELE...

Pravo veselje je imeti zdrave živali.

Krki proizvodi iz novega programa HomeVet omogočajo zdravo in uspešno rejo domačih živali. Izdajajo se brez recepta.

Z njimi zadovoljujemo vsakodnevne in povečane potrebe po vitaminih in mineralih, zvišujemo odpornost proti okužbam, odpravljamo prebavne motnje, spodbujamo rast in proizvodnjo ter tako povečamo gospodarnost rejne domačih živali.

Ob upoštevanju strokovnih nasvetov veterinarja in ob rednem dodajanju pravilno izbranih vitaminsko mineralnih dodatkov iz Krkega programa HomeVet bodo živali bolj zdrave, rejci pa zadovoljnejši.

HomeVet

za uspešno rejo in zdrave živali

HomeVet je zaščitena blagovna znamka za Krkine proizvode, ki jih brez recepta dobite v lekarnah, kmetijskih zadrugah in drugih specializiranih prodajalnah.

KRKA

Poleg dvokilogramske vrečke je na voljo tudi desetkilogramska, v kateri najdete priložno merico.

Dinamično delo išče strokovnjake!

K sodelovanju pri povečanju obsega dejavnosti

VABIMO

kandidate za pogodbeno sodelovanje na področju:

DISTRIBUTER

za delo na področju razvoja produktov

Od kandidatov pričakujemo lastno prevozno sredstvo-kombi bele barve, velikosti 10 - 15 m³, osebno urejenost in komunikativnost. Nadalje pričakujemo delovne izkušnje in seveda prijavo z kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj.

Izbranim kandidatom ponujamo redno in trajno sodelovanje, dinamično delo, stimulativno plačilo in dodatno strokovno izobraževanje, napredovanje, nagrajevanje in zaposlitev v regiji bivanja.

Lastoročno napisane vloge pošljite na naslov:

MANJA d.o.o.
Trdinova pot 2A
8330 Metlika
Dodatne informacije:
068 63 071

Verjemite ali ne...

RADIO OGNJIŠČE

Krvavec Kum
104,5 105,9

Evropski in domači poraz Krke

Nepopolno moštvo košarkarjev Krke brez poškodovanih Deschryverja in Nakića poraženo v pokalu Saporta z Skylinersi iz Frankfurta in v domačem prvenstvu s Pivovarno Laško

NOVO MESTO - Po dveh zmagah v prvih kolih državnega prvenstva nad precej slabšima tekmečema so košarkarji Krke v minulem tednu na domačem igrišču v pokalu Saporta in ligi Kolinska doživeli dve resnejši preizkušnji z enakovrednejšima tekmečema in obakrat morali priznati premoč gostov, vprašanje pa je, kako bi bilo, če bi se soigralcem pridružila novi center Američan Deschryver in prvi strellec slovenske košarke Ivo Nakić.

Uvod v letošnji pokal Saporta so Novomeščani, ki si prav preko uspeha na tem tekmovanju v prihodnje obetajo celo uvrstitev v evropsko

ligo, je bil precej neuspešen. Skylinersi sicer ni tako znano moštvo, kot sta bila najbolj imenitna nasprotnika Krke v lanskem pokalu Radivo-

PRODOR GRUMA - 194 cm visoki Krkin branilec Samo Grum je s takimi prodori pod koš Pivovarne Laško mimo 203 cm visokega Miljana Goljovića in 207 cm visokega Mileta Lisice dosegel kar nekaj točk, skupaj z meti od daleč skupno 16, kar pa ni bilo dovolj za zmago, saj je bila na koncu srečanja sreča bolj na strani gostov. (Foto: I. V.)

Gimpex žrtev čeških sodnikov

Stražani nastopili na evropskem prvenstvu v raftingu v Pragi - V slalomu in šprintu sedemnajsti

STRAŽA - Veslači straškega Gimpexa so kot ena izmed treh posadk zastopali Slovenijo na evropskem prvenstvu v raftingu na reki Vltavi v Pragi. Češki organizatorji so se izjemno izkazali kot gostitelji prvenstva, saj so za udeležence vsestransko izvrstno poskrbeli, le sodniki se niso obnašali gostoljubno, saj so naredili vse, da bi na prvih mestih videli domače posadke, celo pravila so si priredili po svoje. Stražani so bili po svojem nastopu v šprintu izjemno zadovoljni z opravljenim in so se nadejali celo medalje, ko pa so objavili rezultat, niso verjeli svojim ušesom, saj so jim domači sodniki namerili čas, ki jih je poslal v repasažo iz katere naj bi se vseeno uvrstili v finalni del tekmovanja. Ko so kasneje v repasaži celu zmagali, pa so se organizatorji premislili in jim nastopa v finalu niso dovolili, prisodili pa so jim 17. mesto.

V šprintu so zmagali Čehi. Bolje je Stražanom kazalo v slalomu, kjer so bili po prvi vožnji sedmi, v drugi vožnji pa so dosegli četrto mesto, niso izboljšali, tako da so zdrsili na 17. mesto, zmagali pa so Slovaki. Najboljšo uvrstitev med slovenskimi

posadkami so s četrtfinalom v šprintu dosegli veslači Sulca, Hrastnik pa je bil v slalomu 12. Nastopalo je 27 posadk iz 12 držav. V slalomu so se spet izkazali domači sodniki, ki so eni izmed slovenskih posadk dosodili zgrešena vrata, po žvižgih in negodovanju gledalcev pa so svojo odločitev spremenili.

I. V.

ŠANTEJ VEČNO DRUGI

KRŠKO - Tudi na zadnji letošnji dirki za državno prvenstvo v speedwayu v Petišovcih je dobil ljubljanski Matej Ferjan, v finalni vožnji pa je spet ugnal najboljšega Krčana Izaka Šanteja. Tako kot na dirki v Petišovcih je tudi v končnem vrstnem redu, kjer je Ferjan zbral največje možno število točk 120, drugi je Šantej z 91 točkami, tretji pa Ferjanov klubski tovariš Tomaž Šušteršič z 82 točkami. V finalu B je v Petišovcih zmagal Krčan Gerhard Lekše, ki letos vozi za Lenda-vo in je v skupnem vrstnem redu državnega prvenstva s 77 točkami osvojil četrto mesto.

VOČKOVIČ ZAČEL

NOVO MESTO - Novomeščan Goran Vučkovič je zmagovalce prvega turnirja nove sezone v squashu, ne katerem je v športnem centru Squashland v Ljubljani nastopil 55 igralcev iz Slovenije in Hrvaške. Skupnemu zmagovalcu desetih turnirjev je namenjen avtomobil Toyota Yaris; Vučkovič, ki je v minuti sezoni osvojil tudi naslov državnega prvaka, pa je po zmagi na prvem turnirju tudi najresnejši favoriti za skupno zmago.

ROKOBORBA STOJAKOVIČA - Trebanjski reprezentant Nenad Stojaković se je v napadu takole ruval tudi s po tremi Velenjčani, prav in tem napadu pa je dosegel svoj edini zadetek na srečanju. (Foto: I. V.)

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

NOGOMET

2. SNL, 8. kolo - ŽIVILA TRI-GLAV : ELAN 0:2
OSTALI IZIDI: Črenšovci : Zagorje 1:1, Montavar Rogoza : Tabor 1:3, Ivančna Gorica : Esoteh Smartno 1:3, Drava : Koper 1:4, Avtoplus Korte : Nafta 1:1, Jadran Sepeč : Aluminij 2:1, Sentjur Zeleničar 1:0.
LESTVICA: 1. Tabor Sežana 19 (20:3), 2. Elan Novo mesto 19 (18:7), 3. Koper 17, 4. Esoteh Smartno 16, 5. Živila Triglav 15... 13. Črenšovci 6 itd. V 9. kolu se bo Elan 3. oktobra doma srečal s Črenšovci.

Osmina finala nogometnega pokala Slovenije - ELAN : OD-RANCI 2:0 (1:0). Poleg Elana so se v četrtfinale uvrstili še Primorje, SČT Olimpija, HIT Gorica, Publikum, Korotan, Mura in Maribor Pivovarna Laško.

KOŠARKA

Pokal Saporta, skupina H, 1. kolo - KRKA : SKYLINERS FRANKFURT 63:78 (30:33); KRKA : Jevtovič 4, Petrov 15 (2:2), Smodiš 14 (2:3), Grum 17 (1:2), Drobjak 5, Ščekič 8 (1:2). SKAYLINERS FRANKFURT : Kelečević 15 (1:1), Nürnberger 11 (1:1), Collier 9, Grey 10, Frisch 2, Roller 19 (4:6), Vianini 3 (1:2), Guarasci 9 (5:5).

Prosti meti: Krka 6:9, Skyliners 12:15. Met za tri točke: Krka 7:19 (Petrov 3, Grum 2, Drobjak, Ščekič), Skyliners 8:15 (Roller 3, Kelečević 2, Nuernberger 2, Collier 9, Grey 10, Frisch 2, Roller 19 (4:6), Vianini 3 (1:2), Guarasci 9 (5:5)).

Liga Kolinska, 3. kolo - KRKA : PIVOVARNA LAŠKO 74:79 (32:30); KRKA : Dražovič 4 (1:2), Jevtovič 5 (0:2), Petrov 18 (2:4), Smodiš 21 (1:2), Grum 16 (3:4), Drobjak 6 (2:2), Ščekič 4 (0:4), Taraniš, Stakić, Nakić; PIVOVARNA LAŠKO : Lisica 22 (6:8), Goljovič 10 (1:3), Hafnar 14 (5:6), Dragšič 21 (2:4).

Met za tri točke: Krka 10:22 (Dražovič, Jevtovič, Petrov 3, Smodiš 4, Grum), Pivovarna Laško 9:19 (Goljovič 2, Hafnar 2, Dragšič 5).

Prosti meti: Krka 19:30, Pivovarna Laško 15:27. Osebnostne napake: Krka 24, Pivovarna Laško 25. Pet osebnosti: Ščekič (31. minuta), Petrov (38. minuta).

I. V.

OSTALI IZIDI: Slovan : Rogla Atlas 78:62, Kraški zidar : Triglav 70:74, Savinjski Hopsi : Union Olimpija 63:76, ZM Maribor : Zagorje 83:93, Loka kava : Helios 76:70.

LESTVICA: 1. Union Olimpija 6, 2. Pivovarna Laško 6, 3. Krka 5, 4. Savinjski Hopsi 5, 5. Slovan 5, 6. Triglav 5, 7. Zagorje 5, 8. Helios 4, 9. Loka kava 4, 10. Rogla Atlas 3, 11. Kraški zidar 3, 12. ZM Maribor 3.

1. B SKL, 1. kolo - TEN KRŠKO - SIMP RADOVLJICA 90:87 (46:44)

ROKOMET

1. A SRL, moški, 1. kolo - INLES RIKO : IZOLA 30:22 (16:9); INLES RIKO : Grm, Lesar 5, Ilc 3 (1), Na. Hojč 7, M. Hojč 1, Ivanec 5, Zbašnjik, Pajnič 3, Henigman, Bartolj 1, Djokić 2, Ne. Hojč 3, Merhar, Djukić.

TREBNJE : GORENJE 25:23 (12:14); TREBNJE : Torlo, Ostaneč, Hribar, Mežnaršič, Burdijan 2, Radelj, Begović 4, Blagojevič 2, Savrič 5, Stojaković 1, Likavec 10 (2), Gradišek, Žviželj 1, Zupančič.

PREVENT : DOBOVA 31:23 (14:12); DOBOVA : Kostevc, Džapo 2, M. Urbanč 3, Martinčič 1, Bogovič, Barišič, Deržič 2, D. Urbanč, Vertovšek 2, Krajnc, Škof, Levce 2, Kukavica 9, Kranjčič 2.

OSTALI IZIDI: Celje P. Laško : Slovan 32:22 (17:7), Jadran : Radeč 15:31 (5:16), Prule 67 : Termo 31:24 (16:10).
LESTVICA: 1. Radeč 2, 2. Celje P. Laško 2, 3. Prevent 2... 5. Inles Riko 2, 6. Trebnje 2... 8. Dobova 0 itd.

1. SRL, ženske - GRAMIZ KOČEVJE : KRIM NEUTRO ROBERTS 11:23 (3:12); Lestvica: 1. Robit Olimpija 4, 2. Krim Neutro Roberts 4, 3. Bajc Daewoo Izola 3, 4. M-Degro Piran 3... 9. Gramiz Kočevje 0 itd.

KEGLJANJE

1. A liga, ženske - Kočevje : Triglav 6:2; **1. B liga, ženske** - Brest Čerknica : Trebnje 5:3; **1. B liga, moški** - Gradiš Ljubljana : Ribnica 5:3; **2. liga, ženske** - Ribičica : Kočevje : Calcit Kamnik 7:1; **3. liga, ženske** - Rudar Črnomelj : Simon Jenko 5:3, JP LPP : Novo mesto 7:1; **3. liga, ženske** - Petrol Celje : Brezice 1:7, Litija II : Sremič Krško 4:4.

I. V.

Rokometaši so začeli svoj ples

Ribničani v prvem kolu doma s 30:22 ugnali Izolo, Trebanjci so prav tako doma s 25:23 premagali Gorenje, Dobova pa je s 23:31 v gosteh izgubila s Preventom

Ribničani so na svojem prvem nastopu ob povratku med prvotigaše presenetili z lahko zmago nad Izolo, Trebanjci so se morali za zmago nad Gorenjem boriti do zadnje sekunde, medtem ko Dobovčani v Slovenj Gradcu niso imeli nobenih možnosti za uspeh.

Ribničani so že na svojem prvem nastopu v prvotigaški družini napovedali, da tu ne mislijo ostati le eno leto in da so sposobni tudi kaj več kot le boriti se za obstanek. Riko Inles, kot se letos po glavnih pokroviteljih imenuje ribniško moštvo, je tekmo z Izolo odigral v velikem slogu, celo tekmo so domači rokometarji vodili, v 40. minuti pa že za 10 zadetkov. Pri Ribničanih je bil strelsko najbolj razpoložen Natan Hojč, ki je mrežo gostujočega vratarja zadel sedemkrat, pri Izolčanih pa Popovič niti z 11 zadetki ni mogel preprečiti poraza svojega moštva.

V Trebnjem so si tudi letos zadali precej visoke cilje, kar pomeni, da bo vse razen uvrstitev med prve tri razočaranje. Na vrh seveda tudi letos ne more računati nihče drug kot Pivovarna Laško, za drugo mesto pa je kandidatov kar nekaj. Prule 67 namreč napovedujejo, da mislijo resno ogroziti celo Celjane, poleg Preventa in Trebanjcev pa si naskok na mesto med veliko četverico obe-

prvo postavbo, je opaziti vse preveč nihanje, pa še ponavadi izvrstni vratar Mustafa Torlo, ki je medtem postal slovenski državljani, na začetku ligaškega tekmovanja ne brani, kot smo ga bili vajeni.

Dobovčani si od srečanja v Slovenj Gradcu niso mogli obetati kaj več od dobre igre in ne previsokega poraza. Predvsem v prvem polčasu so se držali korak z domačini, ki si tudi letos obetajo uvrstitev tik pod vrhom, v drugem polčasu pa ni šlo več in razlika ob zadnjem pisku sirene je znašala osem zadetkov. V drugem kolu so se sinoči Dobovčani doma pomerili z Gorenjem, Trebanjci so igrali v Radečah, Ribničani pa so svojo pravo moč spoznavali v Slovenj Gradcu.

I. V.

Atletika ima prihodnost

Nadarjenost in podpora zagotavlja uspeh - Težave z dvoizmen-skim poukom in pomanjkanjem pokritih športnih objektov

KOČEVJE - Atletika je bila v Kočevju vrsto let zapostavljena, kljub temu pa je bilo zanj veliki zanimanja. Trenerka mladih kočevskih atletov Maja Guštin navaja v dokaz za to 30 otrok, ki so po premoru med šolskimi počitnicami v začetku tega meseca ponovno pričeli s treningi v atletski soli Brigite Bukovec v Kočevju.

Da bi popularizirali atletiko, so v Kočevju že lani ustanovili atletski klub, aprila letos pa so v sodelovanju z AK Olimpija odprli izpostavo atletske šole Brigite Bukovec. Vpisalo se je preko 40 otrok od 4. do 8. razreda in nekaj starejših mladostnikov. Čeprav sta trenerja Maja Guštin in Feliks Papež pričakovala, da bodo nekateri odnehali, ju je prijetno presenetilo število otrok, ki so se odločili nadaljevati s treningi tudi v novem šolskem letu. "Atletika je osnova za vse športe. Pri njej pridobiš na moči, hitrosti, gibčnosti in samozavesti," pravi Guštinova in dodaja, da se na srečo tega zaveda tudi vse več ljudi v Kočevju.

"Pri fantih je problem, ker dozorijo kasneje kot dekleta in so zaenkrat še precej okorni, pri dekletih pa smo že v tem zelo kratkem času dela opazili, da jih je nekaj zelo nadarjenih," pravi Guštinova. Ob tem in podpori, ki jo je razvoju atletike obljubil župan Janko Veber, je prepričana, da ima atletika v Kočevju prihodnost, kljub temu da za to obstaja kar nekaj ovir. Prvo veliko težavo predstavlja dvoizmen-ski pouk. "Pred počitnicami smo poskusili s treningi tudi dopoldan, vendar pa se ni obneslo, zato jih bomo imeli v tem šolskem letu samo popoldan," pravi in dodaja, da jih bodo imeli 3-krat na teden po uro in pol. Velik problem, s katerim se bodo morali mladi atleti, ki zaenkrat še lahko trenirajo na stadionu, soočiti že v kratkem, pa je pomanjkanje pokritih športnih objektov. Od tod pa tudi bojazen, kot pravi Guštinova, da pozimi ne bodo imeli kje trenirati.

M. L.-S.

Dragoceni Smodiš dviga prah

Olimpija se noče odpovedati novomeškemu košarkarju, ki je z njimi podpisal pogodbo, a ostal doma

Za dobrim konjem se kadi, bi lahko v duhu pregovora rekli tudi za Matjaža Smodiša. O izjemno nadarjenem novomeškem košarkarju se je letos veliko govorilo in pisalo, a ne le o njegovih izjemnih nastopih v dresu Krke in slovenske reprezentance, ampak, žal, tudi o njegovem cinganju med odhodom iz Novega mesta in zvestobo domačemu klubu. Potem ko se je pozimi že odločil, da bo športno pot nadaljeval v Olimpiji, s katero je podpisal že tudi pogodbo, se je spomlad premislil in zvestobo obljubil klubu, v katerem je naredil prve košarkarske korake.

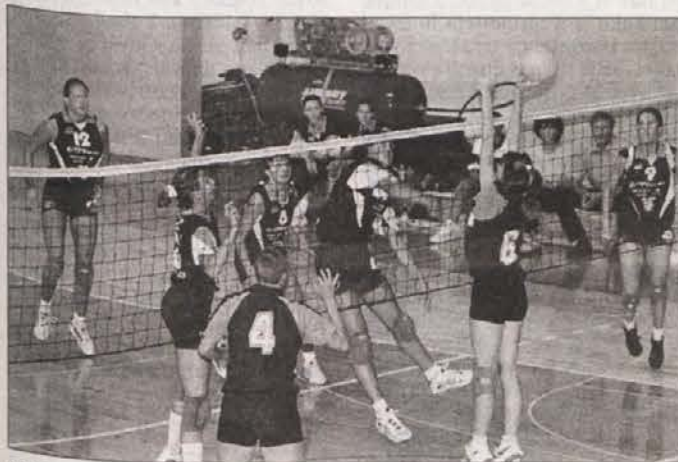
Košarkarska zveza je Matjaža potem brez težav registrirala za Krko, s katero je tako in tako imel že prej podpisano pogodbo. Ker se Olimpija o prestopu najbolj obetavnega slovenskega košarkarja s Krko ni prav nič dogovarjala in za Matjaža tudi ni posila izpisnice, je bila za novomeški košarkarski klub dokončno rešena, kar pa ne velja za Olimpijo, ki se odličnemu mlademu košarkarju noče kar tako odpovedati, zato se je njeno vodstvo odločilo, da bo neodločnega košarkarja in košarkarsko zvezo, ki ni hotela ugoditi njenim zahtevam, s civilno tožbo poslalo na sodišče.

Če Olimpija na sodišču ne bo dosegla zahtevanega, grozi, da bo zadevo v razsojanje predala mednarodni košarkarski zvezi FIBA, ki bi po mnenju Ljubljancev Smodiša zaradi podpisa pogodbe z več klubi lahko za nekaj let izločila in mu prepovedala nastop za katerikoli klub, kar pa bi

prizadelo tudi košarkarski klub Krka. Vendar je malo verjetno, da se bo Olimpija odločila za tako potezo, saj so tako Olimpija kot Krka in obenem slovenska košarkarska reprezentanca precej odvisne od istega pokrovitelja, ki pa se mu ne gre zameriti.

Tako ostane spor predvsem stvar Olimpije in Matjaža Smodiša, ki ga je v podpis sporne pogodbe nagovoril njegov menedžer, in prav ta bi moral prav tako odgovarjati za zmedo, ki jo je povzročil. Olimpija naj bi od Smodiša zahtevala odškodnino v višini zneska, ki je bil zapisan v pogodbi, kar naj bi po neuradnih podatkih znašalo 900.000 nemških mark, o čemer smo pisali že pozimi. Seveda je zahteva po taki odškodnini naravnost smešna, še najbolj pa je verjeten dogovor, da bo Matjaž Smodiš ob ustreznih odškodnini kasneje le prestopil v Olimpijo, ki si ga tako želi, a Krka svojega dragulja ne bo dala poceni, saj bodo kmalu sproščene evropske košarkarske meje in bodo precej bogatejši klubi, kot je Olimpija, zanj ponudili precej večjo odškodnino, kot jo je sposoben plačati ljubljanski klub. Za sedaj se vodstvo košarkarskega kluba Krka v zadevo ne misli vtičati, njeno menje pa je, da je to zasebna stvar Matjaža Smodiša in Olimpije, odločitev košarkarske zveze Slovenije pa je pravilna in dokončna, medtem ko spor ni stvar FIBE. Vsekakor se bo okoli mladega novomeškega košarkarja v prihodnjih dneh in mesecih še pršilo.

I. VIDMAR

TPV PO NOVIH PRAVILIH - Sodnika Kecojevič in Prah sta se z zapisnikarjem in trenerjema obeh ekip še pred odbojkarško tekmo tretjega kroga za pokal Slovenije pregovarjala o novih pravilih, sporen pa je bil predvsem dotik mreže pri servisih, ki naj bi bil po novem dovoljen. Odbojkarice novomeškega TPV-ja so potem prvi niz tekme s Frupi ŠOU K2 sport iz Ljubljane sicer izgubile, v nadaljevanju pa brez težav premagale nasprotnice s 3:1. To je bila prva uradna tekma v novi dvorani Leona Štuklja v Šmihelu pa tudi prva uradna odbojkarška tekma po precej spremenjenih pravilih v Novem mestu. Precej spremenjena pa je tudi vrsta TPV-ja, ki se na nova pravila in nove soigralke še privaja. (Foto: I. V.)

Žužemberk za obstoj v prvi ligi

Brez bistvenih sprememb v moštvu - Igralci še naprej brezplačno, sodniki pa bodo mastno služili - V prvem kolu v gosteh z Olimpijo - Končno prizidek s tribunami

ŽUŽEMBERK - Žužemberški odbojkarji na začetek državnega prvenstva čakajo pripravljeni. Na sezono, v kateri jih spet čaka ogorčen boj za obstanek oziroma za mesto čim bližje sredini lestvice, so se začeli pripravljati sredi avgusta. Večino vadbe so opravili doma, za kratke priprave izven domačega kraja pa so izbrali Bohinjsko Bistrico. Odigrali so tudi dve pripravljalni tekmi z Bledom in ta mesec še tri tekme s hrvaškimi prvoligaši. S 4:0 so premagali Karlovac, z Reko so igrali 2:2 in z Novim Zagrebom s 4:0, danes pa bodo še enkrat v gosteh igrali z Reko.

Do večjih sprememb v moštvu ni prišlo. Domačo vrsto sta zapustila Kosmina in Repar, ki bosta naslednjo sezono pomagala Mokronočanom, ki jih je Kosmina že pred letom dni prevzel kot trener. Namesto njiju bosta žužemberški belo-črno-rdeči dres oblekla Kočevca Miro Kump in Aleš Drobnič. Iz lanske postave so v moštvu ostali Petkovič, Smrke, Pucelj, Gotenc, Babnik, Obrstar, Perko, Lazič, Piric in Rifelj. Vprašljivo je le nastop najmočnejšega tolkača žužemberškega moštva Gregorja Novaka, ki se bo o tem, ali bo sokrajanom pomagal v boju za obstanek, očitno odločil v zadnjem trenutku, vsekakor pa bi Žužemberčanom njegovi izjemno močni udarci na tekmah z neposrednimi tekmeči za obstanek priskrili še kako prav. Tako kot lani bosta moštvo vodila trener Bojan

Brulac in njegov pomočnik Tomo Pečar.

Prvo tekmo bodo Žužemberčani igrali 2. oktobra ob 20. uri v gosteh z Olimpijo v dvorani v Drenikovi ulici v Ljubljani, kamor bo ob 17.45 odpeljal tudi avtobus z navijači. V drugem kolu bodo 9. oktobra ob 19. uri igrali prvič doma, pomerili pa se bodo z novincem v prvi kranjskim Triglavom.

Po besedah tajnika kluba in vsestranskega organizatorja žužemberške odbojke Daret

KASTELIC DRUGI

NOVO MESTO - Na septembrskem hitropoteznem turnirju šahovskega kluba Novo mesto je nastopilo 27 igralcev, zmagal pa je Vojko Srebrnič pred Marjanom Kastelcem in Bojanom Jerančičem. V skupnem vrstnem redu še naprej vodi Kastel

Je Jože doma iz premajhne občine?

Bo šentjernejska atletika zaradi odhoda svojega najboljšega moža morala umreti? - Jože Vrtačič zapisan ob devetih veljavnih državnih rekordih - Župan obljubil drugačen odnos

ŠENTJERNEJ - Atletski strokovnjaki so si precej enotni v mnenju, da je šentjernejski Jože Vrtačič trenutno eden najobetavnejših slovenskih atletov, glede na izide v mladinski konkurenci in hiter napredek pa se mu obeta, da se bo kmalu postavil ob bok prvima violinama slovenske atletike Gregorju Cankarju in Brigiti Bukovec. Žal se tega ne zavedajo vsi, od katerih je odvisna njegova nadaljna športna pot.

Njegovi načrti so povsem v skladu z letošnjo že končano sezono. Cilj sezone 2000 je nastop v Sydneyju na zadnjih olimpijskih igrah v tem tisočletju, kar vsekakor ni utopičen, ampak čisto realen načrt. Žal v šentjernejskem klubu, v katerem je Jože skupaj z Kristijanom Kraljem, ki je Vrtačiču kljub poškodbam precej blizu, le vrh piramide, za priprave na tako veliko tekmovanje nimajo denarja.

Če je na nekaterih področjih majhna občina prednost, v tem primeru to ni. Po eni strani šentjernejski nima velikih in bogatih podjetij, ki bi lahko prevzela pokroviteljstvo nad tako uspešnim klubom ali športnikom, po drugi strani pa v občini nimajo izdelanih meril, kako razdeliti športu namenjen proračunski denar. Koliko bo dobil rekreativni klub, ki se na lokalni ravni ubada z malim nogometom, koliko bodo dobili rejci konj, ki uspešno nastopajo na državnih ravni, in koliko bodo dobili atleti, ki se ponajso z uspešnimi nastopi na največjih mednarodnih tekmovanjih, je do sedaj odločal predvsem občinski blaginjak.

Šentjernejskega župana Franca Hudoklina so pred kratkim seznanili s problemi, ki jih povzročata anarhija pri delitvi športnega denarja. Obljubil je, da se bo v prihodnje zavezal, da se bo zadeva uredila. Sicer pa šentjernejsčanom ni treba na novo izumiti smodnika. V nacional-

nem programu športa je dobro opredeljeno, katera področja športa naj podpira država in kaj naj si ljudje plačujejo sami. Tudi nekatere majhne občine imajo dobro izdelana merila za vrednotenje posameznih športnih dejavnosti, le nekoliko prilagoditi bi jih bilo treba pa bi bile dobre tudi za šentjernej.

Prof. Slavko Antončič, ki kot trener že od vsega začetka stoji ob strani Jožetu Vrtačiču, je že precej obupan. Pravi, da v tako nemogočih pogojih ne trenira noben vrhunski atlet v Sloveniji. Atletska staza na šentjernejskem stadionu je popolnoma neuporabna tudi za šolski pouk, kaj šele za vadbo vrhunskega šprinterja, iz šolskih prostorov je bilo treba umakniti fitnes, šentjernejski športniki nimajo prostora, kjer bi lahko vadili z utežmi. Tako se skoraj vsak dan vozijo na novomeški stadion, pozimi pa večkrat na teden v Ljubljano. Denarja za poplačilo stroškov ni. Občina naj bi menda predlani atletom nakazala preveč, zato so letos dobili le simbolično vsoto (nekaj več kot 200 tisoč tolarjev). Večjih podjetij v šentjerneju ni, obrtnike pa je zelo težko prepričati, naj pomagajo, saj se nanje obračajo vsi, od gasilcev do konjerejcev. Ker ima šentjernejska svojo občino, v novomeški pa kar mrgoli domačih

društev, so zanje tudi tam vrata pokroviteljev zaprta. Tako sta z varovancem zašla v slepo ulico. Oditi v večji in bogatejši klub je zadnja in skrajna rešitev, ki se je ne bi rada poslužila. Šentjernejski atletski sodrujci so že obljubili, da bodo

• Jože Vrtačič je atlet, ki ima zelo verjetno največ državnih rekordov, saj trenutno članski državni rekord v teku na 300 m, mladinski rekord v teku na 100, 200, 300 in 400 m, kot član štafete slovenske reprezentance si lasti državni rekord za mlajše mladince v teku na 4 X 100 m ter mladinski in članski rekord v teku na 4 X 400 m. Če k temu dodamo, da še vedno velja njegov pionirski državni rekord v atletskem mnogoboju, je ime Jožeta Vrtačiča zapisano ob devetih slovenskih rekordih. Letos je svojo bogato boro šestih posamičnih in dveh štafetnih rekordov začel 2. maja v Kranju z rekordom na 300 m, vmes je kar trikrat popravil mladinski rekord na 200 m (od 21,35 na 20,95), mladinski rekord na 100 m spustil na izjemnih 10,57 ter sezono 9. 9. 1999 ob 9. uri na Reki zaključil z državnim rekordom na 400 m 47,01. V teku na 200 m je osvojil 5. mesto v Evropi, čeprav je še mladinec, pa je nastopil tudi že na članskem svetovnem prvenstvu.

v tem primeru dvignili roke in pustili atletiko v tem kraju umreti, tega pa si najbrž v šentjerneju kljub vsemu nihče ne želi.

I. VIDMAR

SPOMIN NA SEVILLO - Šentjernejsčanu Jožetu Vrtačiču je že kot mladincu uspelo, o čemer sanjajo mnogi športniki. Letos je doživel svoje prvo veliko tekmovanje, svetovno člansko atletsko prvenstvo, za spomin pa se je takole slikal s sevilijskim stadionom v ozadju. Mu bodo izkušnje iz Španije pomagale, da bo prihodnje leto uspel tudi na olimpijskih igrah?

Pet zmag na pokalu Total

Na zadnji motokros dirki pokala Total uspeh Posavcev, Dolenjcev in Belokranjcev - Še mednarodna dirka na Prilipah

Na zadnji peti dirki za pokal Total v motokrosu so v nedeljo, 26. septembra, v Dolini pod Kalom zelo uspešno nastopili tudi predstavniki posavskih, dolenjskih in belokranjskih klubov, ki so zmagali kar v petih kategorijah. Marko Ogulin (NIX Semič) je bil najboljši med najmlajšimi v razredu 50 ccm, Tomaž Salobir je zmagal med podmladkom v razredu 60 ccm, Nik Rovar med podmladkom v razredu 80 ccm, Gorazd Oprešnik (vsi trije Fun šport) pa med člani z licencami. Jaka Može (Mel Novo mesto) je zmagal v razredu 125 ccm, Andrej Čuden (AMD Brežice) pa v razredu 250 ccm.

Pokal Total je potekal pod pokroviteljstvom podjetja Kenex iz Dobove, ki ima zastopstvo za maziva Total v Sloveniji. Kljub temu da predstavniki naših klubov niso nastopili na vseh dirkah pokala Total, so se dobro uvrstili tudi v skupnem vrstnem redu, kjer so osvojili kar tri naslove prvakov. Tako je bil Marko Ogulin najboljši z motorji BW, njegov brat Dejan je zmagal med podmladkom v razredu 80 ccm, Miha Barle iz Šentvida pri Stični pa je bil najboljši med vozniki z licencami v razredu 80 ccm. V tem razredu je bil član Fun športa Gorazd Oprešnik drugi, med podmladkom 80 ccm je bil njegov klubski kolega Nik Rovar prav tako drugi, Denis Dolinšek pa osmi. Tomaž Salobir je bil drugi med podmladkom 60 ccm in Jure Fortuna (Fortuna Trebnje) tretji v isti kategoriji. Med vozniki z licencami razreda 125 ccm je prvo

mesto osvojil Andrej Rus (Šentvid pri Stični). S tem sezono motokrosa pri nas še ni končana, saj se bodo že prihodnjo nedeljo motokrosisti na stezi v Prilipah pomerili na mednarodni dirki za veliko nagrado Brežice. Vozniki z motorji od 125 ccm do 500 ccm bodo nastopili skupaj, na štart pa se bodo postavili trikrat.

Šport iz Kočevja in Ribnice

• PRIČAKOVANI PORAZ - Rokometašice kočevskega Gramiza so vnaprej odigrano tekmo 2. kroga s Krimom Neutro Robertsom po pričakovanju izgubile, a je izid 11:23 zanje prav ugoden, saj evropske podprvakinja niso vajene tako malega števila zadetkov v mreži nasprotnice. Kočevke so igrale precej bolje kot v prvem kolu z velenjskim Vegradam. V prvem polčasu so zadele le trikrat, v nadaljevanju pa so bolj upoštevale nasvete trenerja Andoljške in dosegle nekaj lepših zadetkov. Gole za Gramiz so dosegle: Vuk 4, Darja Kersnič 3, Dragičević 1, Ile 1, Klun 1 in Nina Kersnič 1, pri Ljubljancankah pa je bila s sedmimi zadetki najuspešnejša Simona Šturm.

• USPEŠEN ŠTART KEGLJAČEV - Kegljavke Kočevja so v prvem kolu tekmovanja v 1. A ligi prijetno presenetile in s 6:2 premagale Triglav ter tako napovedale, da se letos ne bodo borile za obstanek v ligi. Jožica Nagu je bila s 485 podrtimi keglji najboljša igralka tekme. Kegljarki Ribnice so kljub porazu s 3:5 z Gradi-

Julijan Ozimek

Ribnica ima zdaj tudi plavalni klub

Sodelovanje s triatlonci in potapljači

RIBNICA - Več kot petnajst letnim športnim klubom v ribniški občini so se prejšnji teden pridružili tudi plavalci. Ob sodobnem 25-metrskem bazenu je tudi interes za tekmovalno plavanje čedalje večji. Klub bo skrbel tudi za rekreativno plavanje, poudarek pa bo na delu s tekmovalci. V Ribnici in Kočevju je več učiteljev plavanja in reševalcev iz vode, do konca leta pa bo klub ob pomoči sponzorjev zagotovil denar tudi za šolanje novih učiteljev. Za redno treniranje in zlasti tekmovanje je treba bazen nekoliko posodobiti oziroma namestiti startne bloke ter označiti proge.

"V Ribnici so se pred več kot četrt stoletja odločili, da poleg dvorane zgradijo tudi bazen, kar je bila dobra odločitev. Čeprav je bazen več let sameval, so ga lani obnovili in bo poslej od oktobra do konca šolskega leta redno obratoval," je povedal Julijan Ozimek, predsednik izvršilnega odbora plavalnega kluba Ribnica. Letna članarina za odrasle bo 1000 tolarjev, za otroke pa 500. Klub bo tesno sodeloval s športno zvezo, Triatlon klubom Ribnica in potapljaškim društvom Ponirek iz Kočevja.

M. G.

na 88,9
in
95,9 MHz

Odgovori, popravki in mnenja

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Namesto ekološkega spusta protest

DL št. 33, 19. avgusta

Ob prevzemu vodenja družbe sem se popolnoma zavedal vseh problemov, ki so bili pred menoj za uspešno izpeljavo sanacije družbe. Moje prioritete naloge so bile: uspešno zaključiti prisilno poravnava, poslovna sanacija družbe, izboljšanje medsebojnih odnosov in ekološka sanacija. Z javnim pismom sem pozval občane obeh občin, v katerih ima družba proizvodne obrate, na strpnost in razumen dialog, predvsem iz naslova ekologije, saj priznamo, da smo še vedno neprijetni za okolje. Obljubil sem, da bom naredil vse, kar je v naših finančnih možnostih, za razreševanje tvrstnih problemov. Svojih "napak" ne skrivamo ter se s sodelavci, ki so zadovoljeni za ta področja, trudimo po najboljših močeh. Vse aktivnosti, ki smo jih za leto 1999 načrtovali, bomo izpolnili.

Za ta sestavek me je spodbudil članek v Dolenjskem listu, ki je eden izmed mnogih sestavkov v raznih časopisih, ki konstantno dodajajo oz. prilivajo "olje na ogenj", od kar se je pojavil IMP Ljvar, d.d., v Črnomlju. Moram priznati, da se nisem potrudil poiskati članke o problemih z Beltom pred našim prihodom, verjamem pa, če bi bili tako negativno usmerjeni že prej, bi tudi prejšnja vodstva verjetno kaj ukrenila glede reševanja ekološke problematike.

Za vse probleme, za katere nas občani Črnomlja obtožujejo preko nekaterih novinarjev, je v tem trenutku odgovorna družba IMP Ljvar, d.d., ki bo morala popraviti neodgovorno početje prejšnjih vodstev. Vsa ekološka vprašanja bi občani lahko naslovili tudi že na bivše direktorje enega ali drugega Belta. Ko je IMP Ljvar kupil premoženje Belta decembra 1996, je bila tako proizvodna kot ekološka oprema dotrajana. Nihče se ne sprašuje, kakšni so bili takrat filtri, kam se je odvažal livarski pesek (polno ga je na dvorišču in okolici Črnomlja) in kam so se odvažali drugi odpadki, kot so olja, barve itd. Ponovno poudarjam, da se zavedam problemov, vendar posledic slabega gospodarjenja z Beltom pač IMP Ljvar ne more rešiti čez noč. Kot direktor se čutim prizadetega, ker si Ljvarja nekateri časniki s svojim pisanjem konstantno podajajo v negativnem smislu in se jim ne zdi potrebno prisluhniti tudi drugi strani, vsaj odkar sem jaz direktor.

V zadnjem objavljenem članku v Dolenjskem listu z dne 19.8.1999 pod naslovom "Namesto ekološkega spusta protest?", izjavlja g. Štrekelj: "Ob spustu smo si postavili cilj: doseči, da IMP Ljvar, d.d., v Črnomlju z livarskimi peski ne bo več onesnaževal Doličnice." Ni mi znana metoda, s katero je g. Štrekelj ugotovil naše onesnaževanje Doličnice, vendar se ujema z govoricami nekaterih občinskih svetnikov, ki pravijo, da z livarskimi peski zasipamo Doličnico, ne da bi si kdo to tudi pogledal in ugotovil dejansko stanje.

V istem sestavku pa govori novinar o izjavi dr. Dušana Pluta, da se je v zadnjih letih kakovost Lahinje nekoliko izboljšala. Na rednem pregledu inšpekcijskih služb Mopa sta inšpektorja g. Simon Humar in g. Darko Okleščen opravila dne 27. 5. 1999 pregled PC Črnomelj in glede

interne deponije odpadnih livarskih peskov nista opazila kakšnih nepravilnosti. Ogledala sta si tudi breg Doličnice.

Žaljivi naslovi člankov v časopisih, kot npr. v Delu in Dolenjskem listu, v zadnjih letih gotovo ne prispevajo k izboljšanju odnosov med občani in Ljvarjem, še več, zelo škodijo našemu poslovanju in ugledu, saj nas po vsakem članku poslovni partnerji kličejo in sprašujejo, kaj je spet narobe.

Očitno moj poziv k razumnemu dialogu ni rodil uspeha in sprašujem se, če IMP Ljvar ni naredil napake, ko je poleg lastnega interesa pustil lokalni skupnosti, Ministrstvu za industrijo in taktatnemu vodstvu Srda ter oživil proizvodnjo Belta Ljvarja v stečaju. Postavlja se mi vprašanje, kaj državljan in družbo bolj skrbi, okoljevarstveni problemi IMP Ljvarja, d.d., ki je samo moteč za prostor, ali 207 zaposlenih z njihovimi družinami. Očitno problemi IMP Ljvarja, d.d.

Direktor:
STANISLAV OSTERMAN,
dipl. oec.
IMP Ljvar, d.d.

PREJ MANJ DEMOKRACIJE IN VEČ SLUŽB

Kolo lepše prihodnosti se je odvrtilo

Vaščani Podstrmca dojele, da jim občina lahko pomaga le, če sodelujejo

PODSTRMEC PRI VELIKIH LAŠČAH - Tudi v velikolaški občini bo letošnji letni proračunski delež namenjen za posodobitev cest, ki so temeljni pogoj za razvoj demografsko ogroženih območij. Pred kratkim so odprli kilometer asfaltirane ceste skozi vas Podstrmec (za dela so porabili 15 milijonov tolarjev), ki je čez Bloke najkrajša povezava med Dolenjsko in Notranjsko. Po njej so po vojni vodile številne trgovske poti, avtobus pa kljub ponekod ozki in nepregledni cesti med Notranjsko in Ljubljano vozi že od 1926 leta.

Po vojni je iz vasi v službe bodisi proti Ljubljani, bodisi proti Kočevju hodilo osemnajst vaščanov, drugi so se preživljali z izdelovanjem suhe robe; moški so največ delali v gozdovih in bili furmani, ženske pa so poleg gospodinjskih opravil morale pomagati tudi na kmetiji. Zaseleki v okolici Podstrmca zdaj samujejo, dotrajane in seveda prazne hiše ter ponekod

zaraščeni pašniki in travniki, kjer po strminah še dozoriyo stare sorte jabolk, hrušk in sliv, pa pričajo o nekdanjem vaškemu utripu, ko je v vsaki hiši mrgolelo otrok.

"Prej smo bili bolj zadovoljni kot zdaj, saj nismo imeli toliko demokracije, a so bile službe. Držali smo drug z drugim in brez težav urejali krajevne zadeve. Pred leti smo začeli od ljudi zbirati podpise, da bi privolili poseg v zemljišča za rekonstrukcijo ceste, a so se nekateri uprli in prizadevanja so štirikrat padla v vodo. Zaradi naše neenotnosti so nam na takratni občini Vič Rudnik večkrat obrnili hrbet ali če smo iskreni, sploh niso vedeli, kje smo. Še naprej smo se dušili v prahu, saj se je promet povečal, je ob odprtju ceste povedala 76-letna Tončka Kraševac, ki se je v Podstrmec pridožila pred 46 leti.

Pohvalila je velikolaškega župana Antona Zakrjaška in tudi druge "občinske politike", ki si bodo prizadevali, da bi do izteka man-

Praznujejo desetletnico

Na OŠ Milke Šobar Nataša že deset let poteka program za predšolske otroke s posebnimi zahtevami

ČRNomeLJ - Program za predšolske otroke so na šoli uvedli pred desetimi leti, ker so ugotovili, da nekateri potrebujejo še dodatno obravnavo poleg tiste, ki so je deležni v vrtcih. Kateri otroci so to - ponavadi gre za govorne ali vedenjske težave ali za zaostanek v intelektualnem razvoju - določi pediater ali logoped. V program so vključeni otroci iz vse Bele krajine.

Finančna sredstva prispevajo ministrstvo za šolstvo in šport ter belokranjske občine, vendar je to premalo, zato šola izvaja program le enkrat na teden po uro in pol. Kot je povedala vodja programa Mija Bostič, otroke pripravljajo na prvi razred. Otroci so v predšolskem programu razdeljeni v dve skupini po pet. Vodijo jih specialni pedagoginji in logopedinja, pomaga jim varuška. Skupine so majhne zato, da se učitelji lahko posvečajo vsakemu otroku posebej. Otroci se naučijo abecede, velikih tiskanih črk, povezovanja črk v zloge in štetja do

deset, kar je po mnenju Bostičeve soliden začetek šolske poti. Učenje poteka sproščeno, s pomočjo igre. Zaradi finančnih omejitev se veliko otrok ne more vključiti v program in tudi za prihodnost ne kaže drugače. Ob koncu šolskega leta se oceni napredek vsakega otroka posebej in tisti, ki napredujejo, prihodnje leto niso več vključeni v ta program.

Na šoli so z omenjenim programom zadovoljni, prav tako starši in otroci. Veliko otrok namreč šole s posebno obravnavo uspešno premaga težave. To dokazuje tudi dejstvo, da jih le majhen odstotek ni bilo do sedaj uspešnih v rednih osnovnih šolah in morajo šolanje nadaljevati na šoli s prilagojenim programom. P. MAVRIN

Vprašanja o varstvu živali se kar ponujajo

Pred svetovnim dnevom, 4. oktobrom

Organizirano svetovno združenje varstva živali je staro že 175 let. V Sloveniji smo ustanovili Društvo proti mučenju živali okrog leta 1960. Na začetku se je društvo otepal z velikimi organizacijskimi težavami, vendarle se je ljubiteljsko živali hitro širilo in pridobivalo v Sloveniji vse več pristašev. Spominjam se, da smo takrat v društvu imeli največ težav s sprejetjem ustrezne zakonodaje. Takratna oblast je bila mnenja, da je za tovrstno dejavnost dovolj zakon o javnem redu in miru.

Pred 4. oktobrom, svetovnim dnevom varstva živali, bi bil dobrodošel natančnejši pregled o stanju na področju varstva živali pri nas in v svetu danes. Zanimame: kako je s sprejetjem in izvajanjem zakonodaje o zaščiti živali danes, ali je pri nas dovolj zavetišč za živali, ali so ustanovljene oziroma organizirane veterinarske službe za nujne primere pomoči živalim, kako je z nadzorom pri lovu in še posebej, kako je z ravnanjem pri prevozu živali, kakšne so življenjske razmere živali na farmah, kakšna so današnja stališča do poskusov na živalih (genetski inženiring), kakšna in kako intenzivna je vzgoja mladih in ozaščevanje o varstvu živali pri nas...

Ob svetovnem dnevu varstva živali se taka in podobna vprašanja kar ponujajo.

IVE A. STANIČ

V NEOBVEZEN PREMISLEK

Isti človek drugič

Prišel sem deset minut prej. Ob devetih, ko sem bil naročen, me ni nihče niti povohal. Ob desetih je prhnila mimo mene sestra, ne da bi me pogledala. Ob enajstih tudi. Ob dvanajstih je drsela mimo mene že najmanj dvajsetič. Mislim, da mi bo pojasnila, zakaj nisem ob naročeni uri v zdravnikovi sobi, pa je le loputala z vrati in me vedno znova spregledala. Ob pol enih se je oglašil zvočnik:

"Gašperič, javite se v sestrski sobi."

Nakapala mi je oči. Čez petnajst minut je ponovila postopek. Svet je bil vedno bolj bel.

Zdravnik je prišel svetiti vame krepko po drugi uri. Bil je siten, ker je imel verjetno vsega poln kufer. Domov sem prišel po četrty uri popoldan.

To je bilo približno pred pol leta.

Pred kratkim sem šel ponovno na laser. Da naj bom tam ob dvanajstih, mi je bilo naročeno. Bil sem točen, in glej čudo: čakal nisem niti minutko. Nikakršnega sprehajanja, nobenega točnega po tleh s coklami, nihče ni s treskom zapiral vrat. Sestra druga, zdravnik isti, toda prijazno do neprepoznivosti. Mislim, da sanjam, če ne bi vedel, da sem tokrat v zasebni ordinaciji.

TONI GAŠPERIČ

MLADI KOLESARJI SPOZNALI PAPEŽA

VAVTA VAS - Otroci iz vrtca skupina Rožice smo preživeli nepozabno petkovo dopoldne. Obiskali so nas kolesarji kolesarskega kluba Krka - Telekom. Pobudo so dali otroci in g. Srečko Glivar se je vabilu prijazno odzval. Organiziral je prevoz otrok in otroških koles s kombijem do veldroma v Češči vasi. Ogledali smo si trening kolesarjev in spoznali najboljšega dolenjskega kolesarja Sandija Papeža. Tudi otroci so imeli krajši kolesarski trening, vodil jih je g. Glivar. Skupina Rožice se je preizkusila tudi v kolesarskih spretnostih. Trije najboljši so prejeli medaljo, ostali otroci pa priložnostne nagrade za sodelovanje. Doživeli smo prijetno dopoldne. Druženje s kolesarji nam bo ostalo še dolgo v hvaležnem spominu.

Vrtec Vavta vas

DRAGARSKI UPOKOJENCI RAZVILI PRAPOR

DRAGA - Čeprav konec poletja ni ravno čas društvenih zborov, so upokojenci iz dragarske doline tokrat pripravili izjemo s posebnim namenom, da razvijejo društveni prapor. V nedeljo, 19. septembra, so se zbrali v lepi dvorani gasilcev na Travi. Kljub temu da društvo nima veliko denarja in trenutno šteje le 117 članov, jim je prapor le uspelo kupiti. Nekaj so prispevali sponzorji in občina Loški Potok.

ODBOR ZA PRIHOD NOVEGA LETA

Minuli teden je župan občine Kočevje Janko Veber imenoval 11-članski odbor za pripravo praznovanja za silvestrovo in novo leto 2000. Po sedanjem predlogu naj bi prihod novega leta praznovali v središču mesta na mestni ploščadi. Organizatorji pričakujejo, da se bo v izvedbo te prireditve vključilo čim večje število prebivalcev, društev, obrtnikov in podjetij. V. D.

data temu občinskemu svetu naši skupen dogovor tako kot pri vseh letošnjih načrtih in do Lužarjev, občinske meje proti Blokam, asfaltirali še tri kilometre ceste. Tako bodo dokončno povezali dve pokrajini ter prispevali k ponovni oživitvi vasi na tem območju.

M. GLAVONJIČ

NOTRANJSKI RADIO SPRAŠUJE IN NAGRAJUJE

LOGATEC - Notranjski radio v tem tednu zastavlja naslednja vprašanja: Kako imenujemo rdečo sestavino za pico? (Nagrada: 2 pici); Napišite vsaj pet različnih vrst blaga! (Nagrada: lonček in pesmarica.) Odgovore pošljite do sobote, 2. oktobra, na naslov: NTR Logatec, p.p. 99, 1370 Logatec, za oddajo 99 minut za obeležje, 81 minut za grde, umazane, zle. Nagradjenca z dne 12. septembra: Jože Lipiš, Borovnica (časopis 99) in Franc Modrijan, Laze v Tuhinju. (Nagrada prodajalne obutve Fastcoop Rakec.)

STARŠI, POKLIČITE, ČE IMATE TEŽAVE!

NOVO MESTO - Starši, če imate težave z urejanjem družinskih odnosov oz. z vzgojo otrok in bi se o tem želeli pogovoriti, pokličite novomeško posvetovalnico za učence in starše. Poskušali vam bodo pomagati strokovnjaki posvetovalnice. Pokličite jih na tel.: 341 - 304, na voljo vam bodo od ponedeljka do petka, od 14. do 15. ure.

KAJ PIŠEJO DRUGI

Žrtve postajajo rablji

Če je jugoslovanska vojska udejanjala radikalno etnično čiščenje Kosova in je poglala po svetu 800.000 Albancev (da o mrtvih ne govorimo), se je po umiku jugoslovanske vojske sprožil obraten proces: masševalni Albanci so prepodili 160.000 Srbov (da o mrtvih ne govorimo). Mednarodne enote nemočno opazujejo, kako se etnično čiščenje zdaj dogaja na škodo Srbov. Utegne se zgoditi, da bo na koncu Kosovo res etnično "čisto" - v srednjeveški "zibelki srbstva" ne bo več nobenega Srba! Ni nikakršnega dvoma, da je sedanji položaj zakrivila predvsem represivna srbska oblast, vendar pa je treba v isti sapi priznati, da organizirane albanske vojske in politične sile posnemajo metode izključevanja, šovinizma in nasilja, ki so jih nad njimi uveljavljali srbski nacionalisti. Žrtve postajajo rablji. V tem trenutku sta Srbija in Jugoslavija na pragu kaotične in krave državljanske vojne, albanska družba na Kosovu pa se vzpostavlja na temeljih nacionalistične ekskluzivnosti in terorja večine nad manjšino, kar ji bo onemogočilo uvedbo demokratičnih mehanizmov... Vse skupaj je žalostno, žalostno, žalostno! (Sodobnost)

BORIS A. NOVAK

Z MERILNIH DNEVOV - Profesor Bojan Bajec in ravnatelj Poklicne in tehniške elektro šole inženir Boris Plut na servisno-merilnih dnevih mikrovalovnih radijskih postaj.

Radioamaterske novosti

V sodelovanju z radioamaterjem Brankom Zemljakom in Solškim centrom Novo mesto so v okviru projekta Odprta šola, ki ga vodi prof. Bojan Bajec, 11. in 12. septembra organizirali merilno-servisna dneva SSB mikrovalovnih postaj z mednarodno udeležbo. Namen te dejavnosti je, da doma narejene mikrovalovne radijske postaje amaterji usposobijo za prihodnja evropska tekmovanja.

Meritve in strokovno svetovanje je vodil profesor na ljubljanski Fakulteti za elektrotehniko dr. Matjaž Vidmar, ki je sicer vodilni evropski načrtovalec tovrstnih naprav. V njegovem moštvu sta bila tudi mag. Robert Vilhar in Darko Volk, ki sta poskrbela, da so v tem času na tehnično zelo zahtevnih radijskih frekvencah usposobili okrog 40 radijskih postaj.

Ravno v dneh pred servisno-merilnim dnevom je dr. Vidmar zaključil razvoj in konstrukcijo mikrovalovne radijske postaje na 24 GHz področju, s katero je bila vzpostavljena prva radioamaterska zveza na 24 GHz področju na Dolenjskem. Prve poskuse so na razdalji nekaj metrov opravili v delavnici elektro šole SC Novo mesto, potem pa še s Tiške gore do Gospodine na Gorjancih. V veselje konstruktorja in vseh sodelujočih je bila kakovost zveze celo boljša, kot so pričakovali.

Ravnatelj Poklicne in tehniške elektro šole inž. Boris Plut, ki je tudi radioamater, je poudaril, da je treba mlade za stroko navduševati tudi preko dejavnosti, kot je radioamaterstvo. Pohvalil je kakovost in udeležbo na seminarju, kajti merilnih dni so se udeležili tako dijaki kot profesorji šole.

Z. A.

S cepivom se zaščitimo pred gripo

V zdravstvenih domovih in zavodu se bo cepljenje začelo po 10. oktobru

Gripa (influenca) je kratkotrajna, toda težka virusna bolezen, pri kateri se lahko pojavijo resni zapleti ali celo smrt (1%). Ogrožene so zlasti starejše osebe, osebe s kroničnimi boleznimi, dojenčki in nosečnice. Za gripo lahko zbole vajo posamezne osebe, v jesensko-zimskem času pa se pogosto razvije v epidemije, občasno tudi kot pandemije. V času epidemij zbolijo 15-25% prebivalcev velikih mest, v zaključenih kolektivih pa do 40% vseh izpostavljenih okužbi. V Sloveniji se epidemija pojavi proti koncu novembra, na Dolenjskem pa je največja zboleznost januarja in februarja.

Epidemija se pojavi nenadoma, začetek označuje veliko število otrok z znaki vnetja dihal. Kmalu se poveča število odraslih bolnikov, napotenih v bolnišnico zaradi pljučnice in poslabšanja kroničnih bolezni. Poveča se število umrlih zaradi pljučnic. Epidemije postajajo vedno težje breme zaradi staranja prebivalstva in vse večjega števila ljudi z boleznimi, ki lahko privedejo do težke oblike bolezni ali celo smrti. Prav tako so gospodarski problem, saj je odsotnost z dela velika.

Virus gripe se prenaša s kužnimi kapljicami po zraku pa tudi z neposrednim in posrednim stikom, saj v posušeni sluzi preživi več ur. Tako je za gripo značilno naglo širjenje in velika zboleznost. Bolezenski znaki se pojavijo 1-3 dni po vstopu virusa v telo, in sicer kot visoka temperatura, mrzlica, bolečine v mišicah in sklepih, splošno slabo počutje, suh kašelj. Izločanje se pojavi v 3-7 dneh, kašelj pa lahko traja tudi več tednov. Pojavijo pa se lahko tudi zapleti: dolgotrajna vročina, vse hujši kašelj, razvije se lahko virusna ali sekundarna bakterijska pljučnica. Poleg tega pride do poslabšanja kroničnih bolezni, pojavi se lahko vnetje mišic, tudi srčne mišice ali osrčnika.

Zdravljenje gripe je simptomatsko, to pomeni, da je potrebno mi-

rovanje, veliko tekočine, za zbijanje vročine pa panadol, le pri odraslih tudi aspirin. Antibiotikov pri zdravljenju gripe ne uporabljamo, razen če se pojavijo sekundarni bakterijski zapleti, torej le, ko tako določi zdravnik.

Edina učinkovita zaščita pred gripo je cepljenje, ki ga moramo opraviti pred sezono, značilno za pojavljanje te bolezni. Cepivo vsebuje mrtve viruse gripe, ki jih za jesensko-zimsko sezono priporoča Svetovna zdravstvena organizacija. Zanesljiva zaščita se pojavi približno 10-14 dni po opravljenem cepljenju in traja največ 6 mesecev. Zato je potrebno cepljenje ponavljati vsako sezono. Širjenje povzročitelja in epidemije je preprečimo le s kolektivno zaščito, zato mora biti cepljenje množično in načrtovano.

Cepljenje je priporočljivo od šestega meseca starosti, razen za osebe, ki so preobčutljive za jajca. Te osebe lahko zaščitimo s posebnimi zdravili.

K UMETNINAM TONETA KRALJA

DOBREPOLJE - Turistično društvo Dobropolje vabi na ogled umetnin velikega dobropoljskega likovnika Toneta Kralja. Izlet bo v soboto, 9. oktobra, izletnike pa bo vodil magister Igor Kranjc, velik poznavalec umetnosti Toneta Kralja. Udeleženci si bodo ogledali cerkve na Premu pri Ilirski Bistrici, Slivju, Lokvah, Katarini (Italija), Tomaju in Avberju. Zaradi prehoda meja morajo imeti izletniki s seboj osebne izkaznice ali potno dovoljenje. Izlet skupaj s kosilom velja 2800 tolarjev.

TEČAJ ROLANJA ZA NAJMLAJŠE - Agencija za šport iz Novega mesta je za najmlajše otroke, ki obiskujejo vrtec, organizirala tečaj rolanja, kjer se otroci pod strokovnim vodstvom naučijo osnov rolanja, predvsem pa jih naučijo varne vožnje z rolerji. Prejšnji petek je tečaj zaključila prva skupina otrok, posnetek je z igrišča za Labodom, v naslednjih dveh tednih pa bo skupaj obiskalo tečaj okrog 160 otrok. Tečaj vodita Katja in Aleš iz rolaškega kluba Asa iz Naklega, ki je vsem, ki še nimajo rolarjev, posodil tudi opremo. (Foto: J. Dornič)

MOTORIST V TOVORNO VOZILO

DRAGOVANJA VAS - Ko je 22. septembra R. D. iz Zvirč s specialnim tovornim vozilom zapeljal na regionalno cesto Črnomelj-Vinica, je iz Črnomlja pripeljal 44-letni voznik kolesa z motorjem M. B. iz Tanče Gore in se zaletel v sprednja vrata tovornjaka. Voznik kolesa z motorjem je padel in se telesno poškodoval. Pomoč so mu nudili v novomeški bolnišnici.

TRČILA VOZNIK AVTA IN MOTORIST

NOVO MESTO - 25. septembra ob 21.30 je 18-letni R. S. iz Novega mesta vozil kolo z motorjem po Trdinovi ulici z Grma proti Glavnemu trgu. Ko je pripeljal v križišče s prednostno cesto, je zapeljal, ne da bi se prepričal, ali bo to lahko storil varno in trčil v osebni avto, s katerim je iz Zbaje vasi pripeljala 27-letna voznica J. O. iz Regrče vasi. R. S. in sopotnik sta padla po vozišču, oba pa so odpeljali v novomeško bolnišnico.

• Lepe ženske so ustvarjene za moške brez domišljije. (Veber)

Predvsem pa cepljenje priporočamo:

- osebam, starejšim od 60 let,
- osebam s kroničnimi boleznimi pljuč, srca, ledvic, presnove,
- nosečnicam v poznih mesecih nosečnosti in
- otrokom, ki se dlje časa zdravijo z aspirinom.

Cepljenje odložimo, če oseba prebolela akutno vročinsko bolezen. Odrasli prejmejo eno dozo,

• S cepljenjem bomo pričeli po 10. oktobru v zdravstvenih domovih in na Dolenjskem v Zavodu za zdravstveno varstvo Novo mesto. Cena cepljenja bo znašala 1.400 tolarjev, za osebe nad 60 let starosti in kronične bolnike pa 500 tolarjev, ker zanje ceno cepiva plača Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

otroci pa po dopolnjenih 6 mesecih starosti dve dozi cepiva v presledku enega meseca, če v preteklih letih niso bili cepljeni. Po cepljenju se redko pojavijo stranski učinki: bolečina na mestu vboda, povišana temperatura, slabo počutje, kar lahko traja 1-2 dni.

JASMINA PATKOVIČ COLARIČ, dr. med., spec. epidemiologije
Zavod za zdravstveno varstvo
Novo mesto

Premalo otrok in denarja

Upadanje števila otrok se čuti tudi v belokranjskih osnovnih šolah - Priprave na devetletko - Pomanjkanje denarja

BELA KRAJINA - V letošnjem šolskem letu se je v Sloveniji začelo poskusno uvajanje devetletke. Med izbranimi šolami sta tudi OŠ Belokranjskega odreda iz Semiča in OŠ Metlika. Ostale belokranjske šole pa so v skrbih, saj imajo že zdaj prostorsko stiskoe, kaj šele bo, ko bo v šolskem letu 2003/04 uvedena obvezna devetletka. Skrb pa jih tudi upad števila učencev. Ta je zlasti opazen v manjših šolah na vasi, saj že pet otrok manj pomeni velik delež. Na OŠ Komandanta Staneta v Dragatušu so ugotovili, da bo v šolskem letu 2005/06 na šoli le še 117 otrok, letos jih bo 154. Kot je povedala ravnateljica Slavica Badjuk, bo to najmanjše število učencev, kar obstaja šola, ki je v lanskem šolskem letu praznovala 140 let. Upad števila učencev so opazili tudi na OŠ Vinica, OŠ Podzemelj, na OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja in na OŠ Loka, prav tako iz Črnomlja. Z upadom otrok se na vseh šolah pojavlja nevarnost odpuščenja delavcev, če pa zaposlijo koga, je to le za določen čas.

Na semiški in metliški šoli še niso opazili bistvenih sprememb v številu učencev, v OŠ Stari trg ob Kolpi pa pričakujejo upad, ko bodo v prvi razred vstopile generacije, rojene v letih 1995 do 1997. Z manjšim številom učencev so povezane tudi finančne težave, saj je višina denarnih sredstev z ministrstva za šolstvo in šport vezana na število učencev. Na ta problem je opozoril ravnatelj viniške šole Jože Režek. Kot je dejal, je le majhen del šolskega denarja v resnici povezan s številom otrok, npr. brisače, toaletni papir, sicer pa je treba razrede ogrevati ne glede na to, koliko je v njih učencev, enako je z razsvetljavo in podobnim.

Z uvedbo devetletke je povezana prostorska stiska. Ta povzroča težave predvsem obema šolama v Črnomlju. V OŠ Loka bodo morali imeti tudi letos dva oddelka v srednji šoli v Črnomlju, trije oddelki se bodo vsak dan vozili v podružnico v Adlešičih in eden v Griblje, kar pomeni, da bodo imeli tudi popoldanski pouk. Problem bi lahko rešili z odprtjem prizidka ob šoli, kar pa so denarna sredstva izčrpana, bodo do konca leta 1999 končali le streho in zasteklili okna. Pouk v novih prostorih naj bi se začel 1. septembra 2000.

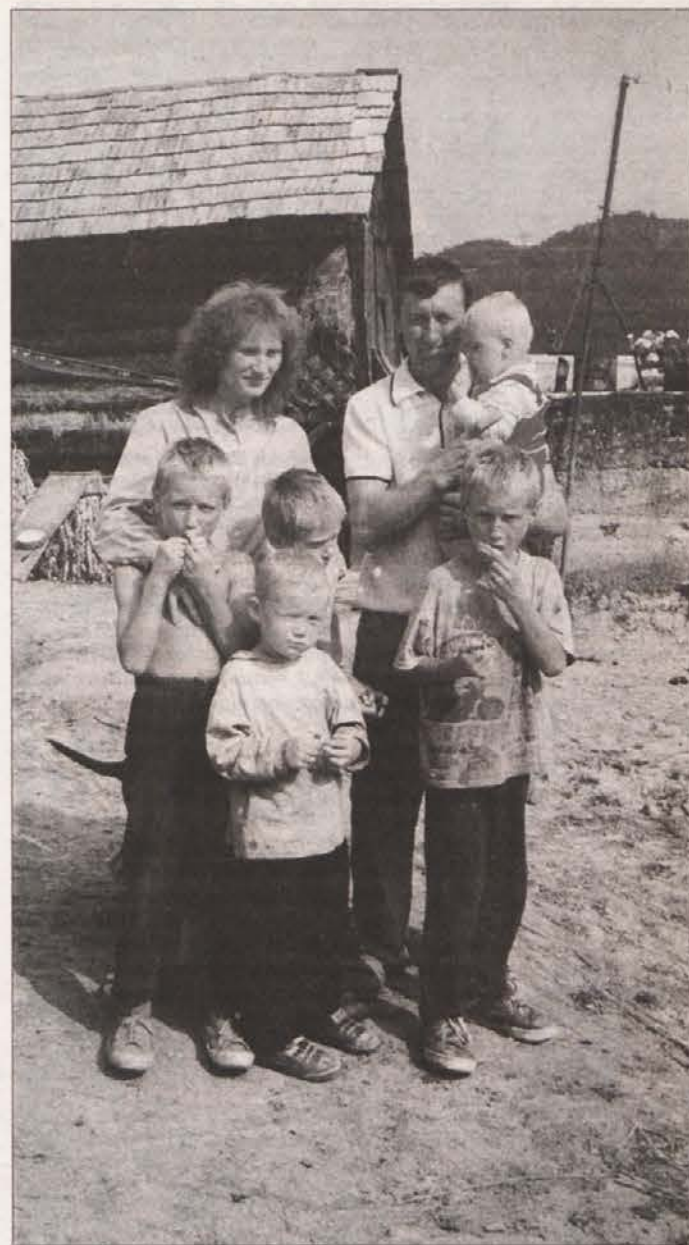
Nič boljše ni tudi na OŠ Mirana Jarca v Črnomlju. Kot je povedal ravnatelj Boris Mužar, bodo tudi letos prvi, tretji in četrti razredi namesto v matični šoli v dijaškem domu, ki je blizu šole. Tukaj so nekatere učilnice brez vode in brez ustrezne opreme, tla so lesena, zaradi neustrezne lege pa je tudi slaba svetloba. Poleg tega bodo morali imeti trije oddelki drugega razreda popoldanski pouk, saj zanje ni nikjer pro-

V SENCI OSVETLJENIH

Postaja bela vrana

Če bi bila Marjana Smrekar spet pred poklicno odločitvijo, bi se gotovo ponovno odločila za učiteljski poklic. Kdor pozna to skromno žensko, gotovo ve, da neizmerno ljubi otroke, zato se jim razdaja, kjer je to potrebno. V knjižnici osnovne šole Metlika, kjer je zaposlena, pri tabornikih ali v aktivnostih Društva prijateljev mladine. Ko se nihče ne javi, da bo šel na čelu otroške pustne povorke, stori to Marjana Smrekar. Je tudi edina učiteljica, ki se skupaj z našimletnimi otroki zavrti v kolu na ploščadi v novem poslovno-trgovskem centru. Vsem drugim je (verjetno) nerodno, Smrekarjeva pa ob tem celo uživa. Pa še tale drobnič: Marjana je ena redkih metliških prosvetnih delavcev, ki redno hodi na kulturne prireditve. Skupaj z možem Boštjanom. Se pa zaveda, da njene prosvetne poslanstva ni konec ob njih, ko šolski zvonec odzveni zadnjo uro pouka, ampak da mora biti človek zvest svojemu poklicu štiriindvajset ur na dan. Zavaljote te lastnosti je že na meji, da postane bela vrana med črnimi.

T. G.

IZ ŠKOTSKE ZA KODRIČEVE - Slovenski veleposlanik v Veliki Britaniji mag. Marjan Šetinc je konec letošnjega junija priredil sprejem na domu Ane Versum, rojene Blatnik v Brežicah, in njenega moža Aleca Versuma. Zakonca Versum sta pripravila srečlov, katerega izkupiček namenijo družini s petimi otroki na Premagovcih v občini Krško. Ob pomoči Andreja Kerina iz Broda pri Podbočju so družini Kodrič omogočili nakup 1170 modularnih opek za gradnjo novega doma. Družina Kodrič (na sliki) se zahvaljuje za prispevek in se veseli, da v težkih življenjskih razmerah v hriboviti vasi ob meji s Hrvaško ne ostaja sama. (Darko Iskra, Ljubljana)

NA ENI IZMED POSTAJ - Novomeški upokojeanci na nekdanji roški žagi.

Nepozaben izlet v neznano

Na Rogu pohvale vredna, poštena razlaga dogodkov

V Društvu upokojecev Novo mesto deluje med mnogimi tudi sekcija planinarjenja za vsakogar, tudi za tiste, ki ne morejo planinskih tur. Letos smo bili na Oljki, Uršlji gori, v obkolpski dolini in na Kozici, na Cerkljskem jezeru in Slivnici, nazadnje pa vsako sezono zaključimo z izletom v neznano, ki se ga še posebno veselimo.

Tudi sedaj smo izvedeli le za datum in uro odhoda (22.9. ob 6. uri), naročeno nam je bilo še, naj se primerno obujemo in vzamemo s seboj baterije. Le kod nas bo vodil naš zavzeti vodja Tovšak, smo ugibali. Nekam v podzemlje gotovo, a katera jama še ni razsvetljena? Veselo vznemirjeni kot kaki šolarji smo se polnoštevilno zbrali ob določenih uri. Kam bo zavil avtobus? Proti Dolenjskim Toplicam! Na Rog gremo, smo že vsi vedeli, ko smo se ustavili pred Lukovim domom.

Tam nas je že čakal strokovni voditelj Dolenjskega muzeja Jože Saje. V dvorani nam je najprej pokazal izredno lep film o Rogu in Bazi 20, potem nam je še sam razkazal ta pomembni spomenik iz NOB, kjer je bilo srce antifašističnega odpora slovenskega naroda. Pri restavraciji, kjer smo se okrepčali, smo se razdelili: skupina tridesetih se je z vodilcem odpravila peš skozi roške gozdove, ostali so se odpeljali z avtobusom. Srečali smo se spet v partizan-

ski bolnici Jelendol, se spet razšli, a vsi prišli do Podstenic in Žage na Rogu.

A baterije vendarle še nismo potrebovali. Kam nas še peljejo? Na grobišče po vojni pobitih domobrancev pod Krenom. Simbolno bi lahko prižgali luči tam, da bi razsvetlili temo in žalost, ki se je prikrala v nas, a je to storil naš voditelj. Pretreseni smo poslušali zdaj drugo, temno plat naše ne tako davne preteklosti. Tudi tu je bil g. Saje za vse nas objektivni in pošten razlagalec takratnih dogodkov. Ni niti sovraštva, odstiral nam je resnico in celo priporočil, katero knjigo (Rdeče in črno) naj vzamemo v roko, da bomo zvedeli še več resnice. Opozoril nas je pred politiki, ki samo nabirajo predvolilne točke in jim ni mar za resnično tragiko dogodkov. Tudi vam toplo priporočam: ko boste šli na Rog, ga poiščite in vzemite za vodiča!

Zdaj morajo priti na vrsto tudi baterije, smo spet ugibali. Avtobus se je ustavil pred vasio Željne, kjer nas je spet čakal voditelj. Ta nas je odpeljal po ravnici do Željnske jame, ki je najbrž nihče od nas še ni videl, čeprav je bila prvič omenjena že davnega 1748. leta. Dolga več kot kilometer nam je naravna, še nerazsvetljena nudila zelo zanimiv in za vse nas nepozaben svet podzemlja.

I. MESTNIK

Grajska pristava v Prečni ni več razvpiť diskač

Nastal je gostinski lokal, primeren za vse

Gostje prihajajo od vsepovsod in se ne morejo načuditi, da domačini ne znajo ceniti tega, kar imajo pred nosom. Res je, da ljudje še ne vedo, da je Grajska pristava po novem povsem preurejena in primerena tako za zaključene družbe ali pa samo za sproščen oddih ob kavi.

Novi lastnik Ljubljancan Andrej Kapla je lokal opremil po svojem okusu, že v mesecu dni bo restavracijski del razširil in bo v njem z galerijo vred prostora za 150 gostov. Kapla je sam gostinec in zagotavlja, da bodo kulinarične dobrote zadovoljile še tako zahtevne goste. Načrtov je še veliko, tako bo v neizkoriščenem delu pristave uredil sobe in gostom ponudil aktivne vikend ali počitniške pakete, popestrene z lovskim turizmom, s panoramskimi poleti nad Dolenjsko, kolesarjenjem, jahanjem, nabiranjem gob ali pozimi s smučanjem na Gačah.

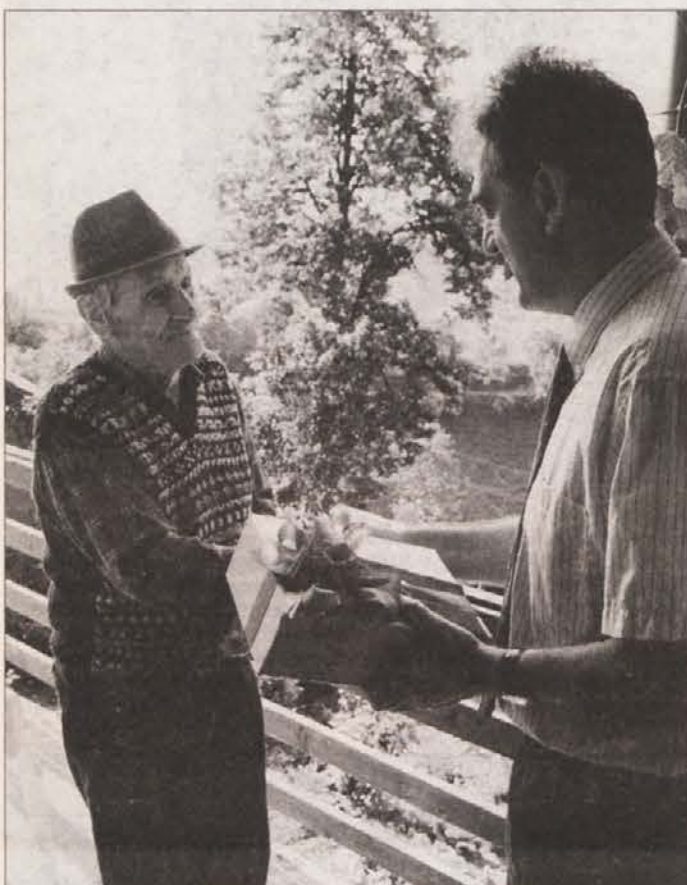
Prav danes se v Skydivers pubu, tak naslov nosi po novem, začnejo oktoberfest.

Andrej Kapla na sladolebnem vrtu. (Foto: Majda Luzar, EPS)

ZLATOPOROČENCA ŠTRUKELJ - Pretekli četrtek je preteklo 50 let skupne življenjske poti Dragice in Slavka Štruklja iz Sevnice. Dragica, otrok številne družine, ki je bila iz Krmelja izseljena v Sevnico, in Slavko, sin edinec iz Notranjske, ki ni nikoli pozabil svojih korenin, sta se znašla v Sevnici, kjer sta si tudi zgradila dom. Hčerki, Slavica in Zlata, ki sta ob zlati poroki staršev v poročni dvorani sevnškega gradu prevzeli vlogi prič, sta že v svojih rosnih letih prinesli v dom obilo veselja in sreče. Mati Dragica je po rojstvu prve hčerke ostala doma in skrbela za družino. Slavka pa je že kot mladeniča zaznamovalo sodelovanje v NOB; z borci NOV se Slavko pogosto srečuje še danes kot predsednik sevnške borčevske organizacije in obuja spomine na dolgoletno družbenopolitično delovanje. (Foto: P. Perc)

98 LET ANTONA GORENCA IZ KRIŽA - 11 let je minilo, odkar mu je komaj dva meseca po biseri poroki umrla življenjska družica, toda vitalni Anton Gorenc iz Križa pri Telčah, ki je 25. septembra praznoval 98. rojstni dan, prav nič ne kaže visoke starosti. Sevnški župan Kristijan Janc (na posnetku), ki mu je prišel voščiti za rojstni dan in mu izročil skromno darilo, mu je obljubil, da bo prihodnje leto, ko se bo Gorencova ata še bolj približal svoji stoletnici, še večje presenečenje. Hči Marija zelo lepo skrbi za očeta, ki še odlično sliši in vidi. Je še tako pri močeh, da je šel v Maribor ob beatifikaciji škofa Šlomška gledat in poslušat papeža. (Foto: P. P.)

Korejski Hyundai na Kamencah

Firma Eminent lani prodala okoli 200 Hyundaijevih avtomobilov - Temeljito prenovljeni coupe

DOL. KAMENCE - Prejšnji tork je Matjaž Žgavec, lastnik in direktor firme Eminent z Dol. Kamence, ki je pooblaščen prodajalec in serviser vozil Hyundai na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju, predstavil najnovejši avto te korejske firme - Hyundai coupe.

Podjetje Eminent deluje od leta 1992, leto kasneje pa so dobili uradno zastopstvo in servis za avtomobile največje korejske firme Hyundai. Takrat so odprli tudi poslovalnico v Krškem, leto kasneje pa še v Črnomlju. Od leta 1995 prodajajo tudi avtomobile japonske znamke Mitsubishi. Sedež firme je na Dol. Kamencah, kjer so od 1997 v novem objektu, zaposlenih pa je 10 ljudi.

Eminent prodaja blizu 11 odst. vseh v Sloveniji prodanih Hyundaijevih avtomobilov. Tako so lani

NOVI HYUNDAI COUPE - S predstavitev prenovljenega Hyundai coupeja v firmi Eminent na Dol. Kamencah. (Foto: A. B.)

SREČA V NESREČI V TREBNJEM

Avto priletel med goste Megličevih

Kakšno naključje! V podobni nesreči, kot se je pripetila v Trebnjem, je skoraj ob istem času v središču New Yorka življenje izgubil 62-letni slovenski poslovnež Ciril Tručelj, lastnik podjetja SCS Textiles iz New Yorka. Medtem ko je večerjal v eni od restavracij na Manhattanu, je iz še neznanih razlogov skozi veliko okno restavracije zapeljal mercedes. Pred seboj je podiral vse, goste, mize, stole, nakarje, zaustavil se je šele ob zadnji steni restavracije.

Pa se vrnimo v Trebnje. V četrtek okrog 21. ure zvečer je živžganje gum v obrtni coni iz smeri diskoteke Afrika naznanjalo, da se nekemu zelo mudi. Očividci so pozneje povedali, da je rdeč yugo pridivil že v bližini bencinskega servisa in obratovalnice Panjanovih po dveh kolesih. V tem slogu z enega na drugi pas vozišča je nadaljeval svoj rodeo in se za las izognil tabli pri servisnoprodajnem centru Vovkovih. V sosesčini pri gostilni Meglič pa je voznik dokončno izgubil oblast nad vozilom, zapeljal na zelenico, podrl okrasno drevo in dobesedno po zraku priletel na nadkrito teraso gostilne. Ponorelega yuga (in voznika) je zaustavil šele leseni podporni steber strehe terase. Srhliji prizor kot iz kakšnega akcijskega filma se je ponujal še pol ure po dogodku, ki bi se lahko končal hudo tragično, če bi bilo gostov na terasi več in če ne bi bili na četrtek večer prisotni gostje dovolj prisebni, da so pravočasno odskočili s sedežev in klopi vstran, če ne bi bilo tistega stebra, če...

Veliko teh čejev se je zastavljalo nam, še bolj pa po tej nesreči

šokiranim petim lovcom in upokojenemu birtu Antonu Megliču ter dvema Novomeščankama, ki sta še nekaj minut prej sedeli na pletenih stoli, zdaj strti pod avtom. Pod vtisom dogodka so bolj redkobesedni, saj težko dojamemo, kaj vse so doživeli. Voznik neregistriranega yuga, še ne 19-letni brezposelni Blaž Holcinger iz Celja, nam je ravnodušno pripovedoval: da so mu registrske tablice policisti pred kratkim odvzeli, da nima voznškega dovoljenja, da ima za sabo 17 ur vožnje... Kakšnih 14 dni se že potika po teh krajih, ima prijatelja v Trebnjem, sicer pa je praviloma

PREŽIVELA LOVCA IN BIRT - Ljubljanska lovca in upokojeni birt Anton Meglič, vsi še močno pod vtisom nesreče. Gostilničar upa, da zaradi tega dogodka ne bo imel manj gostov. (Foto: P. P.)

YUGO ŠOKIRAL GOSTE MEGLIČEVIH - Tole je ostalo od stolov, stebra terase gostilne Meglič, kamor je priletel avto brezposelnega Celjana. Razdejanje ni imelo tragičnih posledic.

NAŠLI NEEKSPLODIRANO BOMBO

MENIŠKA VAS - Potapljači so 19. septembra ob čiščenju struge reke Krke pri naselju Meniška vas, kjer se potok Radešica izliva v Krko, našli neeksplodirano bombo. Občan jo je odnesel na PO Dolenjske Toplice. Policisti so jo zavarovali, pirotehnik je poskrbel za uničenje.

PREDVSEM ROMUNI

25. septembra so policisti prijeli dva romunska državljana, ki sta dan prej zvečer v Rosalnicah preko Kolpe ilegalno prestopila državno mejo. Sodnik za prekrške jima je odredil denarno kazen v višini 20 tisoč dolarjev. Izven naselja Pogorčev so brežiški policisti 23. septembra prijeli dva romunska državljana in ju vrnila na Hrvaško. Ta dan so našli še dva Romuna na Smedniku, ki sta iz Hrvaške prišla ilegalno tako, da sta prestopila potok Breganico v bližini Slovenske vasi. Tudi njiju je doletela vrnitev na Hrvaško. Dan kasneje so brežiški policisti v gozdu ob hitri cesti H/1 ob naselju Čatež ob Savi prijeli bosanskega državljana, ki je ravno tako ilegalno prestopil državno mejo 25. septembra je državljani ZRJ v Slovenijo prišel kar preko lesenega mostička za gostilno Kalin na Obrežju. Pot je nadaljeval ob hitri cesti v smeri Čateža ob Savi, kjer so ga prijeli krški policisti.

Litijske novice

VLAK - Letošnji september sta mesto Litija in vsa občina živele v znamenju praznovanja 150-letnice izgradnje Južne železnice Celje - Ljubljana, prihoda prvega vlaka v Litijo in 55-letnice napada na železniški most preko reke Save v Pogoniku. Bilo je več prireditelj, Fondacija Villa Litta Litija in Pošta Slovenija pa sta izdali pisemski ovitek in poštni žig, ki se je uporabljal v teh dneh.

SPOMINSKA KNJIGA - V Matični knjižnici v Litiji je Martin Brilej predstavil svoje desetletno delo, spominsko knjigo 150 let železnice. V njej opisuje življenje v Litiji pred izgradnjo in po izgradnji železnice, ki je brodersko pristanišče ob Savi spremenila v industrijski kraj. Knjiga ima 110 črno-belih in barvnih fotografij.

RAZSTAVA - V litijskem kulturnem centru so odprli razstavo o "železni cesti" in dogodkih, ki so povezani z njo, avtorja Francija Lesjaka, dolgoletnega zbiratelja vsega, kar je povezano z železnico. Razstava je dopolnjena s 25 fotografijami Marjana Šušteršiča.

OSREDNJA PRIREDITEV - Na osrednji prireditvi 18. septembra

nevali, da si je Celjan pomagal s tem hladnim orožjem pri pretepih in preživljanju. Njegov oče, ki ga je gostilničar Tine Meglič po telefonu seznanil s sinovo nesrečo in škodo, ki jo je povzročil, je zavpil v slušalko: "Jaz za njim že ne bom nič plačeval. Kar v rit ga nasuvajte!"

PAVEL PERC

sta zbranim spregovorila župan Mirko Kaplja, ki je predlagal, da občinski praznik postane 16. september, ko je v Litijo prispel prvi vlak, ter general Lado Kocjan. V kulturnem programu so sodelovali: litijska zgodba na pihala, združeni pevski zbori s Poljske, iz Kresin in Vač ter recitatorji Ljubljanskega mestnega gledališča.

ZAKLJUČEK - Zaključna slovesnost je bila 25. septembra, ko so Litijani ob zvokih litijske godbe pričakali prihod muzejskega vlaka, s katerim se je iz Litije odpeljala delegacija na osrednjo proslavo v Ljubljano.

K. ŠUŠTERŠIČ

PRVA TRGATEV

METLIKA - Ta konec tedna je bil v Beli krajini za marsikoga prva letošnja trgatva. V metliški kleti KZ so v soboto odkupovali zgodnje sorte grozdja: portugalko, šentlavenko in gammay, odkupili so 62 ton. V nedeljo pa so odkupovali chardonnay in beli pinot. Količinsko je letina zgodnjih sort manjša kot lani, vendar je kakovost boljša. Konec tedna bodo v vinski kleti začeli odkupovati mešano belo grozdje.

MODNI KOTIČEK

Optični popravki (2.)

Visoka in suhljata postava (leptosom)

Biti visoka in vitka kot manekenka - lepe sanje! Toda visoka vitkost lahko v skrajnosti postane tudi prekljasta koščnost, kar pa ni preveč zaželeno. Takšno postavo bi bilo dobro malce optično znižati in zaobliti.

Izogibajmo se oprijeti, elastičnih ali cevastih oblačil, dolgih, navpičnih vstikov, zalikanih gub in razporkov. Primernejša so bogato nabrana, nagubana, voluminozna in slojevita oblačila, ki so lahko tudi zelo dolga. Z nalaganjem vedno krajših plasti se pojavijo prečne linije, ki telo skrajšajo in razširijo. Podoben učinek imajo tudi prečno postavljene detajli (žepi, poklopki, zadržke) ter dvoredno zapenjanje. Postavo optično znižajo tudi tričetrtinske hlače. Primernejši kot "V" so okrogli in ladijski vratni izrezi. Koščnost bodo ublažili mehkeje zaobljeni kroji.

Materiali naj bodo volneni, lasasti in krzneni, saj bodo dali telesu polnost in mehko. Prav tako so primerni dvoslojni materiali z nagubano površino in drugimi efekti. Izogibati pa se moramo gladkih, tankih in leskečih materialov, ki koščnost poudarjajo.

Pri barvah izbirajmo med svetlimi (pastelna, bela), ki telo optično razširijo. Koščnost in oglatost omehčajo mehki, organski (cvetlični, abstraktni) vzorci, ki so lahko zelo veliki. Med modnimi dodatki pa se na visokem telesu podajo velike, mehke torbe, široki pasovi, velik bogat nakit, nizki in širokokrajni klobuki.

Pri oblikovanju pričeke, las ni dobro česati navzgor. Pustimo jih, naj prosto padejo. Telo bodo optično znižale ravno prstrižene dolge in srednje dolge pačevske pričeke. Koščnost in suhljatos omehčajo bujno nakodrani lasje, ki silijo v širino. Z obutvijo pa bomo v visokih petah videti višje, v čisto nizkih pa okorno. Najbolj elegantno bo delovala obutev s srednjo peto.

JERCA LEGAN

KULTURNI CENTER JANEZA TRDINE

vabi k vpisu

GLASBENEGA ABONMAJA sezone 1999/2000

Abonma vključuje pet koncertov. Nastopili bodo:

7. oktobra 1999

KOMORNI GODALNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE

6. novembra 1999

SIMFONIČNI ORKESTER MARIBORSKE FILHARMONIJE

9. ali 11. decembra 1999

DEŠKI ZBOR ZBOROVŠKE ŠOLE M. I. GLINKA iz St. Peterburga

23. marca 2000

MIHAIL GANTVARG, violina, **IRINA RJUMINA**, klavir

19. aprila 2000

SIMFONIČNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE

Pridržujemo si pravico do spremembe programa.

Cena abonmaja pri plačilu v enem obroku ob vpisu je 8.000 tolarjev, pri plačilu v dveh obrokih pa 8.600 tolarjev (4.600 tolarjev ob vpisu, 4.000 tolarjev do konca koledarskega leta). Za študente, dijake in učence glasbene šole stane abonma 4.000 tolarjev. Vstopnica za posamezen koncert bo od 1.600 do 2.000 tolarjev.

VPISOVANJE ABONMAJA

Abonma lahko vpišete v tajništvo Kulturnega centra, Novi trg 5, Novo mesto.

UGODNOSTI ZA ABONENTE

Abonenti si z nakupom abonmajske vstopnice zagotovijo:

- nižjo ceno vstopnic kot v redni prodaji
- obvestilo o vseh koncertih v organizaciji Kulturnega centra približno teden dni pred prireditvijo, poleg tega pa še:
- brezplačno vstopnico za izvenabonmajske koncerte, razen za prednovoletnega ali
- brezplačno vstopnico za plesno predstavo v organizaciji Kulturnega centra.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridruzuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 30. IX.

SLOVENIJA 1

7.40 - 2.10 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Pod klobočkom
10.20 Zgodbe iz školjke
11.05 Življenje ptic, poljudnoznan. serija, 5/10
11.55 Zgodbe iz Avstralije, 3/9
12.30 Mojstrovine Slovenije
13.00 Poročila
13.40 Tedenski izbor
Portret
14.30 Zoom
16.00 Osmi dan
16.30 Slovenci po svetu
17.00 Tedi
17.30 Ročne ustvarjalnosti
18.00 Obzorik
18.10 Znanje je ključ
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Tednik
21.00 Leteči cirkus Montyja Pythona, angleška hum. serija
21.30 Turistična oddaja
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Neznani oder
23.20 Posn. predstave SSG Trst

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Ženska v belem, fr. nad.; 11.20 Ob cesti, nad.; 12.10 Svet poroča - 12.40 Euronews - 15.00 Tabaluga, ris. nan. - 15.45 Moški, ki je ljubil ženske, am. film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Dr. Quinnova, am. nan. - 19.00 Nikoli v dvoje brez tebe, fr. nad. - 19.30 Videoring - 20.00 Šport - 22.00 Poseben pogled, film - 0.35 Črni sneg, nad., 8/12

KANAL A

8.30 Srečni časi, nan. - 9.00 Maria Isabel, pon. - 9.30 Vse za ljubezen, pon. - 10.30 Uboga Maria, pon. - 11.00 Oprah show - 12.00 Adrenalina - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi teži, nan. - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboga Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Korak za korakom, nan. - 19.00 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Jane na begu, film - 21.40 V nemilosti, nad. - 22.40 Črni gad, nan. - 23.20 MacGyver, nan. - 0.10 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.45 Risanka - 18.15 Iz združenja LTV - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontakt - 20.05 Oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.25 Rezerviran čas

HTV 1

7.40 TV spored - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Obala sončnega zahoda (serija) - 13.25 Prebare (serija) - 14.15 Izobraževalni program - 15.15 Poslovni klub - 15.45 Risanka - 16.05 Živalske steze - 16.30 Mali veliki svet - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Azijski pop-topis (serija) - 18.35 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Odprto - 21.10 Kviz - 22.45 Opazovalnica - 22.20 Načrt za življenje (am. film) - 23.50 Španski vzdihljaji (sp. kom.)

HTV 2

15.35 TV koledar - 15.45 Poročila za gluhe in naglušne - 15.50 Policijska akademija (am. film) - 17.10 National Geographic - 18.05 Hugo, tv igra - 18.30 Naravnost fantastično (hum. serija) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.25 Popolna tujca (serija) - 20.50 Spoštovana obrt - 21.40 Obtoženi (serija) - 22.15 Obalna straža (serija)

PETEK, 1. X.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.20 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Ročne ustvarjalnosti
9.50 Tedi
10.50 Drama
12.05 Znanje je ključ
12.25 Zenit
13.00 Poročila
13.30 Banchieri Singers, 1. oddaja
16.00 Neznani oder
16.30 Mostovi
17.00 Rdeči grafit
18.00 Obzorik
18.10 Otroci sveta
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zrcalo tedna
20.15 Petka
21.30 Caroline v velemestu, am. nan., 12/25
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Polnočni klub
0.00 Kvartet poznav Slokar

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Dr. Quinnova, am. nan.; Gledališče: Krst pod Triglavom; 11.45 Alica v čudežni deželi - 12.35 Euronews - 14.10 Les Portraits Voles, fr. film - 15.40 Otok bojevnikov, dok. serija, 3/3 - 17.30 Po Sloveniji - 18.05

Popolna tujca, nan. - 18.30 Simpsonovi - 19.00 Nikoli v dvoje brez tebe, fr. nad. - 19.30 Videoring - 20.00 Tippij svet, fr. dok. oddaja - 21.00 Insomnia, norv. film - 22.35 Red in zakonitost, am. nan., 17/22 - 23.25 Izgnanstvo, nad., 3/7

KANAL A

8.30 Srečni časi, nan. - 9.00 Maria Isabel, pon. - 9.30 Vse za ljubezen, pon. - 10.30 Uboga Maria, pon. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi teži, nan. - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboga Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Korak za korakom, nan. - 19.00 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Mladoporočenci - 20.30 Zmenkarje - 21.00 Čarovnice, nan. - 22.00 Preblik, film - 0.00 MacGyver, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Najspot - 18.20 Kmetijski razgledi - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Adrenalin

SOBOTA, 2. X.

SLOVENIJA 1

7.05 - 1.45 Teletekst
8.00 Zgodbe iz školjke
8.30 Risana nan.
9.05 Pod klobočkom
9.55 Poslednji dinosaver, 13/27
10.25 Care Bears Nutcracker, kanad. film
11.30 Lassie, am. nan.
12.00 Tednik
13.00 Poročila
13.25 Tedenski izbor
Turistična oddaja
13.45 Priluhnimu tišini
14.15 Petka
15.30 Francoski film
17.00 Pomp
18.00 Obzorik
18.10 Na vrtu
18.35 Ozare
18.40 Obiskali smo...
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
19.55 Utrip
20.15 Športni kviz
21.50 Zgodbe iz Avstralije, 4/9
22.30 Poročila, šport
22.55 Sorodni duši, am. nan., 1/13
23.25 Sedeti na dveh stolih, ang. nad., 2/4
0.15 Glas v žicah, am. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.05 Tedenski izbor: Videoring; 9.30 Noro zaljubljena, 8/25 - 9.50 Učitelj, fr. nad., 14/18; 10.30 Jasno in glasno; 11.25 Obljubljena dežela, nan.; 12.35 Euronews - 16.30 Teniški magazin - 16.55 SP v SRG - 17.55 Rokomet - 19.30 Videoring - 20.00 Noro zaljubljena, nan. - 20.25 That's Life, am. film - 22.05 Cik cak - 22.35 Sobotna noč - 0.35 Sla, am. nan., 11/22

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, nan. - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Webster, nan. - 11.00 Izgubljena dežela, nan. - 11.30 Cooperjeva družina, nan. - 12.00 Zmenkarje - 12.30 Mladoporočenci, pon. - 13.00 Divji svet, nan. - 14.00 Zvezdni utrineki, film - 16.00 Nazaj v solo, am. film - 18.00 Adrenalina - 19.00 Drzni reševalci, nan. - 20.00 Medvedek Jack, film - 21.45 Luna, film - 0.10 Atlantis

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Videoboom 40 - 18.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz združenja LTV - 20.30 Za uho in oko - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Najspot

NEDELJA, 3. X.

SLOVENIJA 1

7.05 - 1.15 Teletekst
8.00 Živžav
Risanke
9.20 Telerime
9.25 Super stara mama, nan., 9/26
9.50 Ozare
9.55 Nedeljska maša
11.00 Nazaj v divjino, dok. serija, 3/5
11.30 Obzorje duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila
13.20 Pomagajmo si
13.50 Tedenski izbor
Športni kviz
15.15 Leteči cirkus Montyja Pythona, 20/45
15.45 Prvi in drugi
16.00 Potepanja
17.00 Po domače
18.00 Obzorik
18.10 Slovenski magazin
18.40 Mojstrovine Slovenije
19.10 Žrebanje lota
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zoom
21.35 Portret
22.30 Poročila, šport
22.50 Opera iz Belgije

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.05 Videoring - 9.30 Nevarni zaliv, am. nan. - 10.20 Davov svet, nan. - 10.45 Ljubezen in zakon, nan., 2/9 - 11.10 Zvezde Hollywooda - 11.40 Cik cak - 12.10 Pripravljeni - 12.40 Euronews - 14.00 Šport: SP

v malem maratonu; 14.55 Evrogol; 15.45 Motociklizem; 16.55 SP v SRG; 17.55 Rokomet - 19.30 Videoring - 20.00 V znamenju škorpiona, rus. nad. - 21.10 Življenje v številkah, 1/7 - 22.10 Šport v nedeljo - 22.55 Insomnia, norv. film

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, pon. - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Webster, nan. - 11.00 Izgubljena dežela, nan. - 11.30 Cooperjeva družina, nan. - 12.00 Skrita kamera - 12.30 Fashion TV, nan. - 13.00 Divji svet, nan. - 14.00 Neskončna zgodba 2, film - 15.50 Kik: Bojevniki davnine; Atlantis - 18.20 Lassie, film - 20.00 Beli očnjak 2, film - 21.50 Stilski izziv - 22.30 Zapusčina, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 20.30 Smo dobri gospodarji? - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 4. X.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.45 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.20 Tedenski izbor
Rdeči grafit
9.55 Afriške pravljice
10.05 Otroci sveta
10.55 Na vrtu
11.20 Obiskali smo...
11.50 Slovenski magazin
12.20 Utrip
12.30 Zrcalo tedna
12.45 Prvi in drugi
13.00 Poročila
13.15 Tedenski izbor
Care Bears Nutcracker, kan. film
14.50 Pomagajmo si
15.20 Polnočni klub
16.30 Dober dan, Koroska
17.00 Radovedni Taček
17.15 Super stara mama, ang. nan.
18.00 Obzorik
18.10 Recept za zdravo življenje
19.00 Risanka
19.10 Žrebanje 3 x 3 plus 6
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Gozdarska hiša Falkenau, nem. nan., 17/26
21.00 Lipicanci
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.45 Kontrapunkt

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Sobotna noč; 12.00 Popolna tujca, nan.; 12.25 Simpsonovi; 12.50 Tippij svet, dok. oddaja - 13.55 Kolesarstvo - 17.00 Pripravljeni - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Snežna reka, nan. - 19.00 Štافتa mladosti - 20.00 Gospodarska panorama - 21.00 Studio City - 22.30 Noč z Dickom, nan. - 22.55 Brane Rončel izza odra

KANAL A

8.30 Srečni časi, nan. - 9.00 Maria Isabel, nad. - 9.30 Vse za ljubezen, pon. - 10.30 Uboga Maria, pon. - 11.00 Oprah show - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 MacGyver, nan. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi teži - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboga Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Stilski izziv - 19.00 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira - 20.00 Izvirni strah, film - 22.15 Zvezdna vrata, nad. - 23.10 Črni gad, nan. - 23.50 MacGyver, nan. - 0.50 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek prireditve - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Klasika avtomobilizma - 20.25 Šport - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Brez šminke

TOREK, 5. X.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.35 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Radovedni Taček
9.45 Wayneve dogodivščine, nan., 18/26
10.25 Recept za zdravo življenje
11.15 Potepanja
12.10 Gozdarska hiša Falkenau, nan., 18/26

NAGRADE V NOVO MESTO, SEMIČ IN ŠENTJERNEJ

Žreb je izmed reševalcev 37. nagradne križanke izbral Ano Bilbijo iz Novega mesta, Jona Jakša iz Semiča in Anico Selak iz Šentjerneja. Bilbiji je pripadla denarna nagrada, Jakša in Selakova pa bosta za nagrado prejela knjigo. Nagradjencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 11. oktobra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 39". Ovojnico brez poštna znamke lahko oddate v nabiralnik pri vstopu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 37. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 37. nagradne križanke se brano, v vodoravnih vrsticah, glasi: SKADER, KAMERA, AVALON, GITA, TA, ODPOR, TAPIR, BORROMINI, OMEJ, ENAKIT, REVA, KALOTA, NENCI, IVAR, HERCEN, ZILA, AKTIVA, ATTIS.

13.00 Poročila
13.15 Vremenska panorama
13.40 Tedenski izbor
Lipicanci
15.30 Kontrapunkt

16.40 Duhovni utrip
17.00 Zlatko Zakladko
17.15 Azil, norv. nad., 14/14
18.00 Obzorik
18.10 Velike knjige, am. dok. serija, 3/8
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Klan, tv nad. 1/11
21.00 Pro et contra
22.00 Odmevi, šport
22.50 Potoanje v Reims, dok. film
23.20 Najlepsi dan v življenju, drama

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Snežna reka, nan.; 11.20 Gospodarska panorama; 12.15 Studio City; 13.45 Štافتa mladosti - 14.40 Euronews - 16.00 Ko sem bil majhen, film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Veter v hrbet, kan. nad., 1/26 - 19.00 Lingo - 19.30 Videoring - 20.00 Šport - 21.00 Pravi bionski človek, am. oddaja - 22.00 Thin Blue Line, am. film - 23.35 Svet poroča

KANAL A

8.30 Srečni časi, nan. - 9.00 Maria Isabel, pon. - 9.30 Vse za ljubezen, pon. - 10.30 Uboga Maria, pon. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi teži, nan. - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboga Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Nora hiša, nan. - 19.00 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Adrenalina - 21.00 Vohun, ki me je ljubil, film - 23.10 Črni gad, nan. - 23.50 MacGyver, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.30 Risanka - 18.15 Šport - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Okana, film - 21.30 Novice - 21.45 Brez šminke

SREDA, 6. X.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.45 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenski izbor
Zlatko Zakladko
9.45 Azil, norv. nad., 14/14
10.20 Velike knjige, serija, 3/8
11.10 Pro et contra
12.00 Klan, tv nad., 1/11
13.00 Poročila
13.45 Tedenski izbor
Obzorje duha
14.15 Ljudje in zemlja
15.05 Potovanje v Reims, dok. film
15.35 Pomp
16.30 Mostovi
17.00 Male sive celice
18.00 Obzorik
18.10 Knjižni kviz
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Sedmi pečat, film
22.05 Odmevi, kultura, šport
23.00 Osmi dan
23.30 Vojne simfonije

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Videoring - 10.30 Veter v hrbet, kan. nad., 1/26 - 11.15 Pravi bionski človek, am. oddaja - 12.10 Šport - 13.05 Euronews - 15.40 Wrong is Right, am. film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Ženska v belem, fr.

nad., 5/12 - 19.00 Nikoli v dvoje brez tebe, fr. nad., 11/60 - 19.30 Videoring - 20.00 Eros Ramazzotti s prijatelji - 22.05 Wrong is Right, am. film - 0.00 Kolesarstvo

KANAL A

8.30 Srečni časi, nan. - 9.00 Maria Isabel, pon. - 9.30 Vse za ljubezen, pon. - 10.30 Uboga Maria, pon. - 11.00 Oprah show - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi teži, nan. - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboga Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Nora hiša - 19.00 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Film po izbiri gledalcev - 21.50 Plen, nan. - 22.45 Črni gad, nan. - 23.20 MacGyver, nan. - 0.20 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Okana, pon. filma - 18.25 Smo dobri gospodarji? - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Adrenalina - 20.30 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.30 Oddaja o hrani

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

DOLENJSKI LIST

DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Ivanki Gosenci, Podgrad 29 a pri Novem mestu. Nagradjenki čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsako nedeljo ob 17. uri (ponovitev pa je ob torkih o polnoči), je ta teden takšna:

- (1) Gozdna pravljica - Mladi Dolenjci
- (2) Cviček - ansambel Franca Potočarja
- (3) Stara hiša - ansambel Štirje kovači
- (4) Za tvoj najlepši dan - ansambel Franca Flereta
- (5) Če se bom ženil - ansambel Jasmin
- (6) Jernejevo - Trio Francič
- (7) Odpri mi, ljubica - ansambel Grm
- (8) Gremo na vino - ansambel Tonija Verderberja
- (9) Rada bi se plesala - ansambel Petra Finka
- (10) Pod platneno streho - ansambel Rosa

Predlog: Srečna mladost - Trio Najstniki

KUPON ŠT. 39

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

NAGRADNA KRIŽANKA 39

DOLENJSKI LIST	VINSKA TRTA	INE ITALJANSKE PEVKE	UGANDSKI	KAŽIPOT.	PRITOK	NAVJEČJA	GLASILO
DOLENJSKI LIST	TRTA	PEVKE	PEVKE	KAŽIPOT.	BALHAŠKEGA	JUŽNO-AMERIŠKA	ITALJANSKIH
TROPIČNA		PAVONE	APOLLO		JEZERA	UJEDA	SOCIALISTOV
MALARIJA							
LOVLJENJE							
RIB							
STOTI							
DEL							
KDOR	ETIOPSKI					DANIEL	
LOGIČNO	PLEŠANSKI					NUJOMA	
MIŠLI	NASLOV					NAUK O	
	ZOŽITEV					RAVNOTEŽJU	
	ZIL					SE (MEH.)	
AVTOR:	KDOR	SLOVENSKA					
JOŽE	IGRA	LIUDSKA					
UDIR	NA GOSLI	STRANKA					
		GORSKA VILA					
NAGOTA							
NASTANEK							
GORA IN							
GOROVJI							
STUDUSKI							
TEČAJ							
NAŠE							
MESTO							
V DOLINI							
SAVINJE							
AMER.							
HUMORIST.							
PISATELJ							
VODNA							
ZIVAL							
DEL							
PISALNEGA							
STROJA							
ŽIVAHNO							
STRAŠNO							
(V GLASBI)							

IZKORISTITE NOVE PRILOŽNOSTI IN IZZIVE - Z SKB BANKO

Zakonske novosti in reforma plačilnega prometa so v marsičem posegle v finančno poslovanje podjetij. V SKB banki smo te spremembe pospremili s pripravo celovite ponudbe za podjetja. S pomočjo najsodobnejše tehnološke podpore se z izbranimi pilotskimi podjetji pripravljamo na vodenje računov podjetij, odpiramo transakcijske račune v tuji valuti, posredujemo pri nakupu tujih vrednostnih papirjev in smo pripravljeni, da 1. januarja 2000 komitentom ponudimo elektronsko opravljanje plačilnega prometa prek Poslovnega SKB NET-a.

Prvi korak je transakcijski račun

Prvi korak, ki je kot posledica novega deviznega zakona potreben za finančno poslovanje podjetij, je odprtje transakcijskega računa v tujih valutah. Ta vam omogoča: nakup in prodajo deviz, konverzijo med tujimi valutami, vezavo deviznih sredstev za različna obdobja, prenos deviznih sredstev, poravnava obveznosti pri naši banki, dvig in polog tuje gotovine ter nakup in prodajo tujih vrednostnih papirjev.

Transakcijski račun v SKB banki odprete s sklenitvijo pogodbe o odprtju transakcijskega računa v tujih valutah. Seveda bomo v prihodnje na vašo željo preko transakcijskega računa opravljali tudi tolarско poslovanje. Podjetja boste namreč s pomočjo transakcijskega računa SKB banke plačilni promet s tujimi in domačimi poslovnimi partnerji izvajali preko enega računa.

Z njim do tujih vrednostnih papirjev

Transakcijski račun v tuji valuti je med drugim osnova za izkoriščanje možnosti, ki se ponujajo z zakonom o deviznem poslovanju - za nakup in prodajo tujih vrednostnih papirjev. SKB banka vam lahko pomaga s svojimi dosedanjimi izkušnjami na tujih kapitalskih trgih, vzpostavljeno mrežo povezav s tujimi borznoposredniškimi družbami in znanjem, ki ga je doslej pridobila z opravljanjem skrbniških storitev za tuje investitorje. Za vaš portfelj vrednostnih papirjev bo v SKB banki skrbel strokovnjak s področja upravljanja vrednostnih papirjev - **skrbnik**. Ta bo opravljal vse transakcije ter izplačala dividend in obresti preko skrbniškega računa, vas redno obveščal o skupščinah, posredoval navodila za glasovanje in zagotovil pomoč tudi pri davčnih vprašanjih.

Hitreje po elektronskih poteh

In ker našim komitentom v konkurenčnem poslovnem svetu veliko pomenijo hitrost, varnost in ažurnost, vam bomo zagotovili tudi to. **Poslovni SKB NET** bo vsem, ki boste v SKB banki odprli transakcijski račun, omogočal najmodernejše elektronske storitve: **pregled stanja na transakcijskem računu, izpis prometa za poljubno obdobje, pregled prilivov in odlivov ter prenos na računalnik v obliki zbirke podatkov**. Pa ne pozabimo na 24-urno dostopnost, takojšnjo obdelavo transakcij ter varnost in preglednost finančnega poslovanja.

Več o novostih v naši ponudbi za podjetja lahko izveste na brezplačni telefonski številki **Zelenega telefona 080 15 15**, na naših spletnih straneh **www.skb.si** ali v najbližji **poslovalnici SKB banke**. Pa le pogumno nad nove izzive. Mi smo pripravljeni in vas pričakujemo.

SKB BANKA D.D.

Za Danes. In za Jutri.

Trgovina PALMA

Rozmanova 5, Novo mesto
tel. 068/322-504

CICIBAN	- čevlji	Mokasin ženski	4.999 SIT
	- copati	Mokasin moški	4.999 SIT
Otroški natikači	od 1.700 SIT	Elena ženski čevlji	9.990 SIT
Zimski natikači		Be Wild tenisne	
Comfort	1.700 SIT	Velika izbira tenis za otroke in	
Fly Flot	2.500 SIT	odrasle.	
Bolds tekstil - usnje	2.300 SIT	Medvedki 36-41	2.999 SIT
Pregibni cokli	4.500 SIT	42-45	3.250 SIT

Obiščite trgovino PALMO!

LOZAR Z "VAJENCI" - Minuli petek so v Špeličevi hiši v Črnomlju odprli razstavo del mladih likovnikov, ki so poleti pod vodstvom akademskega slikarja Roberta Lozara en teden ustvarjali v likovni delavnici. Če za nekaj del velja, da so še tipično otroške, bi nekatere slike prav lahko prisodili čopiču pravega slikarja. Ob otvoritvi je Robert Lozar za svoje "vajence" dejal, da morda ne bodo postali pravi slikarji, a se jim s to delavnico bolj na široko odpirajo vrata v svet likovne umetnosti. (Foto: I. V.)

NISSAN

MICRA

① **ALMERA 1,4 GX**, s štirimi vrati
Klimatska naprava, servo volan,
el. odpiranje prednjih stekel,
daljinsko centralno zaklepanje,
dve zračni blazini,...

2.315.400 sit

② **MICRA 1,0 L**, s tremi vrati
Dve zračni blazini,...

1.417.800 sit

Pooblaščen zastopnik za Slovenijo:
NISSAN ADRIA d.o.o., Slovenska 54, Ljubljana,
telefon: 061/17 10 840, <http://www.nissan-adria.si>

Pooblaščen trgovci in serviserji v Sloveniji:
• **AVTONISS**, Ljubljana, telefon: 061/ 15 97 331
• **AVTOTRUNK**, Ljubljana Ježica, telefon: 061/ 16 83 899
• **AVTOSERVIS PIŽEM**, Domžale, telefon: 061/ 16 27 100

• **NISSAN SERVIS KRULC**, Moravče, telefon: 061/ 731 143
• **AVTOHIŠA FERK**, Maribor, telefon: 062/ 224 478
• **NISSAN HVALEC**, Ptuj, telefon: 062/ 783 849
• **MG d.o.o.**, Muta, telefon: 0602/ 61 760
• **PANADRIA Celje**, Celje, telefon: 063/ 425 43 71
• **AVTO KUK**, Slovenske Konjice, telefon: 063/ 753 984
• **AVTOHIŠA KOS**, Polzela, telefon: 063/ 702 230
• **AVTOSERVIS LIPNIK**, Velenje, telefon: 063/ 893 549

• **AVTO MOČNIK**, Kranj, telefon: 064/ 242 277
• **AVTOSERVIS GORICA**, Nova Gorica, tel.: 065/ 13 55 721
• **AVTOMEHANIKA FABJAN**, Branik, telefon: 065/ 57 012
• **MBR COMPANY d.o.o.**, Portorož, telefon: 065/ 770 669
• **AVTOMEHANIKA VIDRIH**, Otočec, telefon: 068/ 75 180
• **AVTOMEHANIKA ZIERER**, Sevnica, telefon: 0608/ 40 389
• **AVGUŠTIN AVTOCENTER**, Leskovec Krško, 0608/ 22 669
• **AVTOHIŠA MURSKA SOBOTA**, telefon: 069/ 32 209

JP KOMUNALA Novo mesto, d.o.o.
Rozmanova cesta 2
8000 Novo mesto

JAVNI RAZPIS

za prodajo nepremičnine z zbiranjem ponudb

1. Zemljišče v zgodovinskem jedru Novega mesta s parc.št. 1505: poslovna stavba 205 m², gospodarsko poslopje 37 m², dvorišče 56 m²; parc. št. 1506: dvorišče 161 m² in parc. št. 1507: stanovanjska stavba 258 m², dvorišče 40 m². Vse tri parcele so k.o. Novo mesto in so vpisane pri vložni št. 1210, po izhodiščni ceni 139.000.000 SIT. Selitev iz prej navedenih objektov je predvidena v aprilu 2000.
2. Ponudba naj vsebuje: ponujeno ceno, plačilne pogoje, potrdilo o vplačilu varščine.
3. Pri razpisu za zbiranje ponudb lahko sodelujejo vse pravne ali fizične osebe s sedežem v Sloveniji. Pravne osebe morajo predložiti izpisek iz sodnega registra v Sloveniji, fizične pa potrdilo o državljanstvu.
4. Objekt je možno kupiti tudi po delih, s tem, da se sklene najprej predpogodba. Glavna kupoprodajna pogodba se bo sklenila, ko bo prodan celoten objekt.
5. Nepremičnina je naprodaj po načelu videno-kupljeno.
6. Vsak ponudnik mora pred iztekom roka za oddajo ponudb plačati varščino v višini 10% izhodiščne cene na žiro račun JP Komunala Novo mesto, d.o.o., 52100-601-11459 pri Agenciji za plačilni promet Novo mesto, ki bo izbranemu ponudniku vračunana v kupnino, po podpisu glavne kupoprodajne pogodbe, drugim pa brez obresti vrnjena v 8 dneh po končanem zbiranju ponudb oz. podpisu glavne kupoprodajne pogodbe.
7. Ponudniki bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po končanem zbiranju ponudb.
8. Izbrani ponudnik mora predpogodbo o nakupu skleniti v 15 dneh po prejemu obvestila o izbiri in plačati kupnino najkasneje v 8 dneh po sklenitvi glavne kupoprodajne pogodbe. Če izbrani ponudnik ne sklene predpogodbe ali ne plača v celoti kupnine v roku, določenem za sklenitev pogodbe oziroma v roku, določenem za plačilo kupnine, šteje, da je odstopil od nakupa in se pogodba razveljavi, plačana varščina pa se mu ne vrne.
9. Predložitev ponudb:
- Pisne ponudbe z zahtevanimi dokazili je potrebno predložiti do petka 29.10.1999 do 12. ure, na naslov: JP Komunala Novo mesto, d.o.o., Sektor razvoja in investicij, Muzejska ulica 5, 8000 Novo mesto.
- Ponudba mora biti oddana v zaprti kuverti z oznako: **NE ODPIRAJ - PONUDBA ZA NAKUP ZEMLJIŠČA Z NEPREMIČNINAMI NA ROZMANOVI CESTI 2.**
- Naslov pošiljatelja mora biti označen na hrbtni strani kuverte. Če ponudnik pošlje ponudbo po pošti, se šteje za pravočasno predloženo ponudbo, ponudba ki je bila prodajalcu dostavljena v roku, ki je določen v javnem razpisu.
10. Davek na dodano vrednost oziroma na promet nepremičnin in stroške v zvezi s prenosom lastništva ter druge dajatve plača kupec.
11. Vse informacije v zvezi s prodajo in ogledom dobijo morebitni ponudniki pri ga. Andreji Gorše, telefon: 068/324-201.

ZAHVALA

Ob smrti naše tete

ANE DERGANC

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče, vaščanom za podarjene maše, Mirku Župančiču za izrečene poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljen obred ter pogrebni službi Oklešen. Hvala vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

V SPOMIN

Kdor živi v spominu drugih,
ni mrtev, je samo oddaljen.
Mrtev je tisti, ki ga pozablja.

Minilo je leto dni od smrti sestre in tete

KAROLINE ŠTIGELJ
roj. Runovec

iz Okroglice

Za njo žalujemo: sestra Anica Vintar z družino in vsi, ki ste jo poznali in ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena zahvala.

Ljubljana-Črnuče, Okroglice, Razbor, dne 21.9.1999

- Vseeno je bolje biti oženjen kot mrtev. (Molière)
- Šele vnuki so tisti otroci, ki smo jih približno sposobni razumeti. (Kästner)
- Prvo polovico življenja nam pokvarijo naši starši, drugo pa naši otroci. (Darrow)
- Plemenit človek je tisti, ki se prvi zahvali in zadnji pritoži. (Srbski pregovor)
- Pridna mravlja ne utegne biti žalostna. (Angleški pregovor)

Milan Gabrič

V 75. letu je v Sevnici po daljši bolezni umrl Milan Gabrič, dolgoletni občinski upravni delavec in sekretar sevniske Komunale. Rojen je bil 16. 8. 1924 v revni kmečki družini v Vranju pri Sevnici. Moral je že kot otrok poprijeti

za številna, tudi težka kmečka opravila. Med 2. svetovno vojno so ga Nemci leta 1943 prisilno mobilizirali v nemško vojsko. Ko je novembra 1944 prišel na dopust domov, je poiskal stik s sodelavci NOB in se že 2. decembra vključil v Kozjanski odred. Pri partizanih je v tej enoti ostal do 15. maja 1945. Bil je priljubljen med soborci, ki so mu zaupali, zato je kmalu postal vodnik voda. Ni bil le dober tovariš, temveč tudi pogumen borec, zato je prejel medaljo hrabrosti.

Po osvoboditvi so ga dodelili k enoti Narodne zaščite v Sevnici. Leta 1947 je postal tajnik krajevnega ljudskega odbora (KLO) Zabukovje, po njegovi ukinitvi pa je postal šef krajevnega urada v Zabukovju nad Sevnico. Ker je vedno rad pomagal ljudem, jim znal prisluhniti v stiskah, je leta 1955 dobil službo na odseku za borce in vojaške vojne invalide na sevnški občini. Leta 1966 je šel v Ljubljano na višjo upravno šolo in se dve leti pozneje za krajši čas vrnil na občino na poprejšnje delovno mesto. Potem je do upokojitve delal kot sekretar nekdanjega Komunalnega stanovanjskega podjetja, sedanje Komunale.

Svoje delo je vedno opravljal vestno in predano. Njegov posluh za sočloveka, tudi za ljudi iz t.i. obrobja, pa je v polni meri prišel do izraza pri njegovem človekoljubnem delu v Rdečem križu. Leta 1986 je postal tudi predsednik občinske, sedaj območne organizacije Rdečega križa. Za zavzeto delo v dveh mandatih je dobil številne pohvale od republiške organizacije RKS. Bil je tudi večkratni krvodajalec. P. P.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

mobitel: 0609/625-585

0609/615-239

delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.

Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

Vse do zadnjega si upal,
da bolezen boš ugnal,
a poše so ti moči
in zaprl trudne si oči.

V 54. letu starosti nas je nepričakovano in brez slovesa zapustil naš dragi oče, dedi, brat, tast in stric

ANTON GAZVODA

iz Vel. Brusnic 37

Poslovil si se v začetku jeseni in za seboj pustil praznino v širokem krogu ljudi, ki smo te poznali in imeli radi. Zato bi se radi zahvalili vsem, ki ste na kakršenkoli način pomagali v dnevih žalosti in bolečega slovesa. Iskrena hvala sorodnikom in vaščanom, ki so z nami prvi delili trpko spoznanje ob njegovem odhodu. Zahvalo smo dolžni Interni bolnici Novo mesto, dr. Stariču, dr. Balažiču ter celotnemu osebju. Zahvaljujemo se govornikom, gasilcem GD Brusnice, gospodu župniku za lepo opravljen obred in za sveto mašo, pevcem za zapete žalostinke, izvajalcu Tišine in pogrebnim storitvam Oklešen za organizacijo pogreba. Vsem in vsakemu posebej, ki ste nam pomagali, se poklonili njegovemu spominu in mu izkazali spoštovanje, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: hčerka Vanja z družino, sin Srečko, Sonja, sestre Joži, Mici, Martina, brat Franc z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega atika,
življenjskega sopotnika, sina, brata,
strica in svaka

JOŽETA GROZINA

s Senuš

se zahvaljujemo vsem, ki ste darovali cvetje, sveče in nam kakorkoli pomagali ter ga na njegovi zadnji poti pospremili v tako velikem številu. Posebna hvala kolektivoma Transport Krško in Mercator-nakupovalni center Krško za denarno pomoč, Gasilskemu društvu Senuše, govornikom za izrečene poslovilne besede, gospodu župniku z Rake za opravljen obred in gospodu Žičkarju za organizacijo pogreba.

Žalujoči: vsi njegovi

• Kdor svojega življenja ne ceni,
ga ni vreden. (Vinci)

V SPOMIN

29. septembra je minilo žalostno leto,
odkar med nami ni več

ROBERTA GAČNIKA

iz Dola 7 pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih dneh stali ob strani. Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu, pokojnemu prinašate sveče, cvetje in postojite ob njegovem preranem grobu.

Žalujoči: mama, oče, brat

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi ata, stari ata in
pradedek

LUDVIK BARBO

Češence 34, Mirna Peč

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom, znancem in vsem, ki ste nam pisno in ustno izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter za svete maše. Zahvala osebju Internemu oddelku Novo mesto, PGD Mirna Peč, Jablan, Hmeljčič ter g. Miranu Krevsu za preudarne poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala podjetjem Vito Brežice, d.d., Zdravilišče Šmarješke Toplice, SZ VV Novo mesto in LD Mirna Peč. Najlepša hvala gospodu župniku za tople besede in lepo opravljen obred, pevcem iz Šentjerneja, za zaigrano Tišino ter pogrebni službi Novak. Vsem, ki ste sočustvovali z nami in ata pospremili v tako velikem številu k zadnjemu počitku, iskrena hvala.

Vsi, ki smo ga imeli radi

Sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prezgodaj, po kratki in zahrtni bolezni, zapustil naš sodelavec

SLAVKO KERIN

delovodja kamnoloma

Od njega smo se poslovili v nedeljo. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO, d.d.

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje -
tvoje je bilo življenje.
Bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala,
a v srcih naših boš ostala.

V 76. letu nas je za vedno zapustila draga žena, mama, tašča, stara mama in prababica

ANA MEDVED

s Sinjega Vrha 7

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in dobrim sosedom, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvala dr. Bostiču in patronažni sestri za pomoč. Hvala Katici za ganljive besede slovesa pred domačo hišo. Posebna zahvala pastoru in pevcem iz Hrvaške za besede tolažbe in upanja ter lepe pesmi. Hvala tudi pogrebni službi Hiti za organizacijo pogreba. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Jože, hčerka Marija z možem, vnuka Ivan ter Matija z družino

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

V 67. letu nas je po hudi in težki bolezni za vedno zapustil naš dragi ate, stari ate, brat in stric

JOŽEF POČERVINA

Birčna vas 34

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in bližnjim sosedom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in denarne prispevke ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvala Onkološkemu oddelku Ljubljana, g. župniku iz Šmihela, pevskemu zboru Ruperčvrh, pogrebni službi Oklešen in Komunali ter Domu starejših občanov za skrb in nego. Posebna zahvala LD Padež in registrom ter g. Branetu Becu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala Krki, tovarni zdravil - obrat Bršljin, DSO Šmihel in Revozu SIL. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: sin Slavko, hčerki Joži in Ani z družinama ter vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

Delo, skromnost in poštenje
Vaše je bilo življenje.

V 92. letu starosti nas je zapustila draga sestra in teta

AMALIJA GABRIJEL

šivilja v pokoju

iz Rodin 10 pri Trebnjem

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na zadnji poti. Hvala tudi pogrebni službi Oklešen, g. Alojzu Zupančiču, pogrebecem, g. župniku Milošu Koširju za poslovilne besede ob pogrebni maši in za lepo opravljen obred ter pevcem župnije Trebnje za zapete žalostinke. Še posebej se zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov Šmihel iz Novega mesta za dolgoletno oskrbovanje naše tete in sestre Amalije. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni
Trebnje, 21.9.1999

Dinamično delo išče strokovnjake!

K sodelovanju pri povečanju
obsega dejavnosti

VABIMO

kandidate za pogodbeno sodelovanje
na področju:

DISTRIBUTER

za delo na področju razvoja produktov

Od kandidatov pričakujemo lastno
prevozno sredstvo-kombi bele barve,
velikosti 10 - 15 m³, osebno urejenost
in komunikativnost. Nadalje
pričakujemo delovne izkušnje in
seveda prijavo z kratkim
življenjepisom in opisom dosedanjih
delovnih izkušenj.

Izbranim kandidatom ponujamo redno
in trajno sodelovanje, dinamično
delo, stimulativno plačilo in dodatno
strokovno izobraževanje,
napredovanje, nagrajevanje in
zaposlitev v regiji bivanja.

Lastoročno napisane vloge pošljite na
naslov:

MANJA d.o.o.
Trdinova pot 2A
8330 Metlika
Dodatne informacije:
068 63 071

Dinamično delo išče strokovnjake!

K sodelovanju pri povečanju
obsega dejavnosti

vabimo

kandidate za stalno zaposlitev:

PEK PECIVA

V pekarni v METLIKI zaposlimo
delavce, slaščičarje, peke in kuharje.
Če imate delovne navade in ste se
pripravljene priučiti delu
ter delati v popoldansko-nočnem
času, se prijavite na oglas.
Lastoročno napisane vloge s podatki
o izobrazbi in dosednji zaposlitvi
pošljite čimprej na naslov:

MANJA d.o.o.
Trdinova pot 2A
8330 Metlika
Dodatne informacije:
068 63 071

RABLJENO STANOVANJSKO OPREMO
prodaj zaradi selitve. Tel.: 068/341-609

MANA
turistična agencija

DOLENJSKI LIST

Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 068/321-878

Vabljeni

DOLENJSKI LIST

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

tel./fax: 068/322-282

tel. 068/342-470

mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

• **HIŠE:** V Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Mirni Peči, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhpolju, Dol. Brezovici, Škocjanu, Bučki, Dol. Ponikvah, Zagradu, Ljubljani...

• **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Kranju, Ljubljani...

• **VIKENE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, na Šutenskem hribu pri Podobočju, Tolstem vrhu, Novi Gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljane)...

• **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrh pri Šentruptu, Grobljem pri Šentjerneju, Trebnjem...

• **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), v Črnomlju (picerija in diskoteka), v Žužemberku...

• **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Beli krajini...

• **NAJEM:** v najem oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu.

Oglasite na na sedežu
podjetja ali nas pokličite.

BIRING

PE NOVO MESTO
Seidlova cesta 6

☎ 068/376-270

novno.mesto@biring.si

Canon

SERVIS • TRGOVINA • KOPIRNICARNA

NOVI TRG NOVO MESTO TEL / FAX +386 68325830

Nakit Zlatarne Celje • Unikatni nakit • Izdelava po naročilu
Poročni prstani • Popravila • Servis • Čiščenje nakita

103.0 MHz

Verjemite ali ne...

**RADIO
OGNIŠČE**

Krvavec 104,5 Kum 105,9

SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM NOVO MESTO

Ulica talcev 3
8000 NOVO MESTO

razpisuje

izobraževanje ob delu za naslednje poklice:

- KUHAR, IV. stopnja
- NATAKAR, IV. stopnja

Pogoji:

- končana osnovna šola ali končani skrajšani program
- zaposlitev v gostinstvu

GOSTINSKI TEHNIK, V. stopnja

(diferencialni izpiti)

Pogoji:

- končana gostinska šola za poklic kuhar ali natak
- (izobraževanje traja 4 semestre.)

V jesenskem času šola organizira funkcionalne petdnevne
tečaje (25 ur).

- tečaj za mlade gospodinje
- tečaj za poznavalce vin (sommelier)
- tečaj za barmane (amaterje)
- biti dober gostitelj v hiši (za mlade moške)
- tečaj za pripravo sladkih jedi (za gospodinje in ljubitelje sladkih jedi)
- tečaj o prometu z nevstekleničenim vinom in vinskim moštom (za gostilničarje)

Vsi tečaji (ob dovolj prijavljenih kandidatih) bodo potekali v
prostorih šole v popoldanskih urah od 15. ure dalje.

Informacije dobite v tajništvu šole na tel. št. 321-527.

V šolo? Na fakulteto?
Vsak dan? ZARES poceni?

Z vlakom!

Razdalja v km	Cena
do - 5	2.390
6-10	3.180
11-15	3.710
16-20	4.510
21-25	5.570
26-30	6.630
31-35	8.750
36-40	10.600
41-45	12.190
46-50	12.990
51-55	13.780
56-60	14.840
61-65	16.700
66-70	17.230
71-75	18.290
76-80	19.610

Cene žolkih mesečnih vozovnic za šolsko leto 1999-2000

PODROBNEJŠE INFORMACIJE
IN PRODAJA VOZOVNIC
NA VSEH ŽELEZNISKIH POSTAJAH!

Slovenske železnice

SIEMENS SL 10 D
za samo **25.990,00 SIT.**

SIEMENS C 25
za samo **35.990,00 SIT.**

Podarimo vam še za **4.000,00 SIT**
pogovorov znotraj Slovenije.

Redna cena aparata Siemens SL 10 D je 95.188,10 SIT.
Redna cena aparata Siemens C 25 je 47.588,10 SIT.
Ugodno ceno za aparat lahko izkoristite,
če sklenete naročniško razmerje za 12 mesecev.
Če pogodbo prekinete predčasno, doplačate 10.000,00 SIT.
Ponudba velja do 31. oktobra 1999.

PRAVA POVEZAVA

GSM: 040

Pokličite nas: 080 40 40
Obiščite nas: www.simobil.si

SI.MOBIL

Polde Švalj

Ljudje, ki radi pojejo, so kot sonce: koder hodijo, svetijo. To so veseli in dobri ljudje, ki so priljubljeni in spoštovani. Eden takšnih je prav gotovo Polde Švalj iz Sentejane, ki že več kot petdeset let prepeva v različnih pevskih zborih, od leta 1957 do 1965 pa je bil član Sentejanske godbe. Že kot šestnajstletni fantič pa se pridružil tudi Sentejanskim gasilcem.

"V prostovoljno gasilsko društvo nas je takoj po končani drugi svetovni vojni povabil pokojni Anton Bambiž iz Sentejane, rad sem se jim pridružil, ker je to humana organizacija," pove Polde Švalj, ki je v društvu še vedno aktiven, trenutno je predsednik Sentejanskega gasilskega društva, ki bo čez dve leti praznovalo že 120-letnico delovanja. V teh letih je opravil več izpitov - od mentorja pionirjev in mladincev do gasilskega sodnika. Leta 1958 je bil izvoljen tudi za poveljnika Sentejanskega gasilskega sektorja, kamor sodi 10 gasilskih društev, sektorski poveljnik pa je bil vse do leta 1984. Za zasluge v gasilstvu je prejel veliko priznanj, med drugim tudi plaketo gasilskega veterana in značko za dolgoletno službovanje v gasilstvu. Poleg tega je bil od leta 1971 celih 20 let tudi poveljnik Sentejanskega štaba civilne zaštite.

Polde je rojen Sentejanec, kot pravi, pa njegov rod izvira iz Ostroga. Po končani osnovni šoli se je pri očetu izučil krojaškega poklica, ki pa ga je moral s pri-

hodom cenejše konfekcije opustiti. Zaposlil se je v Sentejanski Iskri kot skladiščnik in to delo opravljal vse do upokojitve. Kljub zaposlitvi in delu doma na kmetiji pa je vedno našel čas za petje, ki mu je bilo že od nekdaj najljubše. Vedno je pel v dveh ali treh zborih, najdlje pa v cerkvenem pevskem zboru, kjer je začel prepevati leta 1946. Še istega leta se je pridružil tudi KUD bratov Pirkovič - moškemu pevskemu zboru, ki je deloval pod vodstvom Martina Marinča. Dve leti pa je prepeval v mešanem pevskem zboru v Orehoviči.

Najbolj ponosen pa je na 30-letno prepevanje v Sentejanskem oktetu, s katerim je prepeval Slovenijo, bivšo Jugoslavijo, peli pa so tudi v Italiji, Nemčiji in Rusiji. Pred sedmimi leti je oktet zapustil, da bi dal priložnost za petje tudi mlajšim, potem pa se je pridružil Vinogradniškemu oktetu, kjer poje še danes. "Pojem pa tudi v upokojenskem mešanem pevskem zboru, ki nosi ime po Vlasti Tavčar, učiteljici, ki je pred vojno in po njej zelo veliko prispevala k razvoju kulturnih dejavnosti v Sentejani. Bila je tudi moja učiteljica v drugem razredu," je povedal Polde. Tudi za delovanje na kulturnem področju je prejel več priznanj: za 10, 15 in 25 let petja v Sentejanskem oktetu mu je novomeška ZKO podelila Gallusova priznanja, leta 1991 pa so mu za kulturni praznik podelili tudi odličje.

Na letošnjem Sentejanskem občinskem prazniku Jernejem je za dolgoletno in prizadevno delo v številnih društvi prejel nagrado občine Sentejane. Polde je priznanja zelo vesel, čeprav nikoli v življenju ni ničesar počel zaradi odličij; pomoč do soljudi je čutil kot dolžnost, brez petja pa ne bi znal živeti. Kadar se odpravi v svoj vinograd na Gomili, kjer prideluje izvrsten cvček, je vesel, če se mu kdo pridruži, da skupaj z njim zapoje. Veselje do petja nosi v sebi tudi najstarejši od treh Poldetovih otrok, sin Stane, ki skupaj z očetom prepeva v Vinogradniškem oktetu. Pri Švaljevih iz roda v rod pesem išče pot.

JOŽICA DORNIŽ

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

Štiridnevni izlet v Prago od 14. do 17. oktobra

Prostih še nekaj mest, prijavite se po tel. 068/ 321-115 ali 325-477.

Podrobnejše obvestilo preberite na 13. strani!

Na izlet vas vabita

DOLENJSKI LIST

in

MANA
turistična agencija

V KLUBU VIDA KLAPA "MORE"

NOVO MESTO - V petek, 1. oktobra, ob 20. uri bo v klubu Vida na Glavnem trgu gostovala dalmatinska klapa "More". Vabljeni!

NA NOVEM VOZIČKU - Don se je na njem takoj zelo dobro počutil. Ob njem sta njegova mama Saša, ki se vsem darovalcem najlepše zahvaljuje, in predstavnik kranjskega Humanitarnega zavoda Vid Aleš Pajestika. (Foto: J. Dornič)

ČESTITALA TUDI ŠTEFKA KUČAN

Požarjeva Mimika ima že 100 let

Krajevna skupnost Kapele, družina in sosedje pripravili veliko slovesnost

ŽUPELEVEC PRI KAPELAH - V ponedeljek se je petdeseterici Slovencev in Slovenk, ki so dočakali sto let življenja, pridružila Požarjeva Mimika iz Zupelevca. Na Banhofu, na tistem koncu vasi, kjer živi že dolga leta, jo vsi kličejo kar stara mama. Čila in polna življenja je v nedeljo popoldne prisluhnila številnim čestitkam ter dobrim željam ob visokem prazniku. Ko so obujali spomine na njeno življenje, so se ji orosile oči. Kdo ve, kolikokrat si jih je v življenju obrisala, čeprav verjetno na skrivaj in ne pred takšno množico kot tokrat.

V sto letih je bilo gotovo toliko lepih in grdih trenutkov, da se ima človek vzrok zjokati. Mimika, njeno pravo ime je Marija, se je rodila pri Smerdejevih, Požarja pa je vzela s 25 leti in mu rodila dve hčeri in enega sina. Verjetno bi družina živeła vsakdanje mirno življenje, če ne bi prišla vojna in z njo pregnanstvo. Doma je bilo vse uničeno, a zgodilo se je še nekaj hujšega: družina je izgubila dva otroka, tako da je Mimiki ostala le najmlajša hčerka. Že pred petinštiridesetimi leti ji je umrl mož in pred nekaj leti je pokopala še najmlajšo hčerko. Tako je pač življenje. Mimiki so zvezde naklonile dolgo življenje. Veselila so jo rojstva in žalostile smrti. "Zmislim se še na to, boli pa ne več," pravi zdaj, ko je čas počel rane nekje globoko v prsih.

Požarjeva Mimika še zdaj živi na domačiji v Zupelevcu z vnukovo družino. Ima dva vnuka, tri pravnuke in eno prapravnukinjo. Sovaščani vedo povedati, da je še pred nedavnim zunaj sekala drva in da ji je bil le redkokdo kos pri pobiranju krompirja. Navajena je bila držati vse vogale pri hiši, zato jo še danes skrbi, kako kaj vnuk

opravi v vinogradu ali če so ob večerih živali pozaprtje in vse na svojem mestu. Navada je pač že-

lezna srca in ta, kot kaže, dokaj dobra opora za dolgo življenje. B. DUŠIČ GORNIK

VSE NAJBOLJŠE POŽARJEVI MAMI - V nedeljo popoldne je pred Požarjevo hišo prispela povorka s pihalnim orkestrom in pevci iz Kapele ter s konjskimi vpregami, s katerimi so se pripeljali župan občine Brežice Vlado Deržič ter predstavniki krajevne skupnosti. Ob stotem rojstnem dnevu, ki ga, kolikor je znano, v tej krajevni skupnosti še niso praznovali, so slavljenki čestitali mnogi: od župana, vodstva krajevne skupnosti in številnih društev, ki delujejo v kraju, do župnika Milana Kšele, učencev osnovne šole in sosedov. Mimiki so prebrali tudi čestitko, ki jo je najstarejši še živeči izgnaniki poslala predsednikova soproga Štefka Kučan. Slavljenka je ta dan dobila toliko daril kot verjetno v celim življenju ne, gotovo pa ji bo najlepše darilo zdravo in veselo življenje po stotem. (Foto: B. D. G.)

MARIJA RIHELJ JIH ŠTEJE 99 - Marija Rihelj iz Grče vasi pri Krškem je 21. septembra dopolnila 99 let. Teta Mica se je rodila v številni kmečki družini, kuhala in delala na kmetiji. V mladosti je skrbela za onemoglega strica in pozneje tudi za teto, svoje družine pa si ni ustvarila. Premoženje je zapustila nečakinji Mimi Urbanč in njeni družini, ki skrbi zanjo, saj jo je starost priklenila na posteljo in jo je zapustil tudi sluh. Ob rojstnem dnevu so jo obiskali: župan Franci Bogovič, Marta Bosina iz združenja Rdečega križa Krško, predsednik sveta KS Veliki Podlog Franci Nečemer ter predsednica in aktivisti krajevne organizacije RK. (RKS KO Veliki Podlog)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Lojzeta Grozdeta niso razsekali, trdi njegov nečak - Ali občina res ne krije stroškov lige v malem nogometu? - Noben avtobus ne vozi na Glavni trg in k srednjim šolam

Med prvimi nas je tokrat poklical nečak Lojzeta Grozdeta, naslednjega slovenskega kandidata za svetnika. Odzval se je na zapis Lada Kocjana in meni, da ima v marsičem prav. Njegovega strica Lojzeta Grozdeta partizani, ki so ga okoli novega leta 1943 usmrtili, res niso razsekali. Njegova stara mati, se pravi Grozdetova mati, je bila spomlad tistega leta na sinovem pogrebu. Povedala je, da je bil res iznakažen, brez kože na obrazu, spoznala pa naj bi ga le po lasih, vendar udov ni imel odsekanih. Nečak je povedal tudi to, da se je tisti, ki naj bi Grozdet izdal, naslednji dan utopil v Mirni. Na vprašanje, kaj meni o Grozdetovi kandidaturi za svetnika, je povedal, da sam že dvajset let ni bil v cerkvi in da želi, da bi se o tem nehalo govoriti. Kar je bilo, je bilo.

Dušan Udovč iz Vinice nam je natresel kopico vprašanj, vsa pa so

bila povezana z nogometom. Zanima ga, zakaj novomeška občina ne prispeva več za malonogometno ligo, zakaj morajo ekipe same plačevati sodnike itd. Za odgovore na vsa vprašanja je poskrbel direktor agencije za šport Novo mesto Miran Jerman, ki je povedal, da 1200 tolarjev sodniških stroškov na tekmo ni velik strošek, prijavnina pred začetkom ligaških tekmovalj pa je simbolična in znaša le 7.000, saj je na vseh enodnevni turnirjih tudi nekajkrat višja. Novomeška občina preko agencije za šport, ki ligaška tekmovalja v malem nogometu vodi, kar precej prispeva, prav zato pa morajo ekipe iz topliške in žužemberške občine plačati več. Kar se tiče zimske lige v malem nogometu, bo direktorjev odgovor gotovo razveselil Dušana. Zdaj, ko je odprta nova dvorana v Šmihelu, se bo v športni dvorani Marof lažje našel prostor za zimska tekmovalja v malem nogometu in najverjetneje bo zimska liga stekla že to zimo.

Francu Somraku iz Paderšičeve ulice v Novem mestu je zelo všeč, kar je prejšnji teden na tem mestu o Podobniku povedal Jože iz okolice Krškega, in soglašal z njim, zanima pa ga, koliko je stal tabor Slovenske ljudske stranke v Vižmarjah in s čigavim denarjem bo, če bo, plačan. Če je res, kar se Podobniku očitja, je še dodal Somrak, bi bilo pošteno, da bi odstopil.

Matjaža iz okolice Novega mesta moti, ker v času, ko je bil novomeški župan Franci Koncilija, ni minil teden, da ga v Dolenjskem listu ne bi popljuvali. Pravi, da je bil po volitvah, ko je novomeška občina dobila novega župana, nekaj časa mir, zdaj pa se v novomeški kroniki spet piše o starem županu, o nekaterih drugih pa nič,

ne glede na to, kaj delajo. Meni še, da je Dolenjski list preveč rdeč, čeprav struktura bralecev ni taka.

Upokojenec Drago iz Novega mesta se je zelo razveselil mestnih avtobusov oziroma mestnega potniškega prometa v Novem mestu, ki bodo predvsem starejšim ljudem in otrokom precej olajšali poti z obrobja na drug konec mesta. Čudi ga le, da noben avtobus ne pelje v središče mesta oziroma čez Glavni trg in da nobene postaje mestnega avtobusa ni v neposredni bližini srednješolskega centra v Šmihelu. To se, meni Drago, še da urediti, boji pa se, da bodo avtobusi med poskusnim obratovanjem mestnega prometa prazni in bodo novost ukinili.

Zofiji Zagorjak iz Boštanj je pred devetimi meseci umrl mož in zdaj v veliki hiši živi sama. Kljub 75 letom je še vedno čila in ne potrebuje pomoči, je pa zelo osamljena in si želi družbe. Najraje bi videla, da bi se k njej preselila upokojenka srednjih let, ki ima podobne težave kot ona, tako da bi skupaj preživljali dolge upokojenske dneve. Kandidatke jo lahko pokličejo po telefonu 0608 42 765 in se domenijo.

I. V.

PONAREJENA BANKOVCA

NOVO MESTO - Neznanec je 21. septembra na blagajni Agencije za plačilni promet vnovčil ponarejen bankovec za 10 tisoč tolarjev s serijsko številko AA0591487. Isti dan je neznanec v trgovini Vita v Šukljevi ulici plačal račun z bankovcem za 100 DEM. Da gre za ponaredek, je kasneje ugotovila delavka Dolenjske banke - Ekspozitura Drska. Polisti so oba bankovca zasegli.

HUMANITARNA AKCIJA

Voziček za Dona

Maličevim so ga izročili predstavniki Humanitarnega zavoda Vid

NOVO MESTO - Julija je Humanitarni zavod Vid iz Kranja s pomočjo Dolenjskega lista začel humanitarno akcijo zbiranja denarja za nakup transportnega vozička za 12-letnega Dona Maliča iz Novega mesta, ki ima že od rojstva cerebralno paralizo s hudimi motoričnimi okvarami in je zaradi tega vezan na invalidski voziček. Na prošnjo za pomoč so se ljudje zelo hitro odzvali in sredi prejšnjega tedna so predstavniki zavoda Vid Donu in njegovi mami Saši že izročili nov transportni voziček.

Tako fant kot njegova mama in sestra Dolores, ki je mami do sedaj pomagala nositi vse težjega brata, so se vozička zelo razveselili. Saša se je obrnila za pomoč na Humanitarni zavod Vid potem, ko ni videla več nobene druge možnosti, kot samohranilka sinu namreč primerne zložitvega transportnega vozička ni mogla sama kupiti. Še vedno odplačuje stanovanje v bloku, pred kratkim pa je s pomočjo kreditov zamenjala tudi avto, ki ga potrebuje za prevoz Dona v šolo.

Na akcijo se je odzvalo 35 darovalcev iz cele Slovenije, predvsem iz Dolenjske (njihova imena smo sproti objavljali), skupaj pa so prispevali 520.000 tolarjev. Nabava transportnega vozička pa je stala 360.000 tolarjev. Razliko bodo v Humanitarnem zavodu Vid tako kot ponavadi namenili drugim otrokom, ki potrebujejo invalidske pripomočke. V konkretnem primeru bodo denar namenili za doplačilo posebnega tricikla za triinpolletno deklico iz okolice Maribora. J. D.

ADI SMOLAR NA STUDIJU D

NOVO MESTO - Ta čas verjetno najbolj priljubljeni slovenski kantavtor Adi Smolar bo v sredo, 6. septembra, ob 10.30 gost novomeške radijske postaje Studio D. Predstavljal bo svoj najnovejši album 'Je treba delat', ki je izšel te dni, in odgovarjal na vprašanja poslušalcev.

DOLENJSKI LIST

2. oktobra 1980

Potrebujemo močne kmete

Agrokombinati in zadrage morajo krepiti lastno proizvodnjo, drugače pravega razvoja zasebne proizvodnje ne bo. V Sloveniji in drugje pri nas pa že ta čas bolj kot kdaj prej potrebujemo močne pridelovalce hrane. Naši kmetje to lahko postanejo, če jim bomo vsestransko pomagali. To je med drugim dejal tovariš Franc Šetinc, ki se je prejšnji teden en dan mudil v krški občini in si ogledal nekaj usmerjenih kmetij.

Vandalizem siromaši Krupo

Pred nekaj leti je domačine pretresla novica, da življenje v reki Krupi pri Semiču umira. Izginile so postrvi, poginile so žabe, le nekaj rac je bilo še pri izviru. Potrebni ukrepi za čiščenje reke so bili k sreči hitro izvedeni, lani pa je mlinar Milan Per prvi naznanil veselo novico, da Krupa spet oživi in da se je v njej pojavil ribji zarod. Akcija reševanja Krupe bi gotovo uspela, če se ne bi zdaj pojavili vandali, ki so najprej postrelili vseh 32 rac, potem pa so se spravili še na podmorski ribji zarod. Tako početje je vredno vsega obsojanja.

V vrsto za prašek

V petek ob 15. uri so ob vnaprejšnjem obvestilu v trgovinah začeli prodajati pralni prašek. Dolge vrste čakajočih so bile nestrpne, ljudje so se rinili, kljub temu pa se je nova skupina, ki vdira v barake na zasebnih gradbiščih in odnaša hrano in pijačo, ki so jo graditelji pripravili za delavce.

Kradli bencin iz parkiranih avtomobilov

V Kočevju tatov ne zmanjka, pa tudi njihovih "domislic" ne. Te dni so miličniki odkrili skupino zmikavcev, ki je kradla bencin iz parkiranih avtov. Pojavila pa se je že nova skupina, ki vdira v barake na zasebnih gradbiščih in odnaša hrano in pijačo, ki so jo graditelji pripravili za delavce.

Čez noč zrezan les

V ribniški občini vse česče prihajajo do "črnega" žaganja in preprodate lesa. Dogaja se, da je na zasebnih žagah les razžagan čez noč, ko inšpekcije spijo spanje pravičnega.

Uničevali na svojo pest

Preverili smo govorice, ki so se izkazale za resnične. Pod stiskalnicami na novomeškem Dinosu so se v sredo in četrtek znašli nekateri še uporabni deli za vozila DKW in BMC: rezervorji za gorivo, kolesa, hladilniki, tapete, stekla in drugo. Iz IMV je prišlo pojasnilo, da je bilo uničenje rezervnih delov opravljeno ob soglasju UJV, kar pa je Milan Lah, maršnik oddelka za zatiranje kriminalitete, zanikal.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnul.